Amazoanele Dunării

constantin virgil
gheorghiu

CONSTANTIN VIRGIL GHEORGHIU

Amazoanele Dunării

Traducere din limba franceză
Gheorghiţă Ciocioi

Editura Sophia
Bucureşti

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Coperta: Mona Velciov

Traducerea s-a realizat după originalul în limba franceză: Constantin Virgil Gheorghiu, *Les amazones du Danube*, Librairie Plon, Paris, 1978.

© Editura Sophia, pentru prezenta ediţie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
GHEORGHIU, VIRGIL (1916.09.09)
Amazoanele Dunării / Constantin Virgil Gheorghiu; trad. din lb. franceză de Gheorghiţă Ciocioi – Bucureşti: Editura Sophia, 2022
ISBN 978-973-136-872-6

I. Ciocioi, Gheorghiţă (trad.)

821.135.1

Mai bine să mori pe cale pentru un ideal măreţ decât să nu porneşti deloc la drum.

Origen
(In. Ex. Hom. 5, 4. G.C.S. 6, 189)

I. DUBLUL ASASINAT DE LA CASTELUL AMAZOANELOR

Maşina neagră se opreşte în faţa castelului Amazoanelor. O maşină oficială. Orele unsprezece dimineaţa. Şoferul coboară. Poartă mănuşi albe. Deschide portiera din spate. Îşi ţine cascheta în mâna stângă, precum militarii atunci când se află la o ceremonie. Procurorul Aristid Fanariot coboară din maşină. E aşteptat la castelul Amazoanelor de două ceasuri. Scara castelului e din marmură albă. În faţa castelului, aliniaţi, se află colonelul de jandarmerie Cezar Corvin în uniformă. E în poziţie de drepţi şi salută cu mâna lipită la vizieră. La stânga sa, nemişcaţi, tot în poziţie de drepţi, stau brigadierul Tudor Noroc, doamna Mariţa Petrovici, intendenta castelului, şi gardianul Ismail Pândar, soţul intendentei. În spatele lor, pe două rânduri, aşa cum o cere regulamentul, sunt aliniaţi, precum statuile, în jur de zece servitori. Cu toţii în haine de duminică. E 26 octombrie, sărbătoarea Sfântului Dimitrie Izvorâtorul de Mir, martirul originar din Tesalonic, ale cărui moaşte fac minuni şi în zilele noastre. Clopotele satului Thermodon, situat în vale, la poalele castelului, încep să bată. E sunetul prelung, solemn, care anunţă Vohodul Mare la Sfânta şi dumnezeiasca Liturghie, slujba dreptmăritorilor creştini. E momentul cel mai spectaculos: atunci când preotul iese din altar, având înainte diaconii ce poartă sfeşnice, pentru a aşeza potirul şi discul pe masa altarului. Aceasta simbolizează intrarea lui Hristos în lume. Însă dangătul clopotelor Vohodului Mare şi sosirea procurorului la castelul Amazoanelor nu sunt o pură coincidenţă. Procurorul Aristid Fanariot e un om scund, firav şi palid. Are picioarele nespus de mici. Precum cele ale unei fetiţe.

Castelul Amazoanelor e înălţat la o mie de metri altitudine, pe un platou ce domină Porţile de Fier şi defileul cumplit, sinistru, prin care Dunărea pătrunde în România venind dinspre Apus.

Aici, pe platoul Amazoanelor, de Sfântul Dimitrie cade prima brumă. Întotdeauna. În acest an bruma a fost prezentă la întâlnire. Gazonul şi brazii din parc sunt acoperiţi cu un strat plăpând de pudră argintie.

— Ce se întâmplă aici?, întreabă procurorul.

Pantofii negri sunt dintr-o piele moale, precum cea de mănuşi. Persoana lui inspiră fragilitate. La fel şi picioarele sale. Se spune că descinde, în linie dreaptă, din împăraţii Bizanţului. Aristid Fanariot are în urma lui două milenii de rafinament. Un rafinament ce merge mână în mână cu degenerescenţa sa.

— De ce m-aţi chemat atât de târziu?, întreabă firavul procuror.

E îmbrăcat într-o haină nespus de suplă, gri-metal, căptuşită cu vison negru.

— V-am chemat de îndată ce am constatat faptele, răspunde colonelul de jandarmerie Cezar Corvin. În această noapte a fost un adevărat tir de artilerie la castel. Un carnagiu.

Procurorului îi este somn. A fost smuls din patul său ca să vină aici. Desigur, înainte de a sosi, personal, aşa cum înalta lui funcţie îi cere, a dat prin telefon toate ordinele necesare.

— Să mergem să vedem cadavrele!, spune procurorul.

Începe să urce scara fără să se grăbească. Adaugă:

— N-am să pot rămâne la castel mai mult de un sfert de ceas. La ora unu iau masa cu cineva.

— Aţi anunţat Institutul medico-legal să ridice cadavrele, remarcă colonelul. Victimele nu mai sunt aici.

— Într-adevăr, am dat ordin să fie ridicate, după ce s-au făcut fotografii şi s-au luat amprentele. Nu era nevoie decât să le văd.

Procurorul intră prin uşa dublă în imensul hol al castelului. E un hol de două ori mai mare decât biserica satului. Are podeaua acoperită cu mozaicuri multicolore. S-ar putea crede că sunt desprinse dintr-o biserică din Bizanţ.

— Am primit autorizaţia de a spăla petele de sânge, spune intendenta castelului. Erau peste tot. Morţii zăceau aici, chiar pe locul în care vă aflaţi.

— Povestiţi-mi repede la ce oră i-aţi descoperit.

— Brigadierul Tudor Noroc a fost primul ajuns la faţa locului, spune colonelul.

— Eu am fost anunţat de Ismail Pândar, spune brigadierul. A venit la jandarmerie cu jeep-ul castelului. Mi-a spus răvăşit că a descoperit cadavrele pe mozaicul din hol. Cadavre goale, ciuruite de gloanţe. M-a luat cu el cu maşina. Încă nu se luminase. Sosind aici, unde ne aflăm, am văzut oroarea care se petrecuse. De obicei în astfel de cazuri se povesteşte mai mult decât ce s-a văzut. Gardianul Ismail Pândar nu exagerase însă cu nimic. Erau

deci două cadavre goale care zăceau pe mozaicuri. Lumina electrică nu funcţiona, becurile lustrelor fuseseră sparte de gloanţe. Primele constatări le-am făcut cu lanterna mea. Am notat în carneţel ora exactă. Era cinci şi patruzeci şi opt de minute, domnule procuror. În ciuda luminii slabe, am recunoscut imediat victimele. Le-am văzut de atâtea ori, că nu puteam să mă înşel. Toată lumea le cunoştea. Chiar dacă erau goi şi morţi. Era vorba de Ilona Király, de optsprezece ani, infirmieră şi doamnă de companie a baroanei Diana Flondor Ostan, castelana noastră. O unguroaică. Toată lumea îi admira pielea de un alb precum mărgăritarul şi părul de culoarea mierii. Avea, la fel ca toate unguroaicele, picioare lungi, precum nişte fuse bine lustruite. Picioare de dansatoare. Şi moartă era foarte frumoasă. Aici, la picioarele dumneavoastră, la un metru distanţă de fată, se afla corpul jocheului Victor Găitan, de douăzeci şi nouă de ani. Trupul lui era chircit. Complet gol, la fel ca cel al fetei. Probabil că a primit o întreagă rafală în abdomen. Din această cauză s-a încolăcit precum un şarpe. Aşa ceva am mai văzut doar în război...

— Şi pe băiat îl cunoşteaţi?, întreabă procurorul. Lucra la castel?

— Nu, răspunde brigadierul. Era jocheu stagiar la herghelia Amazoanelor. Toată lumea îl cunoştea.

— Ce aţi făcut apoi?, întreabă procurorul.

— Nimic, răspunde brigadierul. Am interzis să fie atinşi. M-am dus acasă la gardian, dincolo de zid, şi am făcut primul meu raport colonelului.

— Eu am sosit la fata locului la vreo douăzeci de minute după aceasta, spune colonelul. Înainte de a pleca de acasă, am chemat Institutul medico-legal şi poliţia tehnică. Au sosit la castel aproape odată cu mine...

— Nu mi-aţi spus însă cine a descoperit primul cadavrele.

— Gardianul Ismail Pândar şi soţia lui, intendenta Mariţa Petrovici. Ei au fost primii care i-au văzut pe morţi. Dacă se poate spune că i-au văzut, căci nu era lumină în hol, aşa cum v-am zis. Dar i-au văzut îndeajuns la lumina lumânărilor ca să vină să mă anunţe.

— Ce făceaţi în holul castelului la orele cinci dimineaţa?, întreabă procurorul. Amândoi? E ora la care începea serviciul?

— Încă nu, răspunde Mariţa scandalizată.

Pentru intendenta castelului, programul de lucru era sacru. Adaugă:

— Eu îmi încep serviciul la orele şase. Soţul meu vine la castel peste o oră.

— Nu locuiţi la castel?, întreabă procurorul.

— O, nu!, răspunde Mariţa şi mai scandalizată. Eu sunt intendentă, iar soţul meu e gardian. Suntem servitori. Toţi slujbaşii locuiesc dincolo de incinta castelului, în sat.

— Şi de ce astăzi aţi sosit cu o oră mai devreme ca de obicei?

— Iertaţi-mă, domnule procuror, spune colonelul Cezar Corvin. Am uitat să vă menţionez că totul a început înainte de orele cinci.

— S-a petrecut ceva înainte de descoperirea crimei?

— Asta e, spune colonelul. S-a petrecut ceva înainte, care nu are nicio legătură cu cele două crime. Ţăranii din satul de jos, din Thermodon, care ies cu noaptea în cap să-şi îngrijească animalele, au zărit într-un şanţ, pe marginea drumului, motocicleta răsturnată a castelanului nostru. S-au apropiat. Lângă motocicletă se afla trupul domnului Anatol Ostan, inginer-şef la barajul Porţile de Fier. El e castelanul nostru. Întorcându-se la castel, noaptea, a căzut în şanţ. Era fără cunoştinţă. Ne temeam să nu moară. Ţăranii s-au adunat din ce în ce mai mulţi. Castelanul nostru nu era mort. Nici rănit. Nu avea sânge pe nicăieri. Dar probabil că s-a accidentat cumplit, căci zăcea fără cunoştinţă. Iertaţi-mă că vă spun, dar castelanul era beat mort. Puţea a alcool. De aceea a căzut în şanţ. A fost transportat pe o brancardă improvizată până la casa lui Ismail Pândar, gardianul. Ţăranii s-au întors acasă ca să se pregătească de slujbă. Mariţa şi soţul ei, Ismail, l-au dus pe castelan în camera lui. Camera e aici, pe dreapta. Traversând holul, servitorii s-au împiedicat de cadavre. Astfel s-au petrecut lucrurile.

— Inginerul e aici?, întreabă procurorul.

— E în camera lui. Încă nu s-a trezit.

— E la curent cu cele petrecute?

— Nu ştie nimic, spune Mariţa. Când l-am adus, mai degrabă târându-l decât ducându-l, era fără cunoştinţă. Tot aşa este şi acum.

— N-a fost deci interogat de dumneavoastră?

— Nu poate fi interogat, răspunde colonelul. Aşteptăm ordinele dumneavoastră.

— Lăsaţi-l să i se ducă tot vinul. Nu-l deşteptaţi. Ştiu că s-a îmbătat astă noapte. Tocmai a fost numit preşedinte al Institutului internaţional de hidrografie. La sfârşitul lunii va

prezida la Viena Conferinţa mondială dedicată apei. Este un savant de renume mondial. Cu siguranţă, cel mai mare. Camarazii şi subalternii săi de la barajul Porţile de Fier au dat un banchet de rămas bun în cinstea sa. Ieri seară. Am participat şi eu. Am rostit chiar o scurtă alocuţiune. După banchet, mi s-a spus că nişte cheflii i-au dat whisky inginerului. Nu suportă alcoolul. Nu bea niciodată. Toată lumea ştie asta. Au vrut să se distreze. Anatol Ostan şi-a dat seama la timp că era beat şi a plecat clătinându-se. Mă pregăteam să dau instrucţiuni pentru a-l duce pe nefericit la hotel. Nu te joci în felul ăsta. Nu mă miră deci că a căzut în şanţ cu motocicleta. Acum, o altă întrebare: baroana, soţia domnului Ostan, e la curent cu cele petrecute?

— Nu, răspunde Mariţa. Baroana, de la accidentul ei, înainte de a se culca ia o doză puternică de somnifere. Nu se trezeşte niciodată înainte de prânz. Crima a avut loc aproape în faţa uşii sale. Dar, cu somniferul luat, sunt sigură că nu a auzit nimic, absolut nimic.

— Nu a fost interogată nici castelana?, întreabă procurorul.

— E mai greu să fie deşteptată decât soţul ei. Cei doi nu sunt oricum în stare să răspundă la un interogatoriu. De altfel, suntem siguri că ei nu ştiu nimic despre împuşcăturile care au avut loc aici, în hol, lângă camerele lor.

— La ce oră aţi părăsit castelul ieri seară?

— La orele opt, ca de obicei, răspunde Mariţa. Eu şi soţul meu am ieşit din castel, închizând poarta şi grilajul de două ori şi cu lacătul, ca în fiecare seară.

— Când aţi plecat nu se aflau deci la castel decât castelana Diana Flondor şi cele două victime, Ilona Király, infirmiera, şi jocheul său?

— Jocheul nu era în castel, răspunde Mariţa.

— E totuşi mort aici. Din moment ce a fost găsit mort la castel, aceasta înseamnă că era şi atunci când aţi plecat.

— Inspectez fiecare cameră a castelului, în toate serile, înainte de a pleca acasă. Face parte din atribuţiunile mele. Am intrat în camera baroanei pentru a vedea dacă este totul în regulă. Citea. Mi-a spus, foarte drăguţ, bună seara. Am intrat în camera Ilonei. Ea doarme aici, în camera mare, care se află între camera domnului şi a doamnei. Ilona era singură în camera sa. Aşadar, jocheul Găitan nu era la castel la orele opt când am plecat.

— Atunci a intrat mai târziu, ce spuneţi?

— Nu putea să vină la castel mai târziu, răspunde Mariţa. Toate camerele castelului sunt zăvorâte. Şi gratiile. În afară de mine, care sunt intendentă-şefă, nimeni nu are cheia.

— Nici măcar stăpânul vostru?

— Nici el. Stăpânul castelului, când intră ori când iese, mă cheamă să deschid ori să închid uşile şi grilajul. Un stăpân nu deschide niciodată uşile. E un obicei al castelului nostru. Castelanii nu au nevoie de cheie. Eu am toate cheile.

— Cum a intrat atunci jocheul în castel?, întreabă procurorul, uitându-se la ceas. I-a deschis infirmiera?

— Ilona nu putea să deschidă nicio uşă, nici pentru ea, nici pentru jocheul său. Nu are cheie.

— Atunci cum a intrat victima în castel ca să fie ucisă?

— Aici e întreg misterul, spune Mariţa. Nimeni nu poate să intre şi să iasă din castel fără să treacă pe la mine. Tânărul jocheu nu mi-a cerut să-i deschid. Aşadar, nu a intrat. Castelul Amazoanelor are ziduri şi uşi mai vechi de o mie de ani, care nu au putut fi trecute nici de turci, nici de germani, nici de slavi, nici de alţi asediatori. Iată de ce e un adevărat mister cum a putut să intre.

— Îl cunoaşteţi pe jocheul care a murit aici în hol? E un băiat în carne şi oase. Nu o fantomă. Cineva a trebuit să-i deschidă uşile. Doar fantomele pot să intre şi să iasă fără să li se deschidă. Va ieşi la lumină aceasta mai târziu. Acum, trebuie să plec. Sunt aşteptat. Dumneavoastră, colonele Corvin, continuaţi-vă ancheta obişnuită. Interogaţi cea mai mare parte a oamenilor. Vă voi transmite indicaţiile mele.

Procurorul coboară încet scările de marmură albă ale castelului cu micii lui pantofi negri, confecţionaţi din piele fină precum mătasea, şi urcă în maşină.

II. ŢINUTUL PORŢILOR DE FIER

Procurorul Aristid Fanariot locuieşte într-un somptuos apartament al Palatului Justiţiei din Porţile de Fier. În ziua dublului asasinat de la castelul Amazoanelor, de Sfântul Dimitrie, l-a convocat la orele cincisprezece, în apartamentul său, pe colonelul de jandarmerie Cezar Corvin. Nu este singur.

— Aţi arestat asasinul de la castel? În ce stadiu vă aflaţi?

— Ancheta e în curs de desfăşurare, răspunde colonelul.

E mirat că procurorul l-a chemat la el de urgenţă şi că se interesează de crimă. Când a vizitat castelul, părea indiferent.

— Vi-l prezint pe vărul meu, Homer Otacosta. Este detectivul-şef al poliţiei criminalistice. L-am convocat în această dimineaţă. Dublul asasinat de la castel e o chestiune foarte serioasă ca să fie rezolvată pe plan local. Eu sunt jurist, un om al teoriei. Nu am nicio experienţă în materie de criminalistică. Dumneavoastră, domnule colonel, sunteţi militar. Comandaţi legiunea de jandarmi a Porţilor de Fier. Misiunea dumneavoastră de căpetenie este ordinea. Cred că sunteţi la fel de bucuros să vedeţi ancheta pe mâinile unui mare criminalist. Vărului meu Homer Otacosta nu i-a luat niciodată mai mult de trei zile pentru a aresta un criminal. Timpul pe care Hristos l-a petrecut în mormânt, în realitate, lui îi trebuie mult mai puţin. În patruzeci şi opt de ore ucigaşii de la castel vor fi arestaţi. Vreţi să-l facem vioara-întâi în toată această poveste?

— Sunt onorat să colaborez cu o aşa înaltă personalitate, răspunde colonelul.

— Vărul meu are aceeaşi vârstă ca mine. Am studiat împreună. A făcut un mare sacrificiu să vină. Are pe biroul său toate dosarele de criminalistică din ţară. Mi-a spus când a sosit că n-ar fi făcut acest drum dacă n-ar fi fost vorba de mine.

— Îi stau la dispoziţie.

— Luaţi-l imediat la castelul Amazoanelor. Maşina mea vă va duce acolo. Explicaţi-i pe drum povestea ţinutului, a moravurilor şi obiceiurilor. Nu vă feriţi de întrebările ce vi s-ar părea nelalocul lor. Căci vă va pune astfel de întrebări. Are modul lui particular de a lucra. Vă doresc succes!

Homer Otacosta este la înfăţişare opusul procurorului Aristid Fanariot. Detectivul-şef este rotofei, scund şi prost îmbrăcat. Cămaşa lui este de-a dreptul murdară. Pentru vărul procurorului, asta e grav. De neînţeles. Din moment ce criminalistul este vărul procurorului, aparţine marilor familii ce descind din împăraţii Bizanţului. Imaginea ce-i marchează este eleganţa. Recunoşti de departe pe cei din familia Fanariot care descind din Bizanţ.

— Vom face o treabă bună împreună, spune Otacosta, strângând mâna colonelului.

— Vreţi să luăm o cafea înainte de a urca la castel?, întreabă procurorul.

— Nu, mulţumesc!, răspunde colonelul.

Este obligat să renunţe la cafea, căci detectivul Otacosta se află deja în pragul uşii. Are pardesiul pe braţ. E în haină. Aceasta este o altă diferenţă între cei doi veri. Detectivul nu are nici măcar un pulover. Nu îi este niciodată frig. Procurorul şi-a pus deja haina cu căptuşeală de vison. Este friguros.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi colonelul care comandaţi miile de jandarmi şi care menţineţi ordinea în ţinutul Porţilor de Fier!, exclamă cu admiraţie detectivul. Nu aveţi o sarcină uşoară. N-aş vrea să fiu în locul dumneavoastră.

— Nu fac decât o muncă de rutină, răspunde colonelul. Dumneavoastră aveţi o activitate aparte. A rezolva misterul unei crime este un act de creaţie, o operă de artă. Marii detectivi sunt la fel de admiraţi precum marii pianişti ori cântăreţii de operă.

— Porţile de Fier sunt unul dintre cele mai mari districte de la frontiera apuseană a României, nu?

— E chiar cel mai mare din ţară, răspunde colonelul. Dar nu este un ţinut în adevăratul sens al cuvântului. Porţile de Fier sunt ca o breşă într-un zid de închisoare. Se află la întretăierea a trei frontiere: română, maghiară şi iugoslavă.

— De ce spuneţi că e ca o breşă într-un zid de închisoare?

— Porţile de Fier sunt, în adevăratul sens al cuvântului, o gaură într-un zid de închisoare, răspunde colonelul. Din punct de vedere geografic, ţinutul nostru este locul unei evadări.

— Evadare pentru cine?

— Pentru Dunăre, răspunde colonelul. Acest fluviu făţarnic a comis aici, la Porţile de Fier, cea mai mare evadare geografică ce s-a realizat vreodată.

Detectivul adoră poveştile stranii, mai ales când ele au legătură cu criminalistica.

— Vă interesează povestea mea?, întreabă colonelul.

— Aţi spus că aici a avut loc cea mai mare evadare din câte au fost pe lume. Vărul meu, Aristid, nu mi-a vorbit niciodată despre aceasta. Locuieşte aici de un an. Îşi face stagiul. Va fi noul director al Justiţiei. Vă va părăsi luna viitoare. Numirea lui este deja parafată. Dar povestiţi-mi istoria evadării.

Colonelul roşeşte. Întoarce capul pentru a se convinge de buna credinţă a marelui detectiv. Homer Otacosta părea cu zece ani mai mare decât vărul său, procurorul. E ras prost. Pielea lui are culoarea galbenă, culoarea porumbului. Pielea detectivului e atât de urâtă, încât colonelul nu se poate uita la el.

— În spatele nostru, la câteva zeci de kilometri, începe pusta, marea câmpie maghiară. La şcoala militară, la geologie, am învăţat că pusta este fundul unei mări dispărute. Marea Panonică. O mare închisă. Cel mai mare afluent al ei era Dunărea, care îşi are izvorul în Donaueschingen, în Pădurea Neagră. Nu ştiu dacă aţi văzut Dunărea în amonte. E un fluviu mândru, frumos şi nespus de sălbatic. Nu are nimic de a face cu Dunărea de aici de la noi. Acest fluviu îşi schimbă complet chipul la Budapesta.

Dunărea, în aval, este albastră, frumoasă şi sălbatică. Această Dunăre a fost cântată de Strauss. Un fluviu care nu frecventează decât pădurile şi brazii, munţii accesibili doar caprelor negre şi stâncile, pe care pot să urce doar zânele fluviului pentru a face băi de soare. Acest fluviu mândru şi orgolios, care nu se pretează niciunui fel de navigaţie şi domesticiri, nu accepta nicicum să-şi verse apele albastre într-o mare închisă. Prizonierii orgolioşi ori evadează, ori se sinucid în închisoare. Pentru a evada dintr-o închisoare trebuie să sapi însă o gaură într-o parte a zidului ori să demolezi complet închisoarea. Dunărea a zdrobit Carpaţii.

Maşina urcă spre platoul Amazoanelor. Către Răsărit.

— Priviţi pe geamul din spate Porţile de Fier şi Cazanele Dunării! Acolo este spărtura şi tot ceea ce a rămas din închisoarea demolată. În ziua în care Dunărea a evadat din marea închisă a Panoniei, a spart aici muntele. Prin aceste cazane a evadat spre Răsărit. Este cea mai senzaţională dintre evadări. Dunărea nu a evadat de una singură. A antrenat cu sine Marea Panoniei. Şi aceasta a evadat din propria închisoare. În locul mării se află acum această imensă stepă plată, ca un fund de farfurie – pusta. Pentru a sparge lanţul Carpaţilor, la Porţile de Fier, înainte de a evada, Dunărea a cheltuit o energie titanică. A reuşit, dar după evadare nu mai e aceeaşi. Şi-a schimbat faţa, e

obosită, sleită de puteri. Şi-a pierdut culoarea albastră, mândria şi înfăţişarea sălbatică.

— Castelul unde a avut loc crima chiar se numeşte castelul Amazoanelor?, întreabă brusc detectivul.

Colonelul se simte ofensat. Povestea evadării Dunării nu-l interesează pe camaradul lui de drum aşa cum credea la început.

— E adevăratul lui nume, răspunde sec colonelul.

— Vorbiţi-mi despre Amazoane!, spune detectivul.

Colonelul Corvin aproape că se supără. Dar surâde. Îşi aminteşte deodată că a fost prevenit de procuror că detectivul îi va pune întrebări extravagante.

— Întrebarea mea vă jenează?, spune Otacosta. Vărul meu v-a spus că sunt un om original. Un poet francez a scris: „Pot renunţa cu uşurinţă la ceea ce este esenţial, dar nu la ceea ce este de prisos.” E firea mea. Trebuie să fii copil, femeie ori poet ca să înţelegi că dantela de la rochie are o mai mare importanţă decât rochia însăşi. În munca de detectiv e acelaşi lucru. Cele ce sunt de prisos, lucrurile inutile, ne duc direct la esenţa problemei. La fel ca în dragoste. Dacă acţionezi raţional, rămânând la lucrurile de căpătâi, nu ai nicio şansă să te îndrăgosteşti. Şi, fără dragoste, viaţa nu are niciun farmec. În anchetele poliţiste e la fel ca în dragoste. Trebuie să te făleşti cu lucrurile lipsite de importanţă. Nu vă formalizaţi. Veţi vedea că în douăzeci de ore asasinii de la castel vor fi arestaţi. Sunt mulţumit că adevăratul nume al castelului este acela de castelul Amazoanelor. Credeţi că povestea Amazoanelor e legendă ori realitate?

— Aici, la Porţile de Fier, credem că povestea Amazoanelor este adevărată.

— Mai sunt Amazoane în ţinut?

— O să le vedeţi în carne şi oase la castel. De altfel, povestea Amazoanelor, istorisită de Herodot şi de alţi scriitori, arată limpede că viaţa Amazoanelor este legată de viaţa Dunării. Amazoanele n-au trăit niciodată departe de Dunăre.

— Credeam că Amazoanele de care vorbeşte Herodot locuiau pe ţărmul Mării Negre.

— Desigur. Prima patrie a Amazoanelor au fost ţărmurile Mării Negre. De acolo, una dintre reginele lor a plecat să ia parte la războiul Troiei şi să lupte cu Ahile. Tot de pe ţărmurile Mării Negre, o altă regină a Amazoanelor a plecat să se războiască împotriva lui Cirus, regele perşilor, învingându-l, tăindu-i capul,

înfundându-l într-un burduf plin cu sânge şi spunându-i: „Satură-te de sânge!”

— Aveau ţara lor pe malul Mări Negre, deci nu pe malul Dunării.

— Marea Neagră e a doua închisoare a Dunării, răspunde colonelul. După ce a spart munţii la Porţile de Fier, evadând din marea închisă a Panoniei, ea s-a pomenit într-o altă mare închisă: Marea Neagră.

Maşina se opreşte în faţa castelului Amazoanelor. Şoferul procurorului cu mănuşi albe şi cu cascheta în mână deschide portierele. Homer Otacosta coboară greoi din maşină. Trupul lui e lipsit de supleţe. Urcă scara de marmură cu încălţările sale butucănoase şi murdare, precum un muncitor care merge spre şantier.

A trecut multă vreme de când castelul Amazoanelor n-a mai primit un vizitator atât de prost îmbrăcat şi cu o înfăţişare ce stârneşte atâta milă precum vărul procurorului Fanariot. Dar acest vizitator e descendent al împăraţilor Bizanţului!

III. TERMITELE ŞI AMAZOANELE

— Aici am aflat trupurile celor două victime, al jocheului, Victor Găitan, şi al infirmierei baroanei, frumoasa Ilona Király. Erau întinse pe mozaic. Le vedeţi în fotografiile făcute de poliţie.

În timp ce colonelul vorbeşte, detectivul Homer Otacosta mângâie lemnul de mahon al unei uşi din capătul holului. N-ar avea niciun motiv să fie acolo. Lemnul face rar casă bună cu marmura şi cu mozaicul. Dar nu din motive estetice e interesat detectivul de această uşă. De fiecare dată când începe o anchetă îşi aminteşte că un poliţist brazilian a spus la o conferinţă internaţională de criminalistică: „Brazilia, care este mare cât un continent, nu are decât un singur duşman de care se teme: furnica. Lupta finală va fi cumplită. «Furnica va birui Brazilia.»”

Detectivii conduc ostilităţile nu în felul furnicilor, care au îndrăzneala de a ataca un uriaş precum Brazilia, ci în felul termitelor, care fac să cadă castele şi catedrale. Otacosta va chema aici mai mulţi dintre colaboratorii săi. Îi va infiltra peste tot. Vor vedea şi vor cerceta oameni şi obiecte, pentru a descoperi criminalul din acea noapte. În lemnul neted al uşii pe care Otacosta o mângâie tandru sunt termite care lucrează în chip nevăzut. În ciuda taliei lor, termitele vor obţine victoria asupra grinzilor uriaşe, acoperişurilor şi şarpantei castelului. Cu cât eşti mai puţin vizibil, cu atât mai mult ai şansa de a obţine victoria. Din această cauză Homer Otacosta pune întrebări extravagante... Ascunde interlocutorilor problemele care îl interesează. Aduce mereu vorba de subiecte secundare. Mângâind întruna lemnul, e atent la explicaţiile colonelului.

— Nu ştiţi unde dă această uşă?, întreabă Otacosta.

— E o uşă blocată.

— Nu aţi deschis-o?

— Nu încă.

Mariţa Petrovici, îndesată, grăsuţă, precum argintul viu, vine în hol. Nu se simte în siguranţă de când se află străini la castel. Ei intră prin camere, prin dependinţe, fără să o întrebe ceva şi fără permisiunea sa.

Ea e intendentă. Mama şi bunica ei au fost, de asemenea, intendente la castelul Amazoanelor. Dacă cineva intră şi iese fără să o anunţe pe ea, intendenta, existenţa sa nu mai are sens.

— Domnul Homer Otacosta este vărul procurorului, spune colonelul. El e însărcinat să conducă ancheta legată de crima din această noapte. Vreţi să explicaţi la ce foloseşte această uşă?

— E o uşă blocată, răspunde Mariţa.

— Nu e în stilul holului, spune detectivul. A fost construită mai târziu, nu?

— Uşa a fost mereu acolo.

— Nu aţi deschis-o niciodată?

— Ba da, răspunde Mariţa. Când mama m-a luat pentru prima oară la castel, m-am dus direct la această uşă. La fel ca dumneavoastră acum. Am întrebat-o pe mama ce se află în spatele ei. La fel cum tocmai aţi făcut.

Mariţa deschide uşa de lemn de mahon. Scoate din buzunar lanterna şi luminează o cămăruţă întunecată, cu ziduri de piatră cenuşie.

— Servea altădată drept vestiar, spune ea. Vizitatorii care veneau călare îşi lăsau aici arma, pelerina şi pălăria. Vreţi să intraţi?

— Bineînţeles!

Detectivul ia lanterna Mariţei, se apleacă şi intră în cămară. Iese surâzând:

— Într-adevăr, este un fost vestiar.

— Vreţi să vorbiţi cu baronul ori cu baroana?, întreabă Mariţa.

— Cu amândoi, răspunde detectivul. Dar nu ne ia nimeni la goană.

— Întreb ca să ştiu dacă trebuie să-i anunţ sau nu.

— Vă voi preveni la momentul potrivit, spune detectivul. Cu toate că este împotriva uzanţelor, voi face mai întâi o vizită grăjdarilor şi jocheilor hergheliei. Sunt tovarăşii de muncă ai victimei. Îmi vor spune, poate, de ce tânărul Găitan a venit pentru a fi ucis în această noapte la castel. E singura întrebare care mă interesează: cine i-a ucis pe cei doi tineri şi de ce? Stăpânii, baroana şi soţul ei, ar putea să-mi spună?

— Cu siguranţă nu, răspunde Mariţa, nimeni nu va putea să vă spună aceasta, dar e întotdeauna bine să întrebaţi, să cereţi servitorilor informaţii despre servitori şi stăpânilor informaţii despre stăpâni.

Detectivul Homer Otacosta face exact pe dos decât ceea ce-i recomandă intendenta castelului.

IV. UN STÂLP DE TELEGRAF PENTRU UN CASTEL

Detectivul slut abia ce a spus că-i va vizita mai întâi pe servitori şi îi nedumereşte din nou pe cei din jur.

— Aceea este camera stăpânului?, întreabă el.

Fără să aştepte răspunsul, bate şi intră imediat. Se află în faţa inginerului hidrolog Anatol Ostan. În faţa castelanului. Inginerul, întins pe pat, scrie. Stă într-un pat uriaş, al cărui stil n-ar putea fi ghicit prea uşor.

— Intendenta castelului a rămas mirată în hol, deoarece am intrat la dumneavoastră fără a fi anunţat de ea. Numele meu este Homer Otacosta. Iertaţi-mă că am încălcat regulile de politeţe de la castel. Sunt detectivul însărcinat să rezolv misterul dramei care s-a petrecut în această noapte aici. Dar nu pentru asta am venit. Sunt vărul procurorului Aristid Fanariot. A fost aici în această dimineaţă la orele unsprezece. Dormeaţi. N-a vrut să vă deranjeze. Cum e foarte scrupulos în privinţa bunelor maniere, m-a însărcinat să vă transmit scuzele sale de a fi venit la castel fără să vă salute.

— Luaţi loc, domnule...

— Otacosta este numele meu. Dar şi cel al profesiei mele.

— Într-adevăr, spuse inginerul, în greacă, la fel ca în latină, Otacosta înseamnă „detectiv”. E comod să porţi numele profesiei tale. Îţi uşurează viaţa.

— Nu vă deranjez dacă mai rămân câteva clipe?

— Dimpotrivă, prezenţa dumneavoastră e una plăcută. Necesară. După lucrurile cumplite, înfricoşătoare, care s-au petrecut în această noapte, simt nevoia să fac o baie. A te spăla moral înseamnă a te confesa. O confesiune veritabilă e asemenea unei băi bune. Şi am nevoie de ea din plin.

— Nu sunteţi vinovat de actul comis, spune detectivul.

— Sunt singurul vinovat, răspunde inginerul. Nu sunt un copil ca să mă las purtat de nas cum tocmai am făcut în această noapte.

— Sunteţi străin de crima care a avut loc în holul casei dumneavoastră. Lipseaţi. Vărul meu, procurorul Fanariot, mi-a povestit că a stat alături de dumneavoastră în marea sală a

prefecturii la banchetul pe care tehnicienii barajului îl dădeau în cinstea dumneavoastră.

— Mi-e ruşine de ce-am făcut în timpul banchetului. Am băut alcool. Ştiam că îmi este absolut interzis. După o jumătate de pahar pic mort de beat. Vă puteţi închipui ruşinea pe care am simţit-o, fiind în stare de ebrietate înaintea colaboratorilor şi subalternilor mei. Nu voi mai putea să mă întâlnesc niciodată cu vreunul dintre cei cu care am petrecut ieri seară fără să pălesc de ruşine. Sunt bucuros că nu l-am întâlnit pe admirabilul Fanariot atunci când a trecut pe la castel.

— Este unul dintre strămoşii dumneavoastră?, întreabă Otacosta, privind un portret uriaş, în ulei, agăţat pe peretele din faţa patului inginerului.

— Unul dintre strămoşii mei?, întreabă surprins, uimit chiar, inginerul. Niciunul dintre strămoşii mei nu are un portret. Nici măcar nu s-au fotografiat. Niciunul din chipurile lor nu a ajuns până la mine. Nici măcar chipul tatălui meu ori cel al mamei mele. Nu cunosc chipul părinţilor mei. La fel cum nu-l cunosc pe cel al strămoşilor mei. Mi se întâmplă adesea să cred că nu am părinţi şi că nu am strămoşi. Precum Melchisedec. Căci el nu a avut niciodată nici tată, nici mamă. Nicio genealogie. Portretul amazoanei la care vă uitaţi e cel al Corneliei Flondor. Ea înlocuieşte arborele meu genealogic.

— Încă o dată, spuneţi-mi deschis dacă vă deranjez, zice Otacosta. Văd că lucraţi.

— Dacă aţi fi intrat cu cinci minute mai devreme, v-aş fi spus că mă deranjaţi. Acum am încheiat lucrul. Este cuvântul inaugural pe care trebuie să-l rostesc pe 28 octombrie la Viena, la Conferinţa mondială a hidrologilor, al cărei preşedinte sunt. Cu prilejul acestei promovări s-a dat banchetul de la prefectura Porţile de Fier în această noapte. Camarazii şi subalternii mei au vrut să-mi sărbătorească plecarea şi, în acelaşi timp, avansarea mea. E prima oară când un român prezidează Comisia internaţională a apelor. Dacă n-ar fi avut loc acest banchet, toate ororile şi lucrurile sinistre care s-au petrecut în această noapte ar fi fost evitate. Eu sunt singurul vinovat pentru tot ceea ce s-a întâmplat.

— Are personalitate această amazoană, această Cornelia Flondor. Dar de ce spuneţi că ea ţine loc părinţilor şi strămoşilor dumneavoastră?

— Pentru că ea m-a creat. Dacă sunt acum preşedintele Comisiei internaţionale a apelor, unde sunt reuniţi savanţi

hidrologi din lumea întreagă, e mulţumită Corneliei Flondor. Ea m-a creat din nimic, aşa cum Dumnezeu l-a creat pe Adam din câteva fărâme de pământ. Cornelia Flondor are un merit mai mare decât Dumnezeu, căci ea m-a creat din noroi...

— O adoraţi, nu-i aşa?

— Cu dragoste, teamă şi cutremur, răspunde inginerul. Eram înaintea ei aşa cum erau oamenii din Vechiul Testament înaintea lui Dumnezeu.

— A murit de mult?

— De doi ani. A murit cu o lună înaintea căsătoriei mele. N-am ţinut doliu pentru ea decât treizeci de zile. În a treizeci şi una zi m-am căsătorit. Căsătoria mea, la fel ca tot ceea ce s-a petrecut în viaţa mea, a depins de Cornelia Flondor. Eu sunt stăpânul acestui caistel deoarece Cornelia Flondor mi l-a oferit. Am fost legatarul ei universal.

— Sunteţi legatarul universal al Corneliei Flondor? Chiar n-am ştiut asta. După cum mi-a spus vărul meu, castelul Amazoanelor aparţine soţiei dumneavoastră, căci mama soţiei dumneavoastră este sora Corneliei Flondor. Ea era singura moştenitoare legală.

— Teribila Cornelia Flondor mi-a lăsat tot ceea ce avea. Nu avea moştenitori legali.

— M-am informat foarte prost asupra acestei chestiuni, zise Otacosta. După ce mi s-a spus şi după documentele pe care le-am parcurs înainte de a veni aici, eram convins că acest castel al Amazoanelor aparţinea soţiei dumneavoastră, baronesei Diana Flondor Ostan.

— Nu vă înşelaţi. Castelul aparţine soţiei mele.

— Nu mai înţeleg, spune Otacosta.

— Cornelia Flondor mi-a oferit castelul, iar eu, la rândul meu, l-am oferit soţiei mele, spune inginerul. Nimic mai simplu.

— La asta nu m-am gândit, zice Otacosta. Deci dumneavoastră aţi oferit castelul Dianei Flondor. Ea n-a fost moştenitoare. Dar de ce-aţi făcut asta?

— Pentru că o iubesc, răspunde inginerul. Iar când iubeşti, dai totul fiinţei iubite. Nu păstrezi nimic pentru tine.

Otacosta priveşte portretul Corneliei Flondor în rochie de amazoană, cu o cravaşă cu măciulie de aur în mână. Baroana e înaltă, slabă, autoritară, însă privirea ei e plină de blândeţe.

— E frumos ceea ce spuneţi.

— Ce-am spus frumos?

— Aţi zis că atunci când iubeşti dăruieşti totul fiinţei iubite.

— Este un adevăr atât de evident, că a devenit aproape o platitudine.

— Cornelia Flondor v-a iubit mult dacă v-a donat totul? V-a iubit ca pe fiul ei pentru că nu avea copii ori era un capriciu?

— Baroana Cornelia Flondor nu mă iubea, răspunde inginerul. Ea a făcut din mine ceea ce am devenit trăgându-mă din noroi, pentru plăcerea ei şi din orgoliu. Nu din dragoste.

— Ea v-a lăsat totul. Nu este o probă a dragostei?

— Ea iubea în mine opera ei. Aşa cum Pygmalion o iubea pe Galateea. Nu este o dragoste adevărată. Ea îşi realiza prin mine propriile vise, propriile ambiţii. Nu am decepţionat-o niciodată din acest punct de vedere. Eram ca oglinda ei care o mărea, şi ea se vedea în mine. Toate realizările mele erau ale sale. Mă iubea în felul Amazoanelor. Iubindu-şi propriul orgoliu.

— Spuneţi că nu aţi decepţionat-o niciodată?

— Niciodată, răspunde inginerul. Şi nu regret asta. Ambiţiile ei coincideau cu ale mele. Între noi doi era o armonie perfectă. Cu o singură excepţie.

— Aş fi indiscret dacă v-aş întreba care anume?

— Dragostea pentru soţia mea, răspunde inginerul. Cornelia Flondor nu era de acord să mă căsătoresc cu nepoata sa. Motivele erau întemeiate. A trebuit să aştept moartea Corneliei Flondor ca să mă căsătoresc cu Diana. O aşteptare de trei ani.

— Nu aţi învinovăţit-o pentru faptul că s-a opus dragostei dumneavoastră?

— Avea motive serioase, răspunse inginerul. Această căsătorie nu era la locul ei, dacă stăm să judecăm. Dar dragostea nu este niciodată o chestiune legată de raţiune. Or, între mine şi soţia mea nu a fost niciodată vorba decât de dragoste.

— Aşadar, dumneavoastră v-a donat castelul? A făcut asta dezmoştenind-o pe nepoata sa.

— Cornelia Flondor nu mi-a donat castelul degeaba, spune inginerul. Când eram binedispuşi şi glumeam, făceam caz de asta adeseori cu bătrâna amazoană. Ea îmi spunea că îmi dona castelul în schimbul unui stâlp de telegraf. Şi acesta este adevărul. *Ad litteram.* Dar e o altă poveste.

V. MAREA PREUMBLARE CĂLARE

Detectivul Homer Otacosta şi inginerul Anatol Os- tan sunt pe terasa castelului. Se aud de departe nişte lovituri repetate şi înfundate, ca de tun. Un zgomot surd de bătălie încrâncenată.

— E un război care nu se termină nicicând, explică inginerul Ostan. Zgomotul pe care-l auziţi e trecerea Dunării prin cazanele de la Porţile de Fier. Apele fluviului sunt sfâşiate de stânci. Apa e plină de spume, clocotindă, ca într-o cratiţă uitată pe foc. Aşa e Dunărea la Porţile de Fier. Pe o distanţă de mai mulţi kilometri, apa năvăleşte asupra stâncilor precum un taur se aruncă asupra toreadorului din arenă. Prima oară când am văzut Porţile de Fier am pus mâinile la ochi de spaimă. Aşa cum fac copiii şi doamnele sensibile la coridă. La Porţile de Fier, apa, la fel ca muntele, se sfâşie, rănindu-se de moarte. Reciproc. Apa e mai puternică decât muntele. Dar rezultatul luptei este unul mediocru pentru învingători. Dunărea, care a spart muntele la Porţile de Fier, pentru a evada dintr-o mare închisă, va pieri, puţin mai departe, într-o altă mare închisă, în Marea Neagră. Este destinul fluviilor şi al oamenilor: evadezi dintr-o închisoare pentru a intra într-o alta. Înainte de a cădea în închisoarea Mării Negre, Dunărea face cale întoarsă. Vrea să se întoarcă în Apus, dar e prea târziu. Se împotmoleşte în propriile ape, în Deltă.

— Legenda Amazoanelor are vreo legătură cu castelul şi cu Cornelia Flondor?

— Nu există frontiere precise între istorie şi legendă. Nu ştiu dacă Cornelia Flondor şi nepoata sa, Diana, soţia mea, coboară din poporul celebru al Amazoanelor, care a domnit în Asia Mică, a atacat Troia, a cucerit Grecia, s-a războit cu perşii, l-a ucis pe regele acestora, Cirus – dar există puncte comune. Poate că sunt simple coincidenţe.

Satul care se află mai jos de castel şi cimitirul în care sunt înmormântaţi toţi castelanii şi castelanele se numeşte Thermodon. Poartă acelaşi nume ca fluviul din Turcia, unde se afla odinioară capitala legendarului regat al Amazoanelor. Această capitală purta numele de Themiscyra. Există foarte aproape de aici un mare oraş cu un nume asemănător: Timişoara.

Voltaire spune că „regatul Amazoanelor de pe malurile Thermodonului nu este decât o ficţiune poetică, ca şi aproape tot ceea ce Antichitatea povesteşte”. Soţia mea, nepoata Corneliei Flondor, stăpâna castelului Amazoanelor, a urcat pe cal de la vârsta de trei ani. Începând cu vârsta de cincisprezece ani, ea a devenit campioană internaţională la hipism. A obţinut mari premii pe toate hipodromurile celebre ale lumii. A devenit campioană olimpică. Pot să spun că ea n-are niciun fel de înrudire cu poporul Amazoanelor care nu luptau niciodată decât călare, cu arcul şi cu toporul lor cu dublu tăiş? Greu de răspuns. Dacă aş fi întâlnit-o pe Hipolita, regina Amazoanelor, care a invadat Atica, ori pe regina Antiope, învinsă de Tezeu, ori pe Penthesilea, ucisă de Ahile, ori pe Thalestris, regina Amazoanelor care l-a vizitat pe Alexandru cel Mare, cred că ar fi avut acelaşi aspect fizic şi acelaşi comportament pe care le avea Cornelia Flondor în ziua în care a sosit pe cal în satul meu natal, la Calafat, în valea mlăştinoasă a Dunării. Era îmbrăcată în amazoană. Era înarmată ca un războinic gata de luptă. Şi era orgolioasă şi neînfricată, precum Amazoanele legendare, care se alăptau cu îndrăzneală din unicul sân al mamei lor. De secole, herghelиile castelului Amazoanelor sunt cele mai vestite din Europa. Chiar herghelia actuală, care a intrat în posesia statului, fiind însă condusă după tradiţii de odinioară, furnizează cai de cursă în lumea întreagă. Toţi caii celebrei şcoli de echitaţie spaniolă de la Viena sunt cumpăraţi exclusiv de la noi, de la herghelia Amazoanelor. Directorii acestei herghelii au fost întotdeauna femei. Aceasta este o coincidenţă. Ori o consecinţă a faptului că ele descind din celebrul popor al Amazoanelor care nu putea să trăiască fără cai? Răspundeţi, aşadar, dumneavoastră! Căci orice răspuns este valabil.

— Ce vârstă aveaţi când aţi întâlnit-o pe baroana Cornelia Flondor?, întreabă detectivul. Din simplă curiozitate vă pun această întrebare.

— Aveam doisprezece ani, răspunde inginerul. Era 27 octombrie. A doua zi după Sfântul Dimitrie. Mâine e aniversarea. Cornelia Flondor a sosit călare în satul meu. Pe neaşteptate. Cu cincisprezece ani înainte de moartea sa, a fost numită inspector general al învăţământului primar. Toată lumea considera această activitate ca o bizarerie. Şi era. Amazoana, Cornelia Flondor, credea că sute de genii se năşteau şi mureau necunoscute în satele şi cătunele ţării noastre pentru simplul fapt că erau analfabete. Nimeni nu ar fi auzit vreodată de numele lui

Shakespeare dacă, din nenorocire, el s-ar fi născut în satul Calafat ori într-un alt cătun de pe valea Dunării. Căci Shakespeare ar fi trăit fără să înveţe să citească şi să scrie. Un Shakespeare care nu cunoaşte alfabetul e o capodoperă pierdută a universului. Dante, Goethe, Bach, Pascal ar fi fost necunoscuţi dacă nu învăţau să citească şi să scrie, dacă ar fi avut neşansa de a se fi născut într-un cătun precum Calafatul ori într-un alt sat de pe valea Dunării, în România ori în Bulgaria. Amazoana Cornelia Flondor a pornit în căutarea geniilor pe valea Dunării. A cerut să fie numită inspector al învăţământului rural. Cererea ei a fost acceptată cu entuziasm. O treime din locuri erau disponibile. Era o meserie dură, primejdioasă, prost remunerată şi dispreţuită.

Nu era chiar o meserie, ci mai degrabă un apostolat. Cornelia Flondor avea curajul să-l îndeplinească. A început să viziteze şcolile rurale de pe valea Dunării, mergând pe cal. Folosea acest mijloc de transport cu plăcere, pentru că era o amazoană. Era singura inspectoare rurală care se deplasa călare. Era crescătoare de cai şi proprietară de herghelie. Nu-i lipseau, aşadar, caii. O altă raţiune a deplasărilor sale pe cal era că în ţinutul Porţilor de Fier şi de-a lungul văii Dunării nu exista drum carosabil. E o greşeală a administraţiei şi a guvernului. Cu siguranţă. Ca întotdeauna. Dar este, de asemenea, greşeala Dunării. Acest mare fluviu, după ce a rupt lanţul munţilor la Porţile de Fier, a ieşit din luptă ca un erou obosit. Chiar mai mult, Dunărea iese la Porţile de Fier sleită de oboseală. Calea ei până la Marea Neagră este precum calea unui beţiv, plină de mendre, de zig-zaguri şi de reîntoarceri pe propriile urme. Precum beţivii îşi pierd hainele pe drum, tot astfel şi Dunărea îşi uită propriile ape în nenumărate heleştee, lacuri şi mlaştini, pe întreg parcursul căii sale către Răsărit. Chiar direcţia în care a luat-o e o direcţie de fluviu beat şi iresponsabil. Dunărea este singurul fluviu din Europa care, avându-şi izvoarele în Apus, în loc să se îndrepte – la fel ca surorile şi fraţii săi, celelalte fluvii şi râuri din Europa – către Mediterană şi Atlantic, apucă spre Răsărit, pentru a ajunge în închisoarea Mării Negre. Începând de la Porţile de Fier, calea Dunării este, aşadar, o înlănţuire de mlaştini.

Nu se construiesc drumuri în mlaştini. Preferi să mergi pe aici cu picioarele goale ori pe cal.

Conform noilor legi, fiecare cătun, oricât de mic ar fi, trebuie să aibă o şcoală. Părinţii sunt obligaţi să-şi trimită la şcoală copiii

sub pedeapsa închisorii. Dacă o fată sau un băiat lipseşte o zi de la şcoală, tatăl ori mama va petrece o zi în spatele gratiilor.

Aceste şcoli ale mlaştinilor le vizita zilnic baroana Cornelia Flondor. Se simţea responsabilă înaintea lui Dumnezeu şi înaintea istoriei de valoarea educaţiei pe care elevii sărmani, cu picioarele goale, o primeau în şcolile lor. Dacă învăţământul nu era bun, riscul de a nu descoperi un geniu pe care Providenţa făcea să se nască aici era mare.

Mijlocul de locomoţie al straniei inspectoare era, aşadar, calul. Sacul ei de dormit era prins în spatele şeii. Aproape în fiecare noapte trebuia să se culce pe podeaua minusculelor săli de clasă, căci în niciun sat nu exista vreun han.

Sosea îmbrăcată în amazoană, ca în filmele americane. Era înarmată. Carabina stătea mereu în teaca ei, fixată la şa, pentru a-i fi la îndemână. Mlaştinile Dunării sunt pline de tâlhari. Se spune că aceştia nu ezitau să taie capul unei vaci ca să-i fure clopotul. Şi totuşi, niciun tâlhar nu a avut vreodată curajul de a o ataca pe amazoană, inspectoarea şcolilor rurale.

Sosea întotdeauna pe neaşteptate. În niciun sat nu erau mai mult de douăzeci de elevi. Învăţătorii nu sunt titulari. Se recrutează dintre preoţi, perceptori, factori poştali ori chiar dintre jandarmi. Oricine ştie să citească şi să scrie poate să solicite un post de învăţător pe valea Dunării. Cei care au diplome, oricât de aventuroşi şi de curajoşi ar fi, nu-şi asumă niciodată riscul de a veni în aceste sate pierdute printre mlaştini. Mulţumită eforturilor amazoanei Cornelia Flondor, învăţământul rural de pe valea Dunării nu duce niciodată lipsă de învăţători, toate şcolile fiind deschise. Ea ţinea nespus ca orice copil să înveţe să citească şi să scrie. Venea în mod regulat şi-i asculta pe elevi, pe rând, plină de emoţie, cu sufletul la gură şi obrajii roşii, în speranţa că printre toţi aceşti copii sărmani va afla un geniu. Un nou Dante, un nou Pasteur, un nou Goethe, un geniu care va schimba faţa lumii.

În dimineaţa zilei de 27 octombrie, a fost anunţată sosirea inspectoarei amazoane în satul Calafat. Învăţătoarea acestui cătun era o femeie sărmană, văduva unui preot. Se numea Ana Scriban. Când oamenii din sat au anunţat-o că temuta inspectoare a fost zărită, ea nu avea decât cinci elevi în şcoală. Erau cei mai slabi elevi. Nu ştiau să răspundă la nicio întrebare, nici măcar la cea mai simplă. Părinţii îi trimiteau la şcoală ca să scape de ei, nefiind buni de nicio treabă.

Învăţătoarea şcolii din Calafat a fost cuprinsă de spaimă. O inspecţie în acea zi însemna pentru ea destituirea. Era tolerată ca învăţătoare, căci nu se aflase nimeni mai competent decât ea pentru o astfel de sarcină. Cu disperarea celor care se îneacă, Ana Scriban a avut o idee genială. A trimis pe unul dintre elevi să-l caute pe islaz pe cel pe care ea îl credea cel mai deştept băiat din sat. Eram eu, Anatol Ostan. Astfel am cunoscut-o pe marea amazoană Cornelia Flondor.

Nu veneam niciodată la şcoală între Sfântul Gheorghe şi Sfântul Dimitrie pentru că mă duceam cu vacile satului. Între Sfântul Dimitrie şi prima zăpadă îmi continuam munca de văcar pentru o remuneraţie suplimentară. Învăţătoarea era sigură că dacă eu, Anatol, eram prezent în timpul inspecţiei, ar fi fost salvată. Am lăsat vacile în grija băiatului care venise după mine şi am intrat în clasă cu cinci minute înainte să sosească inspectoarea.

M-am înţeles cu învăţătoarea că mă voi ridica să răspund la orice întrebare grea pe care temuta inspectoare o va pune.

Odată cu mine, au fost adunaţi şi alţi copii din sat. Clasa era plină. Baroana Cornelia Flondor a coborât de pe frumosul ei cal sub privirile uimite şi admirative ale copiilor. A aruncat pe umăr sacul de dormit, carabina şi şaua. Şi astfel împovărată a intrat în clasă. La fel cum un gangster intră într-un salon în filmele americane. Copiii erau în poziţie de drepţi.

— Staţi jos!, a ordonat inspectoarea.

În timp ce copiii se aşezau temători în băncile lor, baroana a examinat ţinuta vestimentară a învăţătoarei.

Era strictă în privinţa îmbrăcămintei învăţătoarelor, cât şi în privinţa calităţilor lor de dascăl. Examinând învăţătoarea, pereţii şi mobilierul, baroana Cornelia Flondor a scos din buzunarul şeii câteva zeci de foi albe şi a aşezat arma, şaua şi sacul de dormit sub tablă. A împărţit fiecărui elev câte o foaie de hârtie şi un creion nou.

— Ştiţi ce vreau să vă cer?, a întrebat ea. Vă voi da un extemporal. Cine ştie ce este un extemporal?

Doamna Scriban, învăţătoarea scolii, a devenit mai palidă decât pereţii albi. Nu ştia răspunsul. Se vedea deja destituită. Căci, dacă învăţătoarea nu cunoştea cuvântul „extemporal”, era de neconceput să presupui că elevii îl cunoşteau. Dar miracolele fac parte din viaţă. Ştiam ce era un extemporal. M-am ridicat şi am spus, declamând, aşa cum mă deprinsesem să recit poeziile:

„Un extemporal este o temă şcolară care nu este cuprinsă în program.”

Un extemporal este un sondaj, se verifică, pe nepusă masă, calitatea şi cantitatea cunoştinţelor elevilor asupra unui subiect precis. Inspectoarea pune, pe neaşteptate, elevilor o întrebare şi ei trebuie să răspundă în scris în cinci minute.

Auzind răspunsul meu, obrajii inspectoarei-amazoane au devenit precum purpura de fericire. Avea impresia că a aflat primul copil de geniu, geniul pe care îl căuta de atâţia ani. Eu eram scopul marii ei căutări.

— Cum te numeşti, băiete?

— Mă cheamă Anatol Ostan, am răspuns.

— De unde ştii tu definiţia extemporalului?

— Învăţătoarea ne-a spus, am răspuns.

Minţeam. Citisem definiţia într-un almanah.

— Vi se dau multe extemporale la şcoală?

— Foarte puţine, doamnă inspectoare, am răspuns.

— De ce?

— Pentru că suntem săraci, doamnă inspectoare, am răspuns. Ca să dai un extemporal trebuie ca fiecare elev să aibă o foaie de hârtie şi un creion. Amândouă costă mult. Când dăm un extemporal, învăţătoarea ne cumpără hârtie pe banii dumneaei.

— Cum se face că tu eşti atât de deştept, băiete?, m-a întrebat Cornelia Flondor. Locuitorii acestei văi par cu toţii adormiţi de mii de ani. Nimic nu ne dă speranţe că românii de la Dunăre se vor trezi într-o zi. Trăiţi ca vitele, fără să visaţi şi fără să gândiţi. Tu eşti o excepţie.

— Vă mulţumesc, doamnă inspectoare!

— Eşti născut aici, în satul Calafat? Cine sunt părinţii tăi şi ce fac?

— N-am părinţi, doamnă inspectoare, am răspuns.

— Eşti orfan?

— Nu ştiu, doamnă inspectoare, am răspuns. Se poate să fiu orfan, dar s-ar putea să nu fiu.

— Lămureşte-mă cum stau lucrurile.

— Adică, doamnă inspectoare, nu ştiu dacă părinţii mei mai trăiesc ori au murit. Nu ştiu, aşadar, dacă sunt sau nu orfan.

— Nu ştii dacă părinţii tăi mai sunt în viaţă?, a întrebat baroana.

— Sunt un copil abandonat, doamnă inspectoare. Mi s-a povestit că mama mea a fost slujnică la preceptor, aici, în sat,

dar nu am cunoscut-o. Nu ştiu nici dacă este adevărat ori ba. După ce m-am născut, s-a făcut nevăzută.

— Cine te-a crescut?

— Mai toată lumea, am răspuns. Am trecut dintr-o casă în alta. Dar toate au luat sfârsit. Acum sunt văcarul satului Calafat. Văcar cu contract semnat. De la Sfântul Gheorghe la Sfântul Dimitrie. Am salariu, două perechi de bocanci, o haină şi două căciuli de blană. La vârsta mea, mi se pare că am o situaţie bună.

— Câţi ani ai?

— Treisprezece ani, doamnă inspectoare.

— Şi nici de tatăl tău nu ştii nimic?

— Ba da, doamnă inspectoare, ştiu lucruri rele despre el. Lucruri pe care aş fi vrut să nu le ştiu.

— Care ar fi?

— Se spune că tata a fost spânzurat ca tâlhar de drumul mare. Însă nu ştiu dacă e adevărat ori nu.

— Mama ta nu te-a căutat niciodată?

— Nu, doamnă, am răspuns. Şi nici nu-mi pare rău. După cum se spune, n-a avut o viaţă mai grozavă decât cea a tatălui meu. Din această cauză nu mă bazez decât pe mine, pe pământ, şi pe Dumnezeu din cer. Niciodată pe altcineva.

— O să-mi vorbeşti mai pe larg după inspecţie, a spus doamna Flondor. Acum, extemporal. Fiecare să ia creionul şi să scrie deasupra paginii următoarea frază: „Care e cea mai mare minune din lume?”

Niciun elev nu mişcă...

— Aţi auzit ce v-am spus?, a strigat baroana. Luaţi creionul şi scrieţi în partea de sus a paginii: „Care e cea mai mare minune din lume?”

Elevii se uită unul la altul ca să prindă curaj şi scriu fiecare în partea de sus a paginii pe care au primit-o întrebarea: „Care este cea mai mare minune din lume?”

După ce au scris fraza, copiii se uită încurcaţi la inspectoare.

— Ce vă uitaţi aşa la mine?, a întrebat baroana. V-am dictat subiectul de extemporal. Acum, fiecare să scrie care este, după părerea lui, cea mai mare minune din lume. Scrieţi citeţ. Cât se poate de frumos. Umpleţi pagina. Apoi, fiecare să se semneze, cu nume şi prenume. Aţi înţeles?

Niciun copil nu mişcă. Cu neputinţă de ştiut dacă au înţeles ori nu ceea ce li s-a spus. Atunci a intervenit învăţătoarea.

Doamna Scriban a explicat copiilor că fiecare dintre ei trebuia să scrie, după părerea lui, care este cea mai mare minune din lume.

Vocea doamnei Scriban, învăţătoarea, a făcut să se dezgheţe sufletele, precum soarele dezgheaţă primăvara apele Dunării. Erau paisprezece copii în clasă. Toţi încep să scrie. Nu fără greutate. Fiecare gravează primul cuvânt şi prima linie şi o ia de la capăt. E greu să spui care este cea mai mare minune din lume. Elevii se uită în dreapta şi în stânga. Copiază unii de la alţii. Toată clasa din Calafat scrie despre soare, explicând pentru ce şi cum el e cea mai mare minune din lume. Doamna Scriban e mândră. Să spui că cea mai mare minune din lume e soarele e un răspuns bun. Un răspuns demn de elevii unei mari metropole. Desigur, dacă inspectoarea Cornelia Flondor ar fi întrebat pe cei mai inteligenţi elevi de pe pământ, adică pe copiii din Paris, care e cea mai mare minune din lume, parizienii ar fi răspuns toţi în cor, şi ei, cum că soarele. La fel ca sărmanii copii din Calafat. Doamna Flondor trece printre bănci şi se uită cum scriu copiii. E mulţumită. Pare ceva ieşit din comun, căci niciodată nu e mulţumită de ceva, crezând întotdeauna că se poate şi mai bine.

— Mai aveţi un minut, a atras atenţia inspectoarea.

S-a uitat la ceas, apoi a strâns lucrările. A mers la catedră. S-a aşezat. A citit temele. Deodată chipul i s-a crispat. Pe o foaie nu sunt scrise decât două cuvinte.

— V-am cerut să vă semnaţi fiecare lucrările, a zis inspectoarea. Cine n-a semnat-o?

— Eu, doamnă inspectoare, am răspuns. N-am semnat-o pentru că am uitat. Şi vă cer, cu respect, iertare. Aş putea să îndrept greşeala şi să o semnez acum?

— Tu ai scris doar două cuvinte pe foaie?

— Da, eu, doamnă.

— Ştii ce ai scris?

— Bineînţeles, doamnă inspectoare. Întrebarea dumneavoastră era: „Care e cea mai mare minune din lume?”

— Şi tu ce-ai răspuns?

— Am răspuns că cea mai mare minune din lume e stâlpul de telegraf.

— De ce-ai scris asta?, a întrebat inspectoarea.

S-a ridicat, era slabă, înaltă, osoasă. Semăna cu adevărat cu un stâlp de telegraf.

— La ce te-ai gândit când ai scris că cea mai mare minune din lume e stâlpul de telegraf?

— M-am gândit la stâlpul de telegraf, doamnă inspectoare, am răspuns.

Eram mândru şi sigur pe mine. Am adăugat:

— M-am gândit atât de mult la stâlpul de telegraf şi eram atât de minunat de el, încât am uitat să semnez extemporalul. Iertaţi-mă!

— Crezi cu adevărat că cea mai mare minune din lume e un stâlp de telegraf?

— Da, doamnă inspectoare. Sunt sigur că nu e o mai mare minune sub soare decât stâlpul de telegraf. Am văzut că toţi colegii au scris că cea mai mare minune din lume e soarele. Nu sunt de părerea lor. Stâlpul de telegraf e cea mai mare minune.

— Poţi să-mi explici de ce stâlpul de telegraf e o minune şi chiar cea mai mare minune din lume?

— Pentru că sunt văcar, doamnă inspectoare. De la Sfântul Gheorghe, de pe 23 aprilie, şi până la Sfântul Dimitrie, pe 26 octombrie, sunt singur pe islazul comunal al Calafatului. Departe de toate. Singur cu vacile. În afară de vaci şi de mine, pe islaz sunt doar stâlpii de telegraf.

— Şi pentru că sunt stâlpi de telegraf pe islazul unde pasc vacile îndrăzneşti să spui că aceşti stâlpi sunt cele mai mari minuni din lume? Puteai să spui că islazul e o minune, ori cerul, ori stelele. La o adică, puteai chiar să spui că vacile sunt minuni ale creaţiei. Dar să spui că stâlpii de telegraf, aceşti piloni oribili, sunt cea mai mare minune din lume e fie o nebunie, fie impertinenţă.

— Nu e nici nebunie, nici impertinenţă, doamnă inspectoare, am spus.

— Lămureşte-ne.

— De la răsăritul soarelui până la căderea nopţii, mă uit la pilonii înfipţi în islaz pe care sunt agăţate fire telefonice. Ştiu că prin aceste fire subţiri de metal întinse între stâlpi trece vocea omenească. Oamenii pot să vorbească dintr-un oraş în altul ca şi când ar fi la câţiva centimetri distanţă. Ce minune mai mare ca aceasta poate să fie, decât a fi auzită vocea unui om de către un altul care se află la mii de kilometri? Am citit în almanahul P.T.T. că Thomas Alva Edison a inventat stâlpul de telegraf. Mulţumită stâlpilor de telegraf, doamnă inspectoare, un om care plânge, care ţipă, care cere ajutor, care râde, poate să fie auzit de la mii şi mii de kilometri. E un adevărat miracol. Stâlpul de telegraf îi apropie pe oameni. Dacă nu ar fi fost un sacrilegiu, aş fi spus că numai Sfânta şi dumnezeiasca împărtăşanie îi apropie atât de

mult pe oameni precum stâlpii de telegraf. După părerea mea, Thomas Alva Edison a realizat cea mai mare apropiere dintre oameni. Dintre toţi savanţii care au existat vreodată. Din această cauză am scris că cea mai mare minune din lume este stâlpul de telegraf. Şi, dacă am un vis pe pământ, e de a fi cineva de clasa lui Thomas Alva Edison, inventatorul stâlpului de telegraf. El reprezintă în ochii mei adevărata măreţie omenească de pe pământ. Mulţumită telefonului, singurătatea omenească a luat sfârşit.

— Inspecţia s-a încheiat, a spus baroana. Doamnă învăţătoare, sunteţi cel mai bun dascăl pe care l-am întâlnit în părţile Dunării. Voi vorbi de meritul dumneavoastră la minister. Veţi fi recompensată şi veţi primi ajutor, pentru că meritaţi din plin.

Baroana Flondor m-a măsurat din cap până în picioare, aşa cum un om de ştiinţă examinează o insectă cu lupa.

— Tu, băiete, cred că tu ai recompensat toţi anii mei de osteneală zadarnică. Tu eşti cel pe care-l căutam. Rezultatul marii mele căutări. Am mers mii de kilometri călare, inspectând şcolile săteşti. N-am aflat decât adormiţi şi imbecili. Tu mi-ai spus că vrei să fii de talia lui Edison. Am să fac din tine un om mai mare decât Thomas Alva Edison. Peste trei zile să te prezinţi la castelul Amazoanelor. La castelul meu. Mai sus de Porţile de Fier.

— Nu pot să vin la castelul dumneavoastră, doamnă inspectoare, am zis. Sunt văcarul satului Calafat. Sunt obligat să rămân aici. Prin contract. Până la prima zăpadă.

— Mi-ai spus chiar tu, băiete, că acest contract de văcar, la fel ca toate contractele de locaţie ori de muncă, durează de la Sfântul Gheorghe la Sfântul Dimitrie. Sfântul Dimitrie s-a dus. Contractul a expirat.

— Exact, doamnă inspectoare. Dar după Sfântul Dimitrie văcarul trebuie să completeze *fenum autumnale*. După Sfântul Dimitrie, toate recoltele sunt adunate. Câmpurile sunt libere pentru turme. Am o primă specială ca să păzesc vacile satului, toamna, până la căderea zăpezii.

— O să treci peste *fenum autumnale*. Un alt băiat o să-ţi ia locul. În trei zile să fii prezent la castelul Amazoanelor!

— Voi face cum spuneţi, doamnă inspectoare, am răspuns.

Am rămas în picioare. Cu ochii deschişi. Dar nu o vedeam nici pe inspectoare, nici pe învăţătoare, nici pereţii clasei. Ochii mei, larg deschişi, vedeau firele metalice întinse între stâlpii

telegrafici de pe islazul unde păşteam vacile. Erau stâlpii mei. Eram egal cu Edison. Eram ca Edison.

VI. CELIBAT PE VECIE

Detectivul Homer Otacosta e copleşit de povestirea inginerului. Dar emoţia e secundară. Inginerul este într-o stare de excitaţie extremă. Ochii îi sunt cuprinşi de febră. Povesteşte cu pasiune, făcând abstracţie de timp. Ca şi când viaţa şi moartea sa depindeau de această povestire. Se confesează poliţistului. A explicat, desigur, că faptul de a se fi atins de alcool în noaptea trecută l-a umilit, l-a înjosit şi l-a murdărit. Mărturisirea este pentru el ca o baie. Pentru poliţist, în schimb, mărturisirea este întoarcerea sublimă a criminalului la locul faptei. Otacosta e sigur că inginerul se va opri brusc şi-i va spune cine a ucis în această noapte la castel. Toate mărturiile criminalilor încep cu o povestire pasionată, ca cea pe care o face acum inginerul. Cum timpul trece, Otacosta îl îmboldeşte pe inginer pentru a-l provoca să mărturisească. Întreabă:

— Cine i-a omorât pe frumoasa unguroaică şi pe jocheu, după părerea dumneavoastră?

— Nu ştiu nimic, răspunde inginerul. Noaptea trecută a fost pentru mine ca o mare cloacă şi sunt precum un porc care a căzut în ea. Mă mir că pot să stau înaintea dumneavoastră. Vă povestesc păţaniile mele pentru a-mi demonstra mie însumi că sunt încă un om de bine. V-am povestit istoria cu extemporalul ca un om care se sufocă şi caută o gură de oxigen şi de aer proaspăt.

— V-aţi prezentat la castel aşa cum baroana Cornelia Flondor v-a cerut?

— Bineînţeles, a răspuns inginerul. Baroana m-a condus la Bucureşti. Am fost înscris ca intern la un colegiu privat. Am fost recomandat directorului şi profesorilor ca un fenomen al naturii. Ca un geniu. Amazoana s-a uitat de mai multe ori înapoi părăsind internatul. Avea certitudinea că lăsase aici o comoară. Un capital inestimabil. Eram eu. Venea în fiecare zi să mă vadă. Profesorii erau cu toţii grijulii faţă de mine. Îmi era teamă să nu-i decepţionez. Eram un simplu băiat, un văcar desculţ de la Calafat. Ştiam că eram inteligent. Învăţătoarea mea mi-o spunea mereu. Speranţele puse în mine erau însă atât de mari, că eram sigur că într-o zi ori în alta atât protectoarea mea amazoană va fi

decepţionată, cât şi educatorii mei. Nu ştiam când va veni ziua decepţiei, dar aşteptam cu resemnarea cu care ţăranii aşteaptă furtuna, grindina şi distrugerea întregii recolte. Această decepţie nu a venit. Am luat numai premii de excelenţă la toate materiile. După şase luni mi s-a spus că puteam să intru în al doilea an de colegiu. Astfel, am luat bacalaureatul după patru ani. La douăzeci de ani eram doctor în ştiinţe. Am mers la Milano pentru specializare. Apoi la Berlin, la Viena, în Statele Unite. Depuneam în fiecare an două, trei, patru sau chiar cinci brevete de invenţie. Cele mai multe erau invenţii tehnice în domeniul hidraulicii. Colecţionam diplome de onoare şi brevete de invenţie aşa cum tinerii de vârsta mea colecţionau cuceriri şi aventuri amoroase.

— Studiile şi invenţiile dumneavoastră erau toate în domeniul hidraulicii?, întreabă detectivul.

— Apa era subiectul meu preferat. Aveam o adevărată pasiune pentru apă.

— Va fi trebuit să vă explicaţi dumneavoastră această atracţie pe care o aveaţi faţă de apă, spune detectivul. Sunteţi un om de ştiinţă. Explicaţi totul.

— Nu se poate niciodată explica totul, răspunde inginerul. Există întotdeauna undeva o poartă închisă şi un prag care nu poate fi trecut. Orice cunoaştere îşi are limitele sale. Un savant trebuie să accepte asta cu umilinţă. Doar ignoranţii şi cei care vorbesc vrute şi nevrute cred că înţeleg şi pot explica totul. Explic atracţia mea pentru maşinile hidraulice prin originile mele. M-am născut pe malul Dunării. Am văzut fluviul de aproape. Din când în când Dunărea inunda întreaga câmpie. Omul era neputincios. Caut din copilăria mea un mijloc de a stăpâni apa. Al doilea motiv e că în spiritul meu apa este sinonimă cu viaţa. După *Talmud*[1], profetul Ilie I-a cerut lui Dumnezeu trei chei: a ploii, a învierii şi a morţii. Apa este un miracol la fel de mare ca învierea. Fără apă nu există viaţă. Dar ceea ce v-am spus nu e decât o ipoteză. Cert este că am mai mult de douăzeci de brevete de invenţie depuse care au cumva legătură cu apa.

Dar să revenim la povestea noastră. Nu ştiu dacă eram fericit pentru gloria mea. Eram prea ocupat ca să bag de seamă ceea ce se petrecea în jurul meu. Am trăit precum un cal ce are ochii acoperiţi. O viaţă automată. O viaţă asemenea unei săgeţi care a pornit din arc şi care înaintează către cer fără să ştie când se va opri şi unde va cădea. Voiam să eclipsez gloria lui Thomas Alva

[1] *Talmud*, Sanhedrin 113.

Edison şi a tuturor marilor inventatori. Ştiam că nu-i voi eclipsa pe toţi, dar progresam. Fără încetare. Baroana Cornelia Flondor îmi spunea că e de preferat să mori pe cale pentru un ideal nespus de înalt decât să nu porneşti deloc la drum. Urcam, fără să-mi trag sufletul, pe scara gloriei. Marea mea protectoare îmi spunea că nu există progres fără treapta următoare şi că faptul de a nu mai urca însemna deja cădere. Eram de acord cu ea. Până în ziua în care, aflându-mă aici la castel pentru câteva zile de odihnă, am făcut cunoştinţă cu Diana Flondor. Avea optsprezece ani. Mama ei era sora baroanei Cornelia Flondor. Tatăl ei era general. Purta acelaşi nume ca soţia sa. Era proprietarul hergheliei care se află aici, pe platoul Amazoanelor. Bunicul ei a împărţit platoul în două, dând castelul Corneliei şi herghelia, surorii ei, mama acestei tinere, pe care am întâlnit-o pentru prima oară la castelul mătuşii sale. A sosit aici în şaretă, însoţită de tatăl său. A intrat pe poarta castelului cu caii în goană, cântând: *Şi-am zis verde măghiran, sunt fată de general*. Era un cântec popular. O cunoşteam pe Diana Flondor doar după nume. Ştiam că era una dintre cele mai bune sportive ale Europei la cursele hipice. Ştiam că tatăl ei, proprietarul hergheliei Amazoanelor, era vestit în lumea întreagă pentru caii săi. Dar nu ştiam că Diana era atât de frumoasă. Venea adesea la herghelie şi la castelul Amazoanelor. Venea însă mereu când nu eram acolo. Am aflat mai târziu că baroana Cornelia Flondor, protectoarea mea, nu voia cu niciun preţ să o întâlnesc pe nepoata sa. În acea zi a sosit pe neaşteptate. Întâlnirea noastră nu a putut fi evitată. Sărind din şaretă precum o gazelă, nu a mers să o îmbrăţişeze pe mătuşa ei, ci s-a îndreptat, alergând, către mine:

— Tu eşti geniul de care vorbeşte toată lumea?, a ţipat ea.

M-a îmbrăţişat şi, cuprinzându-mă cu braţele, mi-a zis:

— Iată că visul vieţii mele s-a împlinit. Căci n-am avut până acum decât un singur vis: acela de a-l întâlni pe geniul care va schimba faţa lumii. Pe cel pe care mătuşa mea, Cornelia Flondor, l-a descoperit în mlaştinile Dunării, la Calafat, şi care, acum, străluceşte ca o stea pe frontispiciile tuturor universităţilor şi templelor ştiinţei.

Eram foarte surprins de vorbele ei. Nu-mi imaginasem niciodată că ar fi existat undeva o fată atât de frumoasă care să viseze la mine şi care ar fi dorit nespus de mult să mă întâlnească.

— Şi eu am auzit vorbindu-se despre dumneavoastră, am spus. Sunteţi cea mai vestită campioană la hipism din Europa. Bineînţeles, veţi fi prima sportivă a lumii în acest domeniu.

— De ce nu te-am întâlnit niciodată?, m-a întrebat ea. Te tutuiesc, căci suntem aproape verişori. Cornelia, protectoarea ta, e mai mult decât o mamă pentru mine, fiind sora mamei mele. Putem să ne tutuim.

Am rugat-o pe protectoarea ta să-mi îngăduie să fac cunoştinţă cu tine. Îmi răspundea întotdeauna că studiai, că nu putea să te întrerupă de la lucru. Că nu te uitai niciodată la cineva. Nu ţi-a spus că te căutam şi voiam să te cunosc?

— Niciodată!, am răspuns.

— Acum s-a împlinit!

Spunând aceasta, s-a făcut roşie ca racul. Pieptul îi era plăpând ca cel al unei fetiţe. Era aproape o androgină. Ca toate adolescentele. Precum râurile izvoarelor în punctul de despărţire a apelor.

— Să facem un jurământ, a spus Diana. Noi doi nu ne vom despărţi niciodată. Până la moarte. Ridică mâna şi spune: „Jur!”

Am făcut ceea ce mi-a cerut. Eram amândoi beţi de fericirea de a ne fi putut întâlni, căci, în anturajul Dianei, nu se vorbea decât de Anatol, iar la castelul Amazoanelor nu se vorbea decât de Diana. În aceeaşi zi, seara, am mers la baroana Cornelia Flondor şi i-am zis: „Eu şi Diana ne-am hotărât să ne căsătorim.” Baroana nu a fost surprinsă. Se aştepta la asta. Dar a rămas mută. Părea ca de piatră. I-am repetat că eu şi Diana ne-am jurat unul altuia să nu ne despărţim niciodată. Pentru vecie. Şi că ne vom căsători cât mai repede cu putinţă. După o îndelungă tăcere, baroana Cornelia Flondor mi-a poruncit:

— Stai înaintea mea!

M-am aşezat pe un scaun care se afla lângă fotoliul său. Nu era mulţumită. Mi-a repetat:

— Ia scaunul şi aşază-te înaintea mea, nu lângă mine. Ca la judecată. Ca şi cum ai fi la Judecata de Apoi, înaintea lui Hristos. Vreau să te privesc în străfundul ochilor. Vreau să mă priveşti şi tu în străfundul ochilor. Şi în străfundul inimii. Ceea ce vom vorbi e grav. Nu ai observat că până acum am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să nu te întâlneşti cu nepoata mea?

— N-am observat, am răspuns.

— Chiar şi orbii puteau să vadă una ca asta. De fiecare dată când veneai la castel, Diana şi părinţii ei plecaseră cu câteva ore mai devreme. Înainte de sosirea lor îţi făceam în grabă valiza şi

te îndepărtam de castel. N-ai băgat de seamă asta? Niciodată? N-ai văzut că puneam atâtea obstacole între voi doi? Astăzi neprevăzutul de care mă temeam s-a produs. A doua nenorocire de care mă temeam s-a produs şi ea. Destul de brutal însă. Mă aşteptam la această nenorocire, dar nu ca ea să cadă asupră-mi ca un fulger.

— Despre ce nenorocire vorbiţi, baroană?, am întrebat.

— Pentru că mă întrebi, am să-ţi răspund, mi-a spus baroana. Dar te previn că este dur să auzi şi greu să suporţi.

— Are vreo legătură cu mine şi Diana?

— Exact, a zis baroana.

— Nimic nu e mai dur pentru auz din moment ce aud numele de Diana.

— Nu puteţi să vă căsătoriţi, a zis baroana.

— Ne vom căsători, am răspuns. Niciun obstacol nu este atât de mare pentru noi ca să ne împiedice.

— Anatol, tu eşti condamnat la celibat pe vecie, a spus baroana.

— Condamnat de cine?, am întrebat.

— De circumstanţe, a răspuns baroana. E cea mai înaltă şi singura instanţă terestră împotriva căreia nu se poate face apel.

— Circumstanţe?, am întrebat râzând. Omul a creat circumstanţele, nu invers. Fiinţa umană nu este sclava circumstanţelor.

— Exact, a răspuns baroana. Dar tu eşti condamnat la celibat pe vecie. Îţi repet. E o pedeapsă nespus de mare. Pentru unii. Pentru cei care doresc să se înmulţească în felul mamiferelor şi plantelor. Pământul este plin de fiinţe omeneşti care nu au decât ambiţia de a se înmulţi. Este singurul lor scop pământesc.

— Vreţi să mă umiliţi vorbindu-mi astfel.

— Nu este scopul meu, a răspuns baroana. Am spus limpede că eşti condamnat să rămâi celibatar întreaga ta viaţă. E o sentinţă fără echivoc. În schimbul acestei sentinţe şi ca un fel de compensare ai primit dreptul la glorie. Vei avea glorie pe vecie. Precum Thomas Alva Edison. Îţi aminteşti ceea ce mi-ai spus în ziua extemporalului? Niciun om nu este mai mare decât Thomas Alva Edison. Ei bine, tu vei fi mai mare decât el.

— Ei bine, baroană, dacă mi-aţi da astăzi un creion şi o foaie albă şi acelaşi subiect de extemporal, dacă ştiu care este cel mai frumos lucru din lume, n-aş mai scrie ca odinioară că cel mai frumos lucru din lume este stâlpul de telegraf. Astăzi aş scrie,

fără să ezit măcar o clipă, un singur cuvânt: Diana. Nicio minune din lume nu o întrece.

— E frumos ceea ce spui, dar căsătoria voastră nu va avea loc vreodată.

— De ce?

— Pentru că eşti condamnat.

— La ce să fiu condamnat?

— Condamnat să nu te căsătoreşti.

— Nu există lege pentru a suferi o astfel de durere.

— Tu trebuie să-ţi impui o astfel de suferinţă. Eşti propriul tău tribunal.

— În acest caz, mă căsătoresc cu Diana.

— N-o vei face. Câtă vreme am să trăiesc eu. Dacă vreţi să vă căsătoriţi, trebuie să mă împuşcaţi mai întâi şi să mergeţi la altar călcând peste cadavrul meu.

— De ce sunteţi atât de dură?, am întrebat. Nu v-am văzut niciodată în această stare de mânie şi de îndârjire împotriva mea.

— Nu eu, raţiunea se opune căsătoriei tale. Tu nu l-ai cunoscut niciodată pe tatăl tău. Ştii din auzite că a murit pentru un furt la drumul mare. Ai mai multe titluri de doctor în ştiinţe. Cu tine se poate vorbi raţional, fără să te împiedici într-o falsă pudoare. Tatăl tău era un alcoolic. Cu siguranţă, şi mama ta. Te-ai născut din sângele unui alcoolic. Ştii că nu poţi să te atingi de o picătură de alcool fără să te îmbolnăveşti. Ereditatea ta e una rea. Te-ai născut cu sânge infectat. Îţi este interzis de a-l transmite, de a procrea. Mai mult, dacă eşti o fiinţă excepţională pentru ştiinţă, tu eşti, în schimb, un om care nu trebuie să se căsătorească vreodată. Nu contează cu ce femeie. Ai fi un soţ catastrofă. O calamitate. O sursă de nenumărate nenorociri. Ca soţ, ai fi mai rău decât toate plăgile Egiptului. Eşti exact precum stridia care naşte perle, dar care nu este comestibilă. Această stridie dă perla. O comoară. Dar dacă o mănânci, mori otrăvit. Ea te ucide. Tu vei otrăvi şi vei ucide orice femeie care ar avea inconştienta de a te lua de soţ. Dacă ţi-am zis ceva greşit, corectează-mă. Dă la o parte ceea ce este inexact. Ca în ştiinţă.

— Acceptaţi să repetaţi ceea ce mi-aţi spus înaintea Dianei?

— E datoria mea să-i spun, cu sau fără consimţământul tău.

— Foarte bine. Mă duc s-o caut pe Diana şi să ne spuneţi amândurora cum căsătoria noastră este cu neputinţă. Că sunt condamnat la celibat pe vecie. Ea va hotărî.

Diana a fost invitată. S-a aşezat alături de mine. Scaunul ei era lipit de al meu. În faţa noastră, implacabilă, cumplită, baroana Cornelia Flondor a repetat cuvintele pe care tocmai mi le spusese mai înainte. Diana a ascultat fără să crâcnească. La sfârşit, ea s-a ridicat. Ştia să stea dreaptă. Era cea mai bună sportivă de echitaţie din Europa. Era o amazoană. O fiică şi o nepoată de amazoană.

— Mai aveţi ceva să-mi spuneţi, mătuşă?, a întrebat ea.

— Ţi-am zis tot ceea ce am avut de zis, a răspuns baroana. Îmi pare rău că ţi-am spus lucruri atât de cumplite, dar trebuiau spuse.

— Pot să plec?, a întrebat Diana.

— Bineînţeles că poţi!

— Vă previn, pentru că manierele cer şi pentru că sunteţi sora mamei mele, că îl iubesc nespus pe Anatol Ostan. E singurul bărbat pe care-l iubesc şi pe care-l voi iubi până la sfârşitul zilelor mele. Niciodată pe un altul. Am să devin soţia lui. Voi trăi alături de el şi cu el toate catastrofele şi toate nenorocirile pe care ni le-aţi prezis. Nu mă îndoiesc că nu se vor produce. Dar sunt sigură că nicio catastrofă nu mă va face nefericită atâta vreme cât voi fi alături de Anatol. Chiar dacă pământul s-ar scufunda sub picioarele noastre, mă voi considera fericită ştiindu-mă alături de el.

Timp de trei ani m-am întâlnit cu Diana în secret. Nu voiam să ne ciocnim de baroana Cornelia. Eram siguri că nunta noastră ar fi ucis-o pe loc. Ca un fulger. Ne-am fi făcut vinovaţi de asasinarea ei căsătorindu-ne. Dar, după moartea baroanei Cornelia Flondor, ne-am căsătorit. Am ţinut doliu, aşa cum o cer convenienţele, timp de treizeci de zile. În cea de-a treizeci şi una zi ne-am căsătorit la biserica satului Thermodon, la poalele castelului.

VII. CINE A UCIS-O PE FRUMOASA UNGUROAICĂ

Detectivul Homer Otacosta şi-a petrecut noaptea la castel. Toată după-amiaza a încercat să creioneze personalitatea inginerului Ostan, castelanul de douăzeci şi nouă de ani. E de talie mijlocie, cu ochii negri, părul brun şi având un fel de febră patetică. Pare asemănător, din punct de vedere fizic şi moral, oamenilor care sunt născuţi în acelaşi spaţiu geografic cu el.

— Cine i-a ucis pe tânăra unguroaică şi pe jocheu?, întreabă brusc detectivul.

Masa s-a încheiat. Se serveşte cafeaua. Întrebarea detectivului vine pe neaşteptate.

— Dintre toţi oamenii de pe pământ – şi sunt mai mult de patru miliarde –, sunt cel mai puţin calificat să vă spun, răspunde inginerul.

E afectat. Amintirea morţii îi face rău.

— Scuzaţi-mă că am revenit la uciderea din noaptea trecută, dar acesta este motivul prezenţei mele aici.

— În timp ce erau masacraţi aceşti nefericiţi, mă aflam în sala de festivităţi a prefecturii. Stăteam în dreapta procurorului Aristid Fanariot, vărul dumneavoastră. După banchet, deliram. E penibil să vorbesc din nou despre asta. Ştiţi că oamenii din satul Thermodon m-au adus la castel pe o brancardă după ce m-au aflat aproape mort într-un şanţ, pe marginea drumului. Cum v-aş putea spune cine i-a ucis în acel moment pe frumoasa unguroaică şi pe jocheul ei în castelul meu? Nu ştiam nici măcar unde mă aflam.

— Nu vă cer numele celor care au comis asasinatul, nici circumstanţele în care a fost comis. E firesc să nu ştiţi mai mult decât alţii. Aş vrea să aflu din gura dumneavoastră care era personalitatea victimelor. Ştiţi să schiţaţi portrete, domnule inginer. Mi-aţi vorbit de baroana Cornelia în aşa manieră, că ea a devenit pentru mine o persoană vie, o fiinţă pe care o cunosc foarte bine. Vorbiţi-mi un pic despre frumoasa unguroaică ucisă în această noapte.

— Era la castel de şase luni.

— Care era îndeletnicirea ei exactă?

— Era infirmiera soţiei mele. Înaintea Ilonei Király a avut o altă infirmieră. Se numea Alexandra. O persoană foarte pricepută, dar melancolică. O bolnavă are nevoie de distracţie. A fost înlocuită de unguroaică. Ilona era, prin însăşi prezenţa ei, ca o grădină înfloritǎ. Înveselea totul pe unde trecea. De îndată ce intra în camera bolnavei, o auzeam pe soţia mea râzând.

— De câtă vreme e infirmă soţia dumneavoastră?, întreabă detectivul.

— Protectoarea mea, baroana Cornelia Flondor, a decedat în urmă cu doi ani, cu cinci zile înainte de Sfântul Dimitrie. Eu şi Diana am celebrat căsătoria noastră în luna noiembrie. La şase luni după nunta noastră, Diana a participat la un concurs hipic internaţional la Viena. A terminat prima. Imediat după ce a trecut linia de sosire, calul ei a căzut, zdrobind-o sub greutatea lui. Soţia mea a fost îngrijită în cele mai vestite clinici din Statele Unite şi din Europa. În zadar însă. A fost adusă cu un avion-ambulanţă la Porţile de Fier. Până la sfârşitul zilelor sale va rămâne paralizată pe trei sferturi. În patul său. Are în permanenţă nevoie de ajutor, de o infirmieră. Când eşti pe trei sferturi paralizată, dacă vrei un pahar cu apă, ori să laşi storurile, ori dacă vrei să deschizi fereastra, trebuie să ceri ajutorul altcuiva.

— Cum aţi angajat-o pe Ilona Király?

— Printr-un anunţ, a răspuns inginerul. E o fată de la Asistenţa publică. E prima ei slujbă. Era infirmieră cu diplomă. Profesorii i-au dat caracterizări excelente. Soţia mea era bucuroasă să o aibă în preajmă.

— Şi dumneavoastră?, întreabă detectivul.

— Eu?

— Da, dumneavoastră.

— Eu eram la fel de bucuros precum soţia mea, răspunde inginerul.

Roşeşte. Adaugă:

— Văd unde vreţi să bateţi. O fată foarte frumoasă ca Ilona Király e o tentaţie. Vă răspund franc că a fost şi pentru mine. O ispită permanentă. Camera în care dormea, cum aţi putut constata, se află între camera soţiei mele şi a mea. Castelul Amazoanelor a fost construit cu mai bine de o mie de ani în urmă. Zidurile sunt groase. Cu toate acestea, îi auzeam respiraţia noaptea. Era o iluzie. În realitate, nu puteam să o aud. Da, domnule Otacosta, era o ispită pentru mine. Am douăzeci şi nouă de ani. Soţia mea e paralizată. Mai mult, Ilona nu era o fată

ca toate celelalte. Porecla ei era „fata-magnetică”. Chiar şi foarte stricta intendentă Mariţa Petrovici a încheiat prin a o numi „magnetica”. Era precum un magnet. Atrăgea toate privirile pe unde trecea. Mai ales privirile bărbaţilor. Şi pe ale mele. Sunt foarte afectat de moartea ei.

— Aţi mers să o vedeţi în camera ei?

— Niciodată, a răspuns inginerul. Dar eram tentat să o fac.

— Venea noaptea în camera dumneavoastră?

— În fiecare seară când mergeam la culcare o găseam pe Ilona în camera mea. Afla întotdeauna un pretext pentru a fi aici. Îi plăcea să se joace cu focul. Era ceea ce se numeşte în termeni vulgari o fâşneaţă. Am rămas mereu stăpân pe mine. Am certitudinea că într-o bună zi aş fi cedat. Acum a murit. Pericolul a trecut.

— Din fidelitate faţă de soţia dumneavoastră aţi rezistat?

— Nu ştiu. Din rigoare profesională. Poate. Sunt un om de ştiinţă. Rigoarea este legea mea. Nu o aplic numai în profesie, ci şi în viaţă. Fără să-mi dau seama. Trăiesc aşa cum socotesc. Evit orice eroare.

— Vă invidiez şi vă felicit, zise detectivul. Sunt puţini oameni care pot să spună una ca aceasta.

— Nu mă felicitaţi. Am mai multe slăbiciuni decât alţi oameni. Protectoarea mea, Cornelia Flondor, avea dreptate. Îmi e de-ajuns o picătură de alcool pentru a cădea mai jos decât orice om. Baroana îmi spunea, pentru a mă consola, de fiecare dată când făceam o prostie: „Vulturii zboară adesea mai jos decât găinile, dar găinile nu zboară niciodată atât de sus precum vulturii.” Nu era o consolare. Orice pas greşit era pentru mine o dramă. De aceea eram tot timpul cu ochii în patru.

— Baroana, soţia voastră, era geloasă?

— Ce femeie îndrăgostită nu este?

— A lăsat să se vadă asta?

— Absolut. Când s-a întors la castel, condamnată să rămână ţintuită în patul ei până la sfârşitul zilelor, era în culmea geloziei. Îmi telefona tot timpul la birou, ca să se asigure că eram acolo. De fiecare dată când părăseam castelul avea impresia că mergeam să mă întâlnesc cu o femeie. Din cauza geloziei ei i-am adus ca gaj de fidelitate actul de donaţie al castelului Amazoanelor, bijuteriile şi toată averea pe care protectoarea mea, Cornelia Flondor, mă făcuse legatar.

— Faptul de a-i fi oferit castelul şi tot ceea ce posedaţi a liniştit-o?

— Cred. Ştia că nu trişez. Nu făceam decât să repet gestul pe care îl făcuse ea pentru mine înaintea căsătoriei. Cornelia Flondor a spus cu brutalitate înaintea noastră: „Anatol este condamnat la celibat pe vecie. Sângele lui e tarat. Cu o ereditate grea. Nicio femeie nu are dreptul să-l ia de soţ.” Diana a răspuns mândru şi cu capul sus: „Mă voi căsători cu Anatol în orice condiţii. Mă voi căsători chiar dacă nu ar avea mâini, picioare sau ochi. E dragostea mea cea mai mare şi îl iau aşa cum e.” Viaţa a vrut ca ea să fie aceea care să nu aibă picioare, mâini şi o parte din corp. Îi arăt aceeaşi fidelitate. Din moment ce ea a fost în stare să facă asta pentru mine, de ce n-aş putea să fac acelaşi lucru pentru ea? Din punct de vedere medical, eu eram în primejdia de a rămâne paralizat ori de a cădea în nebunie. La fel ca Nietzsche, Kleist, Swift, Holderlin. Şi ea ar fi rămas alături de mine. Până la sfârşit. Chiar dacă aş fi devenit nebun precum sărmanul Friedrich Nietzsche care, lipsit vreme de şaisprezece ani de luciditate, a deschis ochii şi a întrebat-o pe sora sa: „Elisabeta, am scris vreodată cărţi?” Şi, auzind răspunsul, s-a afundat din nou în noaptea nebuniei. Sora sa a rămas lângă el până la moartea lui. Diana ar fi făcut acelaşi lucru pentru mine. Cu ereditatea mea, aş fi putut avea în proporţie de 90% aceeaşi soartă ca Nietzsche şi alţii. Puteam să contez mereu pe fidelitatea Dianei. Acum, că nu eu, ci ea e cea ţintuită la pat de paralizie, nu ţine de cea mai elementară dreptate să rămân lângă ea? Credincioşia mea este un jug apăsător. Îl voi purta până la moarte. Voi rămâne credincios Dianei, la fel cum şi ea mi-ar fi fost fidelă.

— Şi avea mulţi amanţi frumoasa unguroaică?

— Desigur. Dar ea nu putea să-i întâlnească când şi cum ar fi voit. Era de serviciu douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. La castelul Amazoanelor nu avea mai multă libertate ca la Asistenţa publică. În plus, la castel, şefa ei era neînduplecata Mariţa Petrovici. Cu toate acestea, ştiam că Ilona se întâlnea în fiecare zi cel puţin cu unul ori doi dintre admiratorii săi.

— Cum?

— Vicleşugurile femeilor sunt infinite, răspunde castelanul.

— N-aveţi, aşadar, nicio idee despre motivele şi făptuitorii crimei?

— Niciunul. Ceea ce mă miră e că jocheul a intrat în camera Ilonei. Dacă se află breşa prin care el a intrat, s-ar putea şti, totodată, pe unde a intrat asasinul în castel. Căci, cu siguranţă, e acelaşi drum pe care au apucat amândoi. Castelul Amazoanelor

e un fel de seif. Zidurile exterioare, late de aproape doi metri, sunt înconjurate de alte ziduri, care sunt înconjurate de un şanţ. Toate uşile sunt de fier. Nu există decât un singur rând de chei. Îl are Mariţa, intendenta. Orice intrare şi orice ieşire din castel este controlată de ea şi de soţul ei, gardianul-şef Ismail Pândar.

— Cred tot ceea ce-mi spuneţi în privinţa inviolabilităţii castelului. Trebuie recunoscut, în ciuda oricărui fapt, că jocheul a intrat aici şi că asasinul lui l-a urmat. Şi-au bătut joc amândoi de ziduri, grilaje, uşi de fier şi broaşte. Cum au făcut asta?

— Vă revine dumneavoastră sarcina să aflaţi cheia misterului, spune inginerul.

Se ridică. Cămaşa îi este larg deschisă la piept. Detectivul observă aceasta.

— Purtaţi o superbă cruce la gât, spune el.

— Vreţi să o vedeţi?, întreabă inginerul.

Deschide cămaşa. Poartă o cruce care seamănă în acelaşi timp cu un vultur cu aripile desfăcute şi cu un topor cu dublu tăiş.

— Nu e o cruce, spune el, este blazonul castelului. Baroana Cornelia Flondor mi l-a oferit în ziua morţii sale. Îl purta mereu la gât. Toţi castelanii l-au purtat la gât. E o tradiţie. Un talisman.

— E un vultur, o cheie ori o cruce?, întreabă Otacosta, examinând bijuteria care are în jur de opt centimetri.

— Toate trei laolaltă. E din oţel aurit. Foarte dur. Incasabil. Poate să fie folosită ca armă de apărare. Baroana Cornelia Flondor mi-a spus că ea a folosit-o ca atare.

Mariţa Petrovici intră în sufragerie. Priveşte dezaprobator la stema castelului pe care stăpânul ei a scos-o de la gât pentru a o arăta poliţistului. E un lucru care nu se face.

— Colonelul Cezar Corvin doreşte să vă vorbească de urgenţă. Se pare că a descoperit criminalul.

VIII. JOCHEII ŞI JANDARMII

După amiază, când detectivul-şef Homer Otacosta a intrat în camera inginerului Anatol Ostan, colonelul Cezar Corvin şi brigadierul Tudor Noroc au rămas în holul castelului. Detectivul nu le-a trasat nicio sarcină.

— Ne vom face munca obişnuită, a spus colonelul. Dacă vărul procurorului are nevoie de noi, va trimite pe cineva să ne caute. Spuneţi-i Mariţei că suntem la herghelie.

Colonelul Cezar Corvin e un militar adevărat. Ofiţerii de jandarmerie sunt superiori celor de la alte arme. Căci trebuie să aibă o licenţă în Drept. Munca lor este, în acelaşi timp, o muncă de militar, de judecător şi de poliţist. Detectivii nu fac decât poliţie. Din punct de vedere legal, colonelul trebuia să conducă ancheta crimei de la castel. A-i impune un şef e o ofensă. Dar şeful este vărul procurorului. Se supune. Disciplina este cea dintâi virtute militară.

— Domnul Otacosta, acest detectiv-şef şi acest mare criminalist, ne-a zis că noi, jandarmii, lucrăm precum tăietorii de lemne. Abordăm orice chestiune direct, asa cum tăietorul de lemne taie lemnul cu toporul. Ei, detectivii, atacă lemnul precum termitele, clandestin, introducându-se şi lucrând lemnul din interior. Invizibil. Fie, noi vom ataca în maniera jandarmilor. Vom merge la herghelie.

Herghelia Amazoanelor e separată de castel printr-un imens zid înalt de peste doi metri. E un zid nou. După accidentul Dianei Flondor, soţul ei n-a mai vrut să audă de cai. A vândut herghelia statului. A înălţat zidul. Nu mai voia să vadă cai. Aceste patrupede care provocaseră nenorocirea soţiei sale.

Herghelia şi castelul sunt pe acelaşi platou. Înconjurate de aceeaşi pădure de brad, la o mie de metri altitudine, deasupra Porţilor de Fier.

Porţile de Fier nu sunt doar cele ale Dunării. Ele sunt, de asemenea, porţile occidentale ale României. Porţile care separă Occidentul de Orient.

La Porţile de Fier s-au oprit ienicerii, aceşti cumpliţi ostaşi ai Imperiului turc, care voiau să cucerească Occidentul. La Porţile de Fier s-au oprit, pentru că nu au reuşit să le treacă, cruciaţii şi

toţi cavalerii Papei. De aici, de la castelul Amazoanelor, se văd Porţile de Fier şi se aude zgomotul lor, ca şi când acestea s-ar afla la doi paşi.

— Toţi jocheii să se adune în dormitor!, a ordonat colonelul Corvin, intrând cu jeep-ul în garaj.

Sunt aproape o sută de îngrijitori, jochei, cavaleri, valeţi şi administratori care lucrează la herghelie.

— Câţi jochei aveţi aici?

— Opt, răspunde responsabilul hergheliei.

Venindu-şi în fire, adaugă:

— Mai suntem şapte, al optulea, nefericitul Victor Găitan, a murit în această noapte.

Câteva minute mai târziu, cei şapte adolescenţi, jocheii hergheliei Amazoanelor, se adună în dormitorul lor. Camera seamănă cu grajdurile cailor. E o încăpere pătrată, spaţioasă, cu un tavan jos. Sunt opt paturi de fier, acoperite cu pleduri kaki. Aceleaşi pleduri cu care sunt acoperiţi caii.

Cei şapte jochei sunt aliniaţi înaintea paturilor lor, precum soldaţii în timpul inspecţiilor. La sosirea colonelului, a brigadierului şi responsabilului hergheliei, jocheii iau poziţie de drepţi. Cu toţii sunt fii de ţărani. A deveni jocheu înseamnă pentru ei o promovare socială. O avansare. Trec examenele şi probele fizice înainte de a fi admişi ca ucenici la herghelie. Au toţi şapte cel puţin douăzeci de ani. Adolescenţi fără barbă. Poartă cizme şi combinezoane albastre. Miros a cal şi a gunoi de grajd. Sunt panicaţi de moartea camaradului lor, le e teamă.

— În această noapte camaradul Victor Găitan a fost ucis la castel, spune colonelul. Sunteţi la curent. Când a fost ucis, camaradul vostru era gol. Era în compania infirmierei castelanei. Fata era goală şi ea. Ştiţi dacă Găitan, camaradul vostru, era îndrăgostit de unguroaică?

— Da, domnule colonel, au răspuns cei şapte jochei în cor.

— De unde ştiţi?

— Victor Găitan ne-a povestit, răspunde cel mai în vârstă dintre jochei.

— Cum te cheamă, băiete?

— Gologan, domnule colonel.

— Unguroaica venea pe la herghelie?

— De fiecare dată când ieşea din castel se abătea pe la herghelie. Era o fată căreia îi plăceau băieţii. Nu trecea niciodată prin faţa hergheliei fără să intre. Chiar dacă nu făcea asta decât

pentru a ne da bună ziua şi a glumi cu noi. Era o fată nespus de atrăgătoare.

— Găitan era îndrăgostit de ea?

— Eram cu toţii îndrăgostiţi de ea, domnule colonel.

— Unguroaica îl iubea pe Găitan?, întreabă colonelul.

Cei şapte adolescenţi roşesc până în vârful urechilor.

— Ne iubea pe toţi în acelaşi fel, a răspuns Gologan.

— Era amanta voastră, a tuturor?

— O, nu, domnule colonel!

— Era doar amanta lui Găitan?

— Nici a lui, domnule colonel, răspunde Gologan.

Adaugă:

— A fost prima oară când Victor Găitan a reuşit să intre în castel.

— Eraţi cu toţii la curent că el urma să meargă la castel noaptea trecută?

— Da, domnule colonel. Am încercat cu toţii să intrăm în castel.

— Cu toţii?, se miră colonelul.

— Da, domnule colonel. Ilona ne-a invitat pe toţi. Ne iubea pe toţi. Norocul a făcut să fie Victor Găitan cel care a ajuns să intre primul în castel. Asta nu înseamnă însă că Ilona îl iubea mai mult decât pe alţii. A fost un noroc neaşteptat.

— Vreţi să spuneţi o nefericire neaşteptată, căci a murit intrând acolo. Cred că niciunul dintre voi nu ar dori să fie în locul lui. A murit ciuruit de gloanţe.

Cei şapte jochei tac. Se gândesc la camaradul lor Victor Găitan şi la trista lui moarte. Dar se gândesc şi că Victor Găitan a fost găsit gol alături de unguroaica goală. Cei şapte băieţi nu îndrăznesc să se pronunţe dacă este o nefericire ori o fericire pentru camaradul lor. A muri este o nefericire, desigur. Dar să mori cu Ilona goală în braţe este o fericire. Imaginile se amestecă în capul lor de adolescenţi. Tac.

— Cine i-a asasinat pe Ilona şi pe Găitan?, întreabă colonelul.

— Nu ştiu, domnule colonel, răspunde Gologan.

— Sigur?

— Sigur, domnule colonel. Eram aici în acea noapte. Cu toţii.

— Nimeni dintre voi n-a ieşit?

— Nu, domnule colonel, răspunde Gologan. Ştiam că Victor Găitan intrase în castel. Ni-l închipuiam. Eram cu toţii ca ieşiţi din minţi. Aşteptam întoarcerea lui. Niciunul dintre noi nu putea să aţipească.

— Povestiţi-mi cum s-au petrecut lucrurile.

— Ne e un pic ruşine să vă spunem, domnule colonel. Ilona era o fâşneaţă. Ne provoca pe toţi, tot timpul. Fireşte, i-am răspuns.

— Ce i-aţi răspuns?

— O, sunt lucruri pe care băieţii le spun fetelor. Tot felul de cuvinte.

— Şi ea ce vă răspundea?

— Ea ne spunea fiecăruia şi fără nicio jenă că va fi amanta celui care va avea curajul să vină noaptea în camera ei la castel. A jurat asta. Am încercat cu toţii. De mai multe ori. Săptămâni întregi nu am făcut decât asta. Dar castelul e de nepătruns, domnule colonel. Are mai întâi un şanţ de jur-împrejur. Am găsit mijlocul de a trece şanţul. Cu o prăjină. Cum am văzut la cinematograf. Ca la jocurile olimpice. Sărind însă şanţul cu prăjina, dădeam de zidul castelului. E mai înalt de trei metri. Plin de tot felul de oprelişti, de ţepi din fier şi de sârmă ghimpată. Zidul castelului e mai greu de trecut decât un munte. A fost înălţat special pentru a-i descuraja pe căţărători. De îndată ce te apropii de el, te răneşte. Avem cu toţii răni la mâini.

Jocheii îşi arată palmele zgâriate.

— Am înţeles, a spus colonelul. Aţi încercat cu toţii să răspundeţi invitaţiei de nerefuzat a Ilonei. Ati eşuat însă. Cum a pătruns Victor Găitan în incinta castelului?

— Nu ştim dacă este elegant ori nu să vă spunem. Căci e vorba de camaradul nostru.

— Trebuie să spuneţi, căci este vorba de o îndoită crimă. Nu mai e nimic de ascuns. Trebuie să mărturisiţi totul.

— A fost o idee a Ilonei, domnule colonel, spune Gologan. N-a fost fată, a fost o diavoliţă. Ne-a spus într-o zi tuturor, râzând, că o să arunce o frânghie peste zid, ca noi să putem să urcăm şi să intrăm la ea. La început, n-am crezut. Dar ea a trecut din nou pe la herghelie. Ne-a spus că aruncase frânghia. Ne întreba, plină de dispreţ, de ce nu am încercat să ne căţărăm pe zid cu ajutorul frânghiei. Ne batjocorea. Ne spunea că nu eram decât nişte fricoşi şi nişte puştani, că am avut frânghia şi nu am făcut nimic cu ea, căci ne era frică de dulăi. De câini.

— Să revenim la fapte, spune colonelul. Cum a intrat în castel?

— Folosindu-se de frânghie, domnule colonel.

— Unde era această frânghie?

— Cunoaşteţi castelul, domnule colonel. Foarte aproape de zidul dinspre miază-noapte al castelului e un stejar. Sub acest stejar e un balansoar. Ilona s-a urcat în stejar, a scos frânghia balansoarului şi a aruncat-o pe deasupra zidului. Atârna pe dinafară până-n fundul şanţului. Ieri seară, Victor Găitan a plecat după ea. Cu toţii am făcut asta mai înainte. N-am găsit însă frânghia. Şanţul era plin de mărăcini. Victor Găitan a aflat-o din întâmplare. Era bine ascunsă. Ilona o aruncase de multă vreme. S-a căţărat pe ea şi a ajuns în partea cealaltă.

— Şi dulăii?, a întrebat colonelul. Sunt patru câini mari ciobăneşti în parcul castelului. Câinii nu s-au năpustit asupra lui Găitan ca să-l sfâşie? Sunt animale însetate de sânge.

— Ba da, domnule colonel, răspunde Gologan. Câinii au înconjurat stejarul înainte ca Victor să poată coborî. Namilele lătrau şi voiau să se caţăre în copac ca să-l sfâşie pe sărmanul Victor. Trebuie să fi avut pielea ca de găină acolo sus, unde se afla. Am auzit lătratul câinilor. Am ieşit din dormitor. Ne-am apropiat de zid. Cu toţii. În pijama şi cu vestele trase pe noi. Nu am văzut nimic suspect. Nici urmă de Victor. Câinii nu mai lătrau. Îmi amintesc că unul dintre noi a zis glumind: „Gata, s-a dus Victor. L-au mâncat dulăii castelului. Hai să ne culcăm!” Dimineaţa, auzind de ucidere, am înţeles cum stau lucrurile. Ilona, auzind câinii lătrând sub stejarul uriaş, a înţeles că unul dintre noi răspunsese invitaţiei sale. A alergat la stejar. Dulăii ascultau de ea. Era o diavoliţă de fată. Chiar şi animalele se dădeau în vânt după ea. Văzând-o, câinii s-au liniştit. L-a luat pe Victor de mână şi l-a dus în camera ei. Presupunem că astfel s-au petrecut lucrurile. Ceea ce s-a întâmplat mai apoi la castel am aflat dimineaţa. Suntem şocaţi.

— Sunteţi cu toţii complici, spune colonelul.

— Complici la ce, domnule colonel? A fost o glumă. N-am făcut nimic rău.

— Sunteţi absolut siguri că niciunul dintre voi nu l-a urmărit pe Victor? Că niciunul dintre voi n-a intrat la castel?

— L-am aşteptat cu toţii aici. În cameră. Toată noaptea. Niciunul dintre noi nu s-a clintit din loc.

— Unul dintre voi l-a urmat pe Victor şi l-a ucis. Din gelozie. Vă arestez pe toţi. O să încheiaţi prin a mărturisi. Unul dintre voi e criminal. Spuneţi-mi numele lui acum. Altfel, o să mi-l mărturisiţi sub tortură. Căci o să mi-l daţi în vileag.

IX. BUSTUL AMAZOANEI

Pe 27 octombrie, la orele nouă dimineaţa, detectivul-şef Homer Otacosta intră în camera baroanei Diana Flondor Ostan. E un salon. Camera Dianei e cât holul de mare. Ferestre imense cu vitralii dau în parcul castelului şi deasupra Porţilor de Fier, ce se pierd în vale în ceaţă. Patul baroanei infirme este foarte scund. Nu e mai înalt decât o saltea obişnuită. Poate să se dea jos din pat pe covor fără vreun efort. Acoperământul patului este din brocart de mătase ţesut cu fire de aur. Un acoperământ somptuos, ca rochia de gală a unei regine. E întinsă pe spate. Nu i se văd decât capul şi jumătate din bust. Cuvertura o acoperă precum o rochie. O rochie de bal cu o trenă lungă, care cade în jurul patului, în pliseuri somptuoase. În salonul bolnavei sunt mai multe paravane de mătase. În spatele acestora sunt ascunse fotoliul rulant şi multe alte maşinării sofisticate pentru o infirmă.

— Sunteţi vărul dragului Aristid Fanariot?, întreabă baroana Diana, oferindu-i mâna detectivului pentru a o săruta. Nu v-am primit ieri. Vă rog să mă iertaţi. Profit la maximum de prerogativele mele de om grav bolnav. O bolnavă nu primeşte decât oamenii pe care îi doreşte şi când doreşte. Această prerogativă este respectată chiar şi în cazul bolnavilor obişnuiţi.

— Dacă nu se poate altfel..., spune detectivul.

E uluit de frumuseţea Dianei Flondor. Baroana-amazoană are o faţă ovală, cu ochi nespus de mari, ca de migdală, precum sculpturile egiptene. Pielea de un roşu aprins, aşa cum nu afli decât la petalele cireşilor în floare. O culoare născută dintr-un amestec de sânge şi de lapte. E uşor machiată. Gâtul şi partea superioară a bustului sunt pudrate. Are un râu de diamante la gât şi cercei scumpi, ce se asortează cu acestea.

— Singurele părţi ale corpului meu care nu sunt paralizate, capul şi bustul, le îmbrac şi le împodobesc în fiecare zi ca pentru sărbătoare. Merită să le împodobesc şi să mă port cu ele cu mai multă atenţie. Luaţi un scaun şi apropiaţi-vă de patul meu. N-am vrut să vă primesc ieri din două motive. Eram bulversată de masacrul frumoasei mele unguroaice şi al jocheului. Aici, în faţa uşii mele. Apoi, eram prea ocupată de corectarea discursului pe care Anatol îl va ţine în această seară la Viena înaintea savanţilor

din lumea întreagă, de la deschiderea Comisiei internaţionale a apelor.

— Am înţeles că aveaţi motive pentru a nu mă primi ieri, a spus detectivul.

— Anatol a luat trenul către Viena în această dimineaţă, la orele opt. Era foarte marcat de ceea ce s-a petrecut la castel. A trebuit să revăd, de la cap la coadă, discursul lui de deschidere.

— Aţi revăzut discursul său?, se miră detectivul. Dar va fi un discurs tehnic, savant, adresat unor oameni de ştiinţă.

— Eu sunt femeie, domnule Otacosta. O femeie e precum atmosfera care pătrunde peste tot. M-am pus la curent cu lucrările soţului meu. Era normal. Soţia unui comerciant, dacă-l iubeşte pe soţul ei, e capabilă să vorbească despre comerţ. Soţia unui patiser vă va explica la fel de bine ca soţul ei cum se fac brioşele şi cornurile. E normal ca eu să pot aborda subiecte legate de tehnologia apei. Anatol Ostan, soţul meu, a făcut câteva zeci de invenţii în acest domeniu. Am fost mereu prima persoană căreia el i-a vorbit despre acestea. Tehnicile de hidrologie îi sunt familiare precum flacoanele aşezate pe masa mea de toaletă. O femeie şi un bărbat căsătoriţi sunt un singur trup. Fiindcă eu sunt privată de trei părţi din trupul meu, cel al soţului este cu adevărat propriul meu trup. Mai mult decât pentru orice altă femeie. Mă înţelegeţi? Trăiesc *by proxy*, prin procură. Ceea ce soţul meu trăieşte trăiesc şi eu. Discursul pe care îl va citi în această seară este şi al meu. Căci Anatol este mai mult decât nouăzeci la sută din corpul meu, din viaţa şi din existenţa mea.

— Aţi fost campioană olimpică, doamnă baroană?

— O singură dată, răspunde Diana. N-am mai avut timp să o repet. A survenit accidentul.

— Din această cauză suferiţi atât de mult?

— Dar nu sufăr, domnule Otacosta. Fericirea şi viaţa nu se află neapărat în mişcare. Sunt condamnată la imobilitate. Este adevărat. Asta nu vrea să spună că sunt nefericită, privată de fericire şi de bucurii. Uitaţi-vă în parc. Brazii sunt nefericiţi? Trandafirii, crinii şi florile de toamnă pe care le vedeţi peste tot sunt nefericite şi urâte? Deloc. Absolut. Orice trandafir, orice crin şi orice brad au picioarele şi jumătate din fiinţa lor în pământ. La fel ca mine. Bradul pe care-l vedeţi înaintea ferestrei este la fel de frumos ca Alexandru cel Mare ori Apollo. În ciuda frumuseţii sale maiestuoase, el nu s-a deplasat niciodată nici măcar un metru. N-a văzut minunile care se află de cealaltă parte a

parcului şi pe care orice insectă, orice muscă dezgustătoare şi orice târâtoare au posibilitatea să le vadă. Imobilitatea nu răpeşte nimic din maiestatea şi fericirea sa. Un poet francez declară chiar că urăşte mişcarea pentru că sparge liniile. Mişcările rup armonia. Sunt mulţumită în imobilitatea mea. Când am nevoie de mişcare, de viteză şi de schimbare, Anatol se mişcă şi se deplasează pentru mine. Pentru mine, el e trupul meu. Suntem uniţi şi sudaţi prin dragoste, prin Taina Cununiei, prin lege şi prin nenorocirea care m-a lovit. Suferinţa, domnule detectiv, este beton armat. Sudură de nedesfăcut. Unde aţi ajuns cu ancheta dumneavoastră? Cred că pentru asta aţi încercat în mai multe rânduri să mă vedeţi ieri după-amiază. Aveţi nevoie de mărturia mea, nu-i aşa?

— Aş fi vrut, în primul rând, să vă salut. Sunteţi castelana. Cea mai elementară politeţe cere să o saluţi mai întâi pe stăpâna casei.

— Să admitem! Însă graba dumneavoastră de a mă vedea era, de fapt, pentru a avea o mărturie despre ucidere. Eram cea mai în măsură pentru a o da. Îndoita crimă s-a petrecut la trei metri de mine. Niciun martor nu era atât de aproape de ucigaş şi de victimă. Cel mai mic detaliu furnizat de un martor care s-a aflat atât de aproape de dramă este nepreţuit. Din nefericire, eu sunt un martor nul. Înainte de a mă culca, am luat o doză puternică de somnifere şi m-am prăbuşit într-un somn de moarte. Nimic din ceea ce se petrece în împărăţia celor vii nu ajunge până la mine. Se pot tăia lemne ori se poate suna din trompetă lângă patul meu. Atunci când dorm nu aud nimic. Mi s-a spus că asasinul a folosit o mitralieră automată. Că a golit o cartuşieră. Au fost trase două sau trei duzine de gloanţe. Aici, lângă mine, în spatele uşii, pe hol. Ei bine, n-am auzit nimic, dormeam.

— I-am arestat pe cei şapte jochei de la herghelie, a spus detectivul. Jandarmii au făcut o anchetă. Toţi tinerii de la herghelie ştiau că Victor Găitan a intrat în castel pentru a ajunge în camera Ilonei Király.

— Cunosc detaliile arestării celor şapte jochei. Intendenta Mariţa Petrovici mă ţine la curent cu tot ceea ce se petrece în jurul meu.

— Cei şapte tineri arestaţi vor încheia prin a mărturisi şi a ne spune care dintre ei a ucis.

— Sunteţi convins că un jocheu e cel care a ucis?

— Până la proba contrarie trebuie luată în calcul această ipoteză. Mobilul crimei nu este furtul. E o crimă pasională. S-a ucis din gelozie.

— Aţi progresat, spune baroana. Aveţi un punct care este bine precizat. Ştiţi acum că jocheul a intrat în castel cu complicitatea frumoasei unguroaice, folosind stejarul ca balansoar. Pentru anchetatori, este important. Trebuie felicitaţi jandarmii. Căci castelul Amazoanelor este un seif. Cheia seifului o deţine Mariţa Petrovici. Fără acordul intendentei, nimeni nu poate intra aici. Era nevoie de şiretenia unei femei ca Ilona pentru a sparge inviolabilitatea castelului.

— Vă mulţumesc că m-aţi primit şi vă voi ţine la curent cu ancheta! Îmi permiteţi să mai abuzez încă o noapte de ospitalitatea dumneavoastră şi să dorm la castel? Am promis vărului meu Aristid Fanariot să arestez ucigaşul ori ucigaşii în trei zile.

— Dar tocmai ce mi-aţi spus că i-aţi arestat!

— Jandarmii i-au arestat pe cei şapte tineri jochei, nu eu.

— Nu credeţi, aşadar, în vinovăţia lor?

— Nu, doamnă, răspunde detectivul.

Se înclină şi iese din marele salon transformat în camera bolnavei.

X. POLIŢIA ÎN CIMITIR

Brigadierul de jandarmerie Tudor Noroc stă în poziţie de drepţi la picioarele patului baroanei. Este foarte emoţionat că se află lângă castelană. Diana Flondor nu primeşte pe nimeni în camera ei în afară de soţul său, infirmiera, intendenta şi părintele Zeon, preotul din Thermodon.

— Spune, bravul meu Tudor, cei şapte jochei arestaţi sunt acum la jandarmeria satului?, întreabă Diana Flondor.

— O, nu, doamnă baroană! Nu au fost reţinuţi la postul de jandarmerie decât câteva ceasuri. Apoi au fost transferaţi la închisoarea de la Porţile de Fier.

— Sper că nu sunt torturaţi, spune baroana.

— Sper şi eu, zice jandarmul. Sunt atât de tineri... E adevărat că unul dintre ei a intrat în castel cu complicitatea fetei, dar era o glumă. O treabă de copii. Îmi vine inima la loc auzindu-vă că vă interesaţi de ei, doamnă baroană. Toate femeile din sat au inima strânsă de când cei şapte tineri au fost închişi. Detectivii poliţiei criminalistice nu sunt ca jandarmii. Sunt duri. Ei îi interoghează pe cei şapte tineri în închisoarea de la Porţile de Fier.

— Homer Otacosta m-a lăsat să înţeleg că nu crede că ucigaşul se află printre cei şapte jochei arestaţi.

— El, doamnă baroană, nu crede în nimic, spune jandarmul. Îmi cer iertare că v-am spus, dar sunteţi atât de bună, că nimeni nu mă poate împiedica să vă mărturisesc tot ceea ce am pe inimă.

Brigadierul Tudor Noroc e scund şi robust. Îi este cald. E cuprins de emoţie.

— Mi se rupe inima, doamnă baroană, să vă văd ţintuită la pat. Îmi vine să plâng. Îmi amintesc când treceaţi de la un capăt la altul pe platoul Amazoanelor în galop, cu părul în vânt. Cred că suferiţi cumplit din pricina imobilităţii. Aţi fost mereu ca argintul viu.

— Nu, bravul meu Tudor, nu sufăr. Mont Blancul e şi el paralitic. Nu se mişcă niciodată. Ca mine. Apoi, oricât de straniu ar putea părea, n-am chef nici măcar să văd un cal. Am călărit de la vârsta de trei ani. Calul era ca o prelungire a propriului meu trup. Îl iubeam. Nu simţeam cu adevărat că trăiesc decât

galopând. Acum am schimbat caii. Continui să călăresc. Dar altfel. Într-un chip mai înalt. Eşti un om evlavios, bravul meu Tudor. Cunoşti Sfânta Scriptură. Acolo se spune că plăgile egiptenilor veneau din faptul că ei aveau doar cai de carne[1]. Egiptenii nu ştiau să urce pe caii duhului, pe caii de foc. De la căderea mea nu mai urc pe caii trupeşti, precum egiptenii, ci pe cai de foc, precum cei ai Sfântului Ilie. Nu spun asta pentru a mă consola în nefericirea şi infirmităţile mele. Caii de foc şi cei ai spiritului sunt superiori celor mai frumoşi cai pământeşti.

— Este adevărat, doamnă baroană, dar mi-ar fi plăcut mai mult să vă văd călărind şi pe caii acestei lumi, ca mai înainte, căci vă iubim cu toţii, pe platoul Amazoanelor.

— Ce fac toată ziua detectivul Homer Otacosta şi acoliţii săi?

— Caută, doamnă baroană. Nu se ştie ce, dar tot caută.

— Chiar nu ţi-au spus ce caută? Nu se poate! Unde este cooperarea dintre poliţie şi jandarmerie?

— Nu ne spun nimic, răspunde brigadierul cu amărăciune. Fac totul ca noi să nu aflăm ce caută şi unde merg.

— Detectivii aduşi la castel de Otacosta fac deci cercetări pe care le ţin secrete?

— Nespus de secrete, doamnă baroană. În această noapte au cotrobăit prin cimitir. S-au dus la părintele Zeon să-i ceară cheia cavoului Amazoanelor. Părintele Zeon le-a zis că n-o avea. Au venit la castel să ceară cheia cavoului intendentei dumneavoastră. Mariţa Petrovici a refuzat. S-a umplut de furie. Le-a spus că mormintele sunt sfinte. Că e un sacrilegiu să răscoleşti prin cavouri, prin morminte şi în sicrie. Le-a spus vorbe grele. Ştiţi cum vorbeşte Mariţa. Detectivii au dat înapoi, plecând cu mâinile goale. Dar jandarmii sunt cu ochii pe ele. Oamenii lui Otacosta s-au întors la cimitir. Au încercat să deschidă uşile de fier ale cavoului Amazoanelor cu o cheie făcută să deschidă orice broască. Bineînţeles că n-au reuşit. Nu ştiu că la noi, pe platoul nostru şi la castel, când Amazoanele fac o uşă de fier, ea este, cu adevărat, de fier. Adică nimeni nu poate să o deschidă ori s-o spargă.

— Cotrobăie prin cimitir?, întreabă baroana.

E plină de spaimă.

— Cotrobăie peste tot, spune jandarmul. Herghelia a fost trecută prin ciur şi prin dârmon. Chiar şi prin căpiţele de fân au cotrobăit, prin crânguri, prin fiecare tufiş şi copac. Au coborât şi

[1] *Isaia* 31, 3; *IV Regi* 2, 11.

în vechiul puţ, escaladând ghizdurile de granit. Ce putea să afle înăuntru? Au coborât până la fund cu o scară de pompieri. Ucigaşul nu putea să se ascundă în fundul unei fântâni. E o copilărie. E aberant să faci astfel de supoziţii. Noi, jandarmii, nu putem să spunem nimic. Suntem obligaţi să-i lăsăm să facă ce vor şi să le stăm la dispoziţie. Detectivii sunt oamenii procurorului. Şeful lor este vărul lui Aristide Fanariot. Pot să-şi permită orice. Ştiţi pe cine torturează cel mai mult cu interogatoriile lor? Pe săracul părinte Zeon. Ce informaţii pot să-i ceară detectivii? Înţeleg că trebuie să te duci la preot când vrei să afli ceva despre Bunul Dumnezeu, despre sfinţi, despre îngeri ori despre heruvimi. Dar să te duci la părintele Zeon ca să-i ceri informaţii despre ucigaşi e o nebunie. Noi, jandarmii, n-am fi făcut niciodată aşa ceva. Un preot, un diacon ori un episcop, chiar dacă ştiu precis cine a ucis şi cum a ucis, nu au dreptul să spună asta poliţiştilor. Există un canon al Sfântului Vasile cel Mare care interzice preoţilor să ia parte la căutarea tâlharilor şi criminalilor[1].

— Când o să coborâţi în sat, să-i spuneţi părintelui Zeon că l-am rugat să urce la castel şi să-mi facă un Sfânt Maslu. Sunt bolnavă, am nevoie de rugăciuni.

— Am să-l aduc aici cu maşina jandarmeriei.

— Mulţumesc, bravul meu Tudor! Vizita ta mi-a făcut o deosebită plăcere. Ai fost ca un plasture pe rană pentru mine.

— Eu, doamnă baroană?

— Da, tu, dragul meu Noroc. Eşti plămadă din platoul Amazoanelor. Ca mine. Pământul acestui platou este prelungirea trupului tău şi al meu. Tu, eu, Mariţa, soţul ei, brazii, Dunărea, Porţile de Fier suntem România. Instituţiile, tribunalele, legile sunt ficţiuni. Cu noi nu e decât Dumnezeu. De când am fost botezaţi şi mirunşi cu pecetea Duhului Sfânt pe frunte, la ochi, pe gură, pe nas, pe braţe, pe piept şi la picioare, Dumnezeu locuieşte în noi. Face un trup cu noi. Şi cum noi facem un trup cu pământul platoului, Dumnezeu face acelaşi trup cu pământul Amazoanelor. Şi cu pământul României. N-avem să ne temem de ceva. Lasă detectivii. Lasă termitele să intre peste tot. Când întâlnesc un om pe platoul Amazoanelor, răspund la bineţea lui ca şi cum L-aş întâlni pe Dumnezeu. Căci Dumnezeu e în fiecare dintre noi. De neşters. Nu poate fi nimicit. E contopit cu noi.

[1] Sfântul Vasile cel Mare, Canonul 55 *(Epistola 217 către Amfilohie, despre canoane)*.

— E foarte frumos ceea ce mi-aţi spus, doamnă baroană. Atât de frumos, că-mi vine să cad în genunchi în faţa dumneavoastră.

— Nici vorbă, bravul meu Tudor! Mergi în pace! Dumnezeu nu dă greş. Dreptatea Lui se revarsă dintru Sine, e desăvârşită. Chiar dacă această dreptate nu se săvârşeşte complet pe pământ, Dumnezeu nu a făgăduit lucruri stricăcioase oamenilor muritori[1]. Făgăduinţele Sale sunt veşnice. Nu pentru această viaţă, căci ea e scurtă.

Jandarmul e cuprins de emoţie. De fiecare dată când el ori un alt locuitor al platoului urcă la castel, are impresia că se apropie de cer, îndepărtându-se tot mai mult de pământ. Castelul Amazoanelor este cu adevărat pe înălţimi. De aceea e nespus de mirat că cineva ar fi putut săvârşi o crimă la castel, în ajun de Sfântul Dimitrie.

După ce a aflat că poliţia cotrobăie prin cimitir, baroanei a început să-i fie teamă. Nespus de teamă. A hotărât să treacă la acţiune.

[1] Œcumenius *P.G.* 119, col. 995 şi *I Petru* 1, 4.

XI. MĂRTURIILE UCIGAŞULUI

E 28 octombrie. A treia zi după crima de la castel. Baroana Diana Flondor este în patul său. Cu cerceii la urechi şi colierul său de perle dragi. Toate bijuteriile mătuşii sale, cumplita şi bogata amazoană Cornelia Flondor, îi aparţin. Nu mai conteneşte să le poarte. Cât a fost în viaţă mătuşa sa, nu i-a împrumutat nici măcar un inel. Jinduia atât de mult după aceste bijuterii ale bătrânei amazoane...

În zori de zi, inginerul Anatol Flondor i-a telefonat de la Viena soţiei sale. I-a povestit în detaliu succesul conferinţei lui din ajun.

După ce a vorbit la telefon, baroana Diana a deschis telegrama primită de la soţul ei. Când erau departe unul de altul, se comportau precum logodnicii, scriindu-şi, telefonându-şi şi telegrafiindu-şi de mai multe ori pe zi. Diana îl simte pe soţul ei ca şi când ar fi lângă ea chiar în scrisul standard al telegramei. Simte mirosul trupului, căldura mâinii şi vede chipul lui ca într-o oglindă. În caracterele bătute cu majuscule la maşină. De fiecare dată când se află alături de Anatol, baroana Flondor străluceşte de frumuseţe.

În această dimineaţă, în ciuda faptului că l-a avut pe soţul ei prezent prin telefon şi telegramă, privirea şi faţa îi sunt triste. Un frison, o urmă de angoasă şi de teamă fac să-i tremure şi să i se întunece privirile şi chipul. Aşteaptă ceva. Şi acest ceva soseşte. Înaintea castelului opreşte maşina lungă şi neagră a procurorului Aristid Fanariot. E însoţit de vărul lui, Homer Otacosta. Mariţa Petrovici, intendenta, îi zăreşte pe fereastră şi se întunecă la chip. Nu-i place să-i vadă la castel, dar, crede ea, vin neanunţaţi pentru a-şi lua rămas bun. I-au arestat pe cei şapte tineri jochei. Nu mai au nimic de făcut la castel.

— Doamna baroană nu va putea să vă primească imediat, spune Mariţa, venind în întâmpinarea procurorului şi a vărului său. Trebuie să vă spun din capul locului. Nu vă aştepta.

— Ne aşteaptă, susţine procurorul. Chiar ea ne-a telefonat, rugându-ne să venim cât se poate de repede.

— Mă miră asta, spune Mariţa. Cineva cred că v-a jucat o farsă. Nu baroana v-a telefonat. Doamna baroană nu telefonează niciodată. Dacă vrea să facă asta, eu îi formez numărul.

— Mergeţi şi-i spuneţi că suntem aici.

— La dispoziţia dumneavoastră!, răspunde Mariţa cu inima strânsă.

Se întoarce după câteva clipe în hol.

— Vă rog să mă scuzaţi, spune Mariţa. Aveţi dreptate. Doamna e cea care v-a telefonat. Vă aşteaptă. Faceţi bine şi poftiţi.

Baroana Flondor îi primeşte pe procuror şi pe vărul său cu un surâs:

— V-am invitat aici pe nepusă masă, trecând peste orice convenienţă. Vă rog să mă scuzaţi. Nu aveam timp să procedez conform etichetei. Era mult prea urgent. Mulţumesc, în orice caz, că aţi venit!

— E o plăcere deosebită de a fi invitaţi de dumneavoastră, spune Homer Otacosta. Neprevăzutul nu a făcut decât să sporească bucuria noastră de a vă vedea.

— Mă flataţi, chiar dacă nu este adevărat. Invitaţia unei femei paralizate nu poate fi pe placul unui bărbat. În schimb, motivele pentru care v-am invitat vă vor face plăcere. Amândurora. O foarte mare plăcere. Sunt sigură de asta. Întâi de toate, luaţi loc. Nu vă voi servi cu nimic. Nu vreau să-i chem pe servitori. Nu vreau să audă ceea ce vă voi spune.

— Sunteţi mult prea protocolară cu noi, spune procurorul.

— Nu, răspunde baroana. Acum am încheiat cu protocolul. V-am invitat în graba mare pentru a mă aresta. Faceţi-vă meseria de procuror şi de poliţist. Eu sunt ucigaşa Ilonei Király şi a lui Victor Găitan.

— Vă bateţi joc de noi, spune Otacosta.

Se ridică. Adaugă:

— Nici în vis n-aţi fi putut săvârşi un asemenea masacru.

— Şi, totuşi, l-am săvârşit, răspunde baroana.

Acum, că a spus ceea ce era important, se simte mult mai bine. Redevine ea însăşi. E sigură pe sine.

— E o platitudine să spui că realitatea întrece ficţiunea. Ceea ce v-am mărturisit e de necrezut. Totuşi, e adevărat. Eu i-am ucis pe cei doi îndrăgostiţi.

— Şi pentru ce i-aţi ucis?, întreabă Otacosta.

Se grăbeşte să adauge:

— Presupunând că ar fi adevărat că dumneavoastră i-aţi ucis, pentru ce aţi făcut-o? Nu aveaţi nimic să le reproşaţi, nu-i aşa?

— Ba da, răspunde baroana.

— Trebuie să fi fost motive extrem de grave?

— Aveam motive cu adevărat grave pentru a ucide, răspunde baroana. Cei nefericiţi au întotdeauna ceva nespus de grav de a reproşa oamenilor fericiţi. Cei săraci nu sfârşesc niciodată decât prin a face reproşuri celor bogaţi. Bolnavii au mereu reproşuri de făcut celor sănătoşi. Faptul de a fi paralizat e un motiv suficient pentru a ucide doi tineri care se iubesc la nebunie. Îi auzeam cum se iubeau. Erau dincolo de uşa mea. La doi metri.

— Nu credem nimic din ce spuneţi, doamnă baroană, zice procurorul Aristid Fanariot.

— Veţi încheia prin a crede. Şi, de altfel, de ce vă îndoiţi de mărturiile mele?

— Uciderea petrecută în noaptea de Sfântul Dimitrie este atroce şi morbidă, spune procurorul.

— Şi ce-i cu asta?

— Morbiditatea nu face parte din firea dumneavoastră, nici din familia dumneavoastră, a Amazoanelor.

— Aţi pronunţat cuvântul-cheie, spune baroana. Cuvânt care explică totul. Aţi spus „amazoană”. E familia mea. Aceasta explică partea morbidă. Vă amintiţi de felul în care Penthesilea, regina Amazoanelor, a masacrat cadavrul adversarului pe câmpul de bătălie? Nimic nu întrece o amazoană în privinţa masacrului. Amazoanele sunt femei frustrate. Aşa cum o arată numele lor. „Amazoană” înseamnă, textual, „fără sân”. Frustrarea te face crud. Aşa am fost eu în noaptea de Sfântul Dimitrie. I-am ucis pe cei doi amanţi. Cu cruzime.

— Vreţi să acoperiţi pe cineva, doamnă baroană, spune Otacosta.

E obişnuit cu interogatoriile poliţiei. Simte de departe mărturiile falşilor vinovaţi, ucigaşilor prefăcuţi.

— Nu mă credeţi în stare de a-i fi masacrat?

— Nu, doamnă baroană.

— De ce?

— Tocmai v-am răspuns. Pentru că această dublă crimă, de care vă autoacuzaţi, este morbidă. Dumneavoastră nu faceţi casă bună cu morbiditatea. Sunteţi o sportivă. O campioană olimpică. E cunoscută personalitatea dumneavoastră. De când au avut loc crimele v-am studiat personalitatea cu lupa. E datoria noastră. Vă acuzaţi în mod fals.

— Sunt grav bolnavă. Da ori ba?, întreabă baroana. Cine spune bolnav, spune morbid. E un pleonasm.

— Accidentul care v-a făcut pe trei sferturi infirmă, doamnă baroană, nu v-a zdruncinat echilibrul. Sunteţi mai normală decât procurorul şi decât mine. Sunteţi chiar mândră de infirmitatea dumneavoastră. Nu inspiraţi milă nimănui. Începând cu soţul dumneavoastră. Toţi infirmii, bolnavii şi nefericiţii inspiră milă. Dumneavoastră, doamnă baroană, nu. Nu aveţi comportamentul şi psihologia bolnavilor, ci ale eroilor. Aţi fost trântită pe hipodrom de calul dumneavoastră în faţa a mii şi mii de admiratori. Apoi aţi fost ţintuită la pat. Dar nu vă plânge nimeni soarta. Nici dumneavoastră, nici anturajul dumneavoastră. Inspiraţi admiraţie şi dragoste. Dovada este că soţul dumneavoastră v-a oferit, în ziua în care aţi căzut de pe cal, tot ceea ce avea. Nu din milă, ci din dragoste şi din admiraţie. Căci nici doctorului, nici servitorilor, nici soţului dumneavoastră, nici dumneavoastră însevă nu aţi inspirat niciodată milă, ci admiraţie.

— Inspir admiraţie pentru că sunt paralizată?, întreabă baroana. Sunt cu adevărat mirată să aud una ca asta. Mania paradoxurilor are totuşi limite.

— Aţi fost rănită pe câmpul de bătălie. În faţa a zeci de mii de spectatori. Ne inspiraţi nouă, tuturor, şi dumneavoastră însevă aceeaşi admiraţie pe care o inspiră marii eroi mutilaţi de război ce defilează de sărbătoarea naţională, arătându-şi picioarele tăiate şi braţele amputate. Eroii sunt mândri, precum dumneavoastră, de invaliditatea lor. Sunt superiori altora. Alţii nu pot să facă ceea au făcut ei. Clasa eroilor se află între cea a zeilor şi cea a muritorilor. Aţi căzut de pe cal ca o eroină, trecând prima linia de sosire. Nu puteţi fi geloasă pe fericirea altora. Nu sunteţi o bolnavă obişnuită. Sunteţi o eroină rănită. Şi vă trageţi fericirea din aceasta. Toţi eroii sunt fericiţi. Un erou, un mutilat de război, ştie că este un exemplu. A îndeplinit un lucru de excepţie. Iată pentru ce refuzăm să credem că i-aţi ucis pe Ilona şi pe jocheu motivând că eraţi geloasă pe dragostea lor.

— Uitaţi un lucru esenţial, spune baroana. E o greşeală gravă pentru un poliţist.

— Ce uit, doamnă baroană?

— Uitaţi esenţialul. Mi s-a povestit că trupurile neînsufleţite ale victimelor au fost descoperite întinse, goale, pe mozaic, în holul castelului.

— Exact.

— Jocheul avea haine pe el când a venit la castel? Nu a venit gol?

— Bineînţeles, doamnă baroană.

— Aţi dat de hainele lui?

— Bineînţeles, doamnă baroană.

— Hainele pe care Victor Găitan le purta noaptea în care venea la castel pentru a fi ucis îi aparţineau lui de drept?

— Nu avem niciun motiv să ne îndoim.

— Cascheta şi pardesiul pe care jocheul le purta în noaptea crimei aparţineau soţului meu. O caschetă şi un pardesiu scoţiene. I le-am cumpărat şi i le-am făcut cadou cu ocazia unei călătorii la Londra. Tocmai câştigasem marele premiu al Scoţiei. Am văzut în vitrină pardesiul. L-am cumpărat imediat şi i l-am dăruit soţului meu. În amintirea trofeului obţinut.

— Şi cum ştiţi că jocheul purta cascheta şi pardesiul soţului dumneavoastră în noaptea crimei?

— L-am văzut pătrunzând în castel. L-am auzit intrând în camera Ilonei. Eram sigură că e soţul meu. Am devenit subit geloasă. Gelozia e ca un incendiu. Cuprinde totul: spiritul, inima, carnea, sângele şi oasele. Ardea totul în mine. Îmi ardeau oasele. Nu mai erau oase. Erau cărbuni încinşi. Mi-am ucis soţul şi pe amanta lui. Dimineaţa, Mariţa mi-a povestit cele petrecute noaptea. Am aflat astfel că am ucis din greşeală. Omul care intrase la frumoasa unguroaică nu era soţul meu. Purta doar pardesiul şi cascheta soţului meu. L-am ucis degeaba pe jocheu. Din greşeală. De nereparat. Soarta mi-a jucat o cumplită festă. Intendenta mi-a povestit a doua zi, după crimă, că soţului meu îi era drag şi l-a luat sub protecţia sa pe micul jocheu Victor Găitan. Era un copil abandonat. La fel ca şi el. Jocheul a fost crescut de Asistenţa publică. Soţul meu îl ajuta în acelaşi fel în care mătuşa Cornelia îl ajutase pe el. L-a înscris la cursuri serale. Jocheul voia să îmbrăţişeze cariera militară. Să devină subofiţer. Soţul meu i-a oferit, printre altele, cascheta şi haina sa. Sunt hainele care au provocat gelozia şi masacrul. Acum mă credeţi?

— Nu, doamnă baroană, răspunde Otacosta.

— De ce nu?

— Povestea pe care ne-o spuneţi nu e conformă cu caracterul dumneavoastră. Sunteţi o femeie dreaptă. Ca brazii. Ca Amazoanele din legendă. Nu cunoaşteţi decât două poziţii: verticală, atâta timp cât trăiţi, şi orizontală, după moarte. Nu vă plecaţi niciodată. Compromisul nu vă este cunoscut. Dacă ar fi fost adevărat că i-aţi fi ucis pe jocheu şi pe frumoasa unguroaică din greşeală, luându-l pe tânăr drept soţul dumneavoastră din cauza hainelor, dacă aţi fi făcut cu adevărat asta, aţi fi mărturisit

deja. Amânările nu sunt conforme cu temperamentul dumneavoastră. Aflând că aţi săvârşit o eroare, aţi fi ţipat. Aţi fi mărturisit. Sunteţi dintre acei oameni care nu iartă nimic. Nu se iartă nici măcar pe sine. Sunteţi intransigenţa întruchipată.

— Mărturiile mele tardive fac să nu mă credeţi?

— Exact, doamnă baroană. Pentru ce n-aţi vorbit acum trei zile? De ce abia acum?

— Nu era nevoie să mărturisesc. Masacrul şi greşeala mea erau cumplite. Dar la ce ar fi folosit să vă spun adevărul? Ce-ar fi câştigat justiţia şi societatea? Nimic. Erau mărturii stupide şi inutile. Nu-mi plac faptele inutile ori stupide. Sunt paralizată. Chiar condamnată pentru un dublu asasinat, aş fi schimbat doar patul şi celula. Nu este o schimbare nici o condamnare. Trebuia mai bine să tac. Şi am tăcut. Poliţia ar fi avut astfel încă o problemă nerezolvată. Una în plus, printre atâtea altele.

— Atunci de ce faceţi astfel de mărturii acum?

— Pentru a-i salva pe cei şapte jochei nevinovaţi pe care i-aţi arestat şi pe care îi torturaţi în închisoarea de la Porţile de Fier. Pentru a arăta că sunt nevinovaţi fac aceste mărturii.

XII. POVESTEA AMAZOANEI DUNĂRENE

Nici procurorul Fanariot, nici detectivul-şef Otacosta nu cred mărturiile baroanei Diana Flondor Ostan.

— Aţi uitat să ne spuneţi esenţialul, doamnă baroană, zice procurorul.

— Ce anume am uitat să vă spun?

— Că nu puteţi să vă folosiţi picioarele. Cumplita crimă a fost săvârşită în hol. Şi nu puteti să ieşiţi în hol. Cineva trebuia să vă ducă acolo. Nu văd cine v-ar fi putut duce pe braţe în holul castelului, ca să-i puteţi masacra pe jocheu şi pe frumoasa unguroaică. Trebuia ca cineva să vă aducă apoi în patul dumneavoastră după ce aţi ucis cele două persoane trăgând optsprezece gloanţe. Nu văd niciun servitor în stare de o asemenea credincioşie. Povestea pe care ne-aţi istorisit-o nu stă în picioare, doamnă baroană. Ca să ucizi, ai nevoie de picioare. Iar dumneavoastră nu aveţi.

— Vorbele dumneavoastră sunt nespus de aspre, spune baroana. Dar merit asta. Nu am picioare. Nu le pot folosi. De aceea credeţi că chem un servitor de fiecare dată când trebuie să merg la baie? Vă înşelaţi. Nu servitorii mă duc la baie. Sunt prea pudică şi prea orgolioasă ca să accept aceasta. Pentru a mă deplasa din patul meu până la baie nu am nevoie de ajutor. Fac drumul de una singură. Am făcut antrenament. În taină. Nu se cade să vedeţi însă performanţele mele acrobatice. Dar performanţa o depăşeşte pe cea a trapeziştilor şi acrobaţilor de circ. Vă repet, nu e frumos de văzut, dar e necesar. Şi e bine pentru păstrarea pudorii. Pentru mândrie. Şi pentru orgoliu. Mă caţăr şi mă târăsc ca o reptilă. Nimeni nu mă vede. Orgoliul meu e la locul lui. Căci niciun servitor nu m-a dus vreodată la toaletă. Nu mi se pare demn. În clipa în care am constatat că picioarele mele nu mă mai ascultă, aveam de ales între a muri ori a mă descurca de una singură. Nu pentru a mă da în spectacol. Nu să ofer o privelişte jalnică. Uitaţi-vă în jur şi o să constataţi că fiecare lucru e organizat în aşa fel încât să mă pot târî din pat până în camera alăturată. Patul meu are o înălţime de zece centimetri. Cad din pat fără să mi se întâmple ceva. Puteam,

aşadar, să ies singură pe hol şi să-l ucid pe bărbatul despre care bănuiam că e soţul meu, cât şi pe amanta lui. Mă credeţi acum?

— Nu, doamnă baroană, răspunde Otacosta.

— De ce altceva mai aveţi nevoie?

— Să coborâţi din patul dumneavoastră şi să mergeţi de una singură în hol prin faţa noastră. Dacă sunteţi în stare, o să vă credem.

— E o umilinţă pe care nu o voi accepta, răspunde baroana. De altfel, n-aveţi nevoie de o astfel de probă. Şi, chiar dacă accept să fac demonstraţia înaintea dumneavoastră, nu sunt sigură că aş reuşi. Nu pot să repet actele pe care le-am comis în acea noapte. Când am comis crima, eram o femeie geloasă. Eram copleşită de gelozie. Iar gelozia e precum credinţa. Mută munţii. Pasiunea m-a făcut să mă deplasez. Astăzi pasiunea s-a stins.

— Luăm act de mărturisirea dumneavoastră, doamnă baroană. Dar vă avertizăm, ca să nu fie nicio neînţelegere, că nu luăm în serios mărturiile dumneavoastră.

— Nu mă credeţi?

— Absolut deloc! Fireşte, vom studia declaraţiile dumneavoastră. Dacă va fi cazul, vom reveni.

— Am făcut mărturisiri sincere şi vă rog să vă purtaţi faţă de mine conform legii.

— Vă spunem că nu vă credem.

— Care ar fi motivele?

— Motivele sunt de necrezut.

— Iată arma crimei, spune Diana Flondor Ostan. Ştiam că sunteţi neîncrezători. Am păstrat cu grijă mitraliera cu care i-am ucis. Am păstrat-o pentru a v-o arăta, pentru a vă spulbera toate îndoielile.

— Aveţi arma crimei?

— Absolut.

Baroana deschide cutia mare de bijuterii care se află pe masa de la căpătâiul ei. Scoate de acolo o mitralieră lungă de treizeci de centimetri, prevăzută cu o cupă rotundă, neagră, de dimensiunea unei scrumiere. În interiorul acestei cupe negre se află banda cu cartuşe, care este rulată ca o rolă de hârtie de la maşina de scris ori ca o bandă de magnetofon. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, acest tip de mitralieră a fost folosit pe frontul de Răsărit. Italienii au miniaturizat-o. Efectele acestei arme sunt la fel de înfricoşătoare ca ale celei de mai înainte. În

plus, ea poate sta acum într-o cutie de bijuterii ori într-o elegantă geantă de mână.

— Toate amprentele sunt aici, spune baroana. Chiar şi petele de sânge. Sângele Ilonei Király şi al jocheului Găitan. Trimiteţi toate acestea la laborator. Veţi constata că nu vă spun poveşti. Eu i-am ucis pe amândoi. Cu această mitralieră de buzunar. A aparţinut baroanei Flondor. Am moştenit-o odată cu bijuteriile care se aflau în aceeaşi cutie. Sunteţi mulţumit? Aveţi tot ceea ce vă trebuie. Aveţi arma crimei. Aveţi mărturiile complete ale ucigaşei. Şi cunoaşteţi mobilul crimei. Acum, ocupaţi-vă de ceea ce trebuie. E treaba dumneavoastră. Mi-am îndeplinit rolul meu de acuzat. Cu vârf şi îndesat.

XIII. OMUL CU DINŢI CARIAŢI

Nimic nu s-a schimbat la castel după mărturiile baroanei Flondor. Cei şapte jochei arestaţi şi transferaţi la închisoarea Porţile de Fier nu au fost eliberaţi. Se vorbea că erau supuşi la interogatoriu zi şi noapte. Detectivul-şef Homer Otacosta este prezent zi şi noapte la castel în satul Thermodon şi la herghelie. Poliţiştii cotrobăie fără încetare peste tot. Au arestat deja şapte suspecţi şi caută alţii. Nu a fost redactat niciun act de acuzare oficial împotriva baroanei Flondor. Declaraţiile sale nu au fost luate în scris niciodată. Niciun grefier n-a venit la castel. Baroana n-a fost invitată să semneze declaraţii. Din când în când, detectivul-şef Otacosta o întreabă pe Mariţa Petrovici dacă castelana poate să-l primească. Intră la amazoană cu un aer încurcat. Se aşază şi spune:

— Am venit doar pentru a vă saluta şi a mai afla veşti de la dumneavoastră.

După ce spune asta foarte convenţional, detectivul se ridică, se înclină şi pleacă. Vizitele sale în camera bolnavei nu fac decât să sporească tensiunea. Aşteptarea a ceva iremediabil devine apăsătoare.

În ultima zi de octombrie, Homer Otacosta intră în camera baroanei Diana Flondor. Salonul amenajat pentru infirmă, în care patul şi toate obiectele sanitare de la baie sunt la nivelul solului. Nu există mânere la uşi, pentru ca ea să le poată deschide împingându-le.

Robineţii duşului sunt şi ei aproape la nivelul solului. În afară de fotoliul său rulant, baroana are câteva scânduri pe rotile, inventate de specialişti germani, ca să se poată deplasa de la pat până la baie fără să cheme infirmiera. Dar e degradant şi umilitor pentru o fiinţă omenească să fie obligată să se târască precum o reptilă. Din această cauză, când primeşte pe cineva în cameră, se abţine de la orice mişcare. Rămâne neclintită. Asemenea unei statui. Doar chipul şi pieptul îi sunt vii. Baroana Diana Flondor e un bust.

— Tot mai continuaţi cercetările?, întreabă baroana.

— Desigur, răspunde detectivul.

— Arestarea a şapte suspecţi nu vă este îndeajuns?

— V-am spus că nu eu i-am arestat pe cei şapte jochei, ci jandarmii. Ucigaşul nu este printre jochei.

— Ştiţi cine este?

— Ştiu. Cu certitudine. Adun probe. Asta e tot.

— Şi mărturiile mele?

— Nu le dau crezare.

— Vă îndoiţi că aş fi putut merge singură în hol ca să comit crima, nu-i aşa?

— Toată viaţa dumneavoastră este o serie de performanţe sportive, spune detectivul. Vă cred capabilă şi de aceasta, dar nu dumneavoastră aţi ucis.

— Am avut temeri încă de la început în privinţa dumneavoastră, spune baroana. Luaţi totuşi loc. Mi se pare că aveţi ceva să-mi spuneţi. Ghicesc. Sunteţi încăpăţânarea întruchipată. Ştiam că nu veţi părăsi castelul fără să daţi totul peste cap de o mie de ori fără niciun motiv.

— Am motivele mele să mişc lucrurile.

— Sunteţi un poliţist diabolic. V-aţi înfipt dinţii în pradă, precum un prădător, şi preferaţi să muriţi decât să-i daţi drumul. Sunteţi un fel de carnivor necrofag. Gata! Ce vă încăpăţânaţi să mai căutaţi? Aveţi aici lămurit misterul dublei crime. M-am predat. Lăsaţi-i liberi pe cei şapte jochei nevinovaţi şi plecaţi. O să fiţi avansat. Procurorul Aristid Fanariot va fi în curând ministru. Vă va da o primă. O recompensă. Aur şi galoane. Luaţi-le şi plecaţi.

— Nu, doamnă baroană. Rămân.

Se afundă în fotoliul tapiţat cu mătase. Adaugă:

— Nu ştiam că mă detestaţi atât de mult. Să fiu eu un poliţist atât de încăpăţânat cum spuneţi? V-aţi dat seama de asta de la început? E vreun semn vizibil pentru a recunoaşte un poliţist încăpăţânat?

— Este unul, răspunde baroana. Iar dumneavoastră purtaţi acest semn.

— Puteţi să-mi spuneţi care?

— Un detectiv excepţional se cunoaşte după dinţi.

— Cum sunt, aşadar, dinţii marilor detectivi?

— Oamenii bizari şi detectivii au dinţii cariaţi, răspunde baroana. Nu cunosc explicaţia. E o simplă constatare. Sunt mirată că statisticienii nu s-au aplecat asupra acestei probleme.

— Într-adevăr, am dinţi foarte proşti. Dinţi cariaţi. Dentistul meu îmi atrage mereu atenţia. Credeţi că acesta este semnul marilor detectivi?

— Cu certitudine!

— Există o legătură, după dumneavoastră, între dinţi şi meseria de detectiv?

— E bătător la ochi. Un detectiv trebuie să se strecoare precum reptilele. Precum şerpii. Cu cât se târăşte mai mult, cu atât pare că are mai puţine oase. Cu cât se perfecţionează, cu atât mai mult oasele detectivului se decalcifiază. Dinţii sunt şi ei din os. Detectivii buni îi pierd.

— Complimente peste complimente, baroană! Vă mărturisesc că nu am venit astăzi pentru a vă face o vizită protocolară, ci pentru a vă spune că aţi trişat.

— V-aţi gândit mereu la asta, zice baroana. Nu-mi spuneţi nimic nou. E convingerea dumneavoastră, dar nu aveţi probe.

— Cu siguranţă am! Am venit să vă aduc proba că minţiţi, doamnă baroană. Nu dumneavoastră i-aţi ucis pe unguroaică şi pe jocheul său.

— Aveţi proba?

— O probă imbatabilă.

— Care?

— Mitraliera, doamnă baroană. Această bijuterie tehnică a morţii, mitraliera italiană cu care pretindeţi că i-aţi ucis pe Ilona şi pe jocheu, nu aţi găsit-o în cutia de bijuterii pe care mătuşa Cornelia Flondor v-a lăsat-o moştenire.

— Uşor de spus, replică baroana. Dificultatea constă în a proba aceasta.

— Am proba, răspunde Homer Otacosta.

E calm. Seamănă cu un om care face cu luare-aminte o operaţie aritmetică, verificând fiecare cifră.

— Mitraliera care a fost folosită la carnagiu de Sfântul Dimitrie nu a aparţinut niciodată baroanei Flondor. Nu puteaţi să o moşteniţi, aşadar, de la ea.

— Probele, domnule Otacosta. Probele. Cele afirmate nu stau în picioare, nu sunt adevărate.

— Am ajuns aici. Vreau să vă spun că mitraliera nu a aparţinut niciodată baroanei Cornelia Flondor. Arma a fost furată acum patruzeci şi opt de zile din arsenalul Porţilor de Fier. Ea a fost vândută de hoţi unui jocheu din herghelia Amazoanelor. Baroana Cornelia Flondor era deja moartă. Jocheul cumpărător, care se numeşte Petrovici, la fel ca intendenta, a vândut-o cu două zile înainte de dubla crimă lui Victor Găitan. El, victima, era proprietarul mitralierei cu care a fost ucis. Nu dumneavoastră. Mai mult de o duzină de jochei şi de muncitori de la herghelie au

văzut frumoasa mitralieră în posesia lui Victor Găitan. S-a lăudat peste tot că avea o armă atât de minunată. Ştiţi că el urma cursuri serale. Cursuri plătite, de altfel, de soţul dumneavoastră. Visul lui era să obţină certificatul de studii pentru a putea intra la şcoala militară şi a deveni subofiţer. Se vedea deja subofiţer deoarece deţinea o frumoasă mitralieră. Aşadar el, victima, Victor Găitan, a introdus arma crimei în castel. Voia, desigur, să o arate iubitei sale, frumoasa unguroaică, aşa cum o arăta tuturor prietenilor.

— Jocheul Victor Găitan a murit. Nu va putea confirma spusele dumneavoastră, zice baroana.

— El nu, dar cei şapte camarazi care sunt închişi la închisoarea Porţile de Fier au confirmat. În plus, avem mărturiile scrise ale celui care a furat arma de la arsenal. A celui care a vândut-o şi a tuturor celor care au văzut mitraliera în posesia victimei. E mai mult decât suficient ca probă. Mărturiile dumneavoastră, doamnă baroană, sunt mărturii false. N-aţi ucis pe nimeni. Acuzaţiile dumneavoastră s-au înfundat. Total. Ne-aţi minţit de la un capăt la altul. Povestea dumneavoastră este o invenţie abracadabrantă.

— Mergeţi prea departe, spune baroana. Mitraliera nu v-am dat-o eu?

— Într-adevăr, dumneavoastră.

— Cum puteţi afirma că ea nu era în posesia mea înainte de crimă?

— Nu o aveaţi înainte de crimă. Era a altcuiva.

— Afirmaţi, dar nu puteţi demonstra. Spuneţi că această mitralieră a fost furată din arsenalul Porţilor de Fier. Că hoţul a vândut-o unui traficant, care, la rândul său, a revândut-o unui jocheu al hergheliei Amazoanelor. Să admitem toate acestea. Aveţi mărturii că unul dintre ultimii posesori ai mitralierei era tânărul jocheu care a murit. Să admitem şi asta. Dar cine v-a zis că jocheul nu mi-a vândut, la rândul său, mitraliera? Ori că nu mi-a încredinţat-o pentru a o admira?

— Chiar dumneavoastră aţi afirmat că lucrurile nu s-au petrecut cum aţi spus. Aţi susţinut încă de la început că aţi găsit mitraliera în caseta cu bijuterii, care v-a fost lăsată ca moştenire de baroana Cornelia Flondor.

— Bineînţeles că v-am spus aceasta. Am scos mitraliera din seiful cu bijuterii înaintea dumneavoastră.

— Mitraliera n-a aparţinut baroanei Flondor. Retractaţi acum?

— Nu retractez deloc, spune baroana. Afirm şi acum că am găsit mitraliera în cutia cu bijuterii lăsată moştenire de mătuşa mea. Adaug că, spunându-vă asta, mint şi persist în minciună. Nu vă voi spune niciodată numele celui care mi-a vândut mitraliera. Din motive elementare de etică. Nici criminalii profesionişti nu spun poliţiei numele celui care le-a vândut arma crimei. Înţelegeţi acum de ce v-am spus că am găsit mitraliera în cutia cu bijuterii a mătuşii mele? Pentru a vă ascunde numele sărmanului hoţ şi traficant.

— Argumentaţia dumneavoastră e una strălucită, baroană, dar nu este adevărată.

— Cum am intrat în posesia armei crimei? Căci nu puteţi nega că eu eram cea care deţinea arma.

— Aţi ridicat-o după crimă.

— De unde şi cum am ridicat mitraliera?

— Nu ştiu, nu pot decât să fac deducţii. Ceea ce e sigur e că nu dumneavoastră aţi săvârşit dublul asasinat. Nu dumneavoastră ati folosit această mitralieră.

— Şi amprentele mele de pe arma crimei?

— Aţi avut-o în mână. Din această cauză amprentele dumneavoastră se află pe armă, dar dumneavoastră aţi intrat în posesia armei după crimă.

— Pentru ce m-aş acuza de o crimă monstruoasă, de o ucidere atroce, dacă nu aş fi vinovată? E normal să acţionez într-un asemenea mod?

— E normal.

— E normal să te acuzi de o crimă pe care nu ai săvârşit-o? Vi se pare plauzibil? De ce aş fi făcut asta?

— Faceţi acest lucru pentru a acoperi identitatea adevăratului criminal. Căci noi îl cunoaştem pe adevăratul criminal. Nu sunteţi dumneavoastră.

XIV. FLORI ŞI FOTOGRAFII

A doua zi detectivul Homer Otacosta cere din nou să fie primit de baroană. I-a trimis înainte de vizită un frumos buchet de flori albe. Le-a cules el însuşi din parcul castelului. Flori de sfârşit de anotimp. Flori de munte. Petalele sunt dese precum dimia, precum ţesătura din care se confecţionează paltoanele şi hainele de iarnă. În această regiune te afli la porţile Europei şi ale Orientului. Exactitatea e un lucru foarte rar. Chiar şi trenurilor le este îngăduit să sosească şi să plece din gări fără a ţine uneori seama de orar. Singurele care respectă aproape la minut orarul sunt cele patru anotimpuri. Zăpada cade în fiecare an în aceeaşi zi. Ghioceii sunt şi ei, primăvara, de o punctualitate de ceas elveţian. Detectivul-şef Homer Otacosta începe să fie cuprins de fiori. La fel ca vărul său, procurorul. Aerul de pe platoul Amazoanelor este tonic, iar frigul e pătrunzător.

— Ati revenit la muncă?, întreabă baroana.

— E meseria mea, doamnă.

— Vă mulţumesc pentru flori!

— Vi le-am trimis pentru a vă cere iertare. Astăzi vă voi arăta lucruri foarte neplăcute. Lucruri pe care nu îndrăzneşti să le arăţi unei femei. Mai cu seamă unei doamne ca dumneavoastră.

— Treceţi la fapte. Arătaţi-mi ceea ce aveţi să-mi arătaţi. M-am obişnuit cu manierele dumneavoastră. Despre ce e vorba?

— Sunt fotografii ale cadavrelor, spune detectivul. Mai înainte de a fi ridicate trupurile unguroaicei şi jocheului, poliţia le-a fotografiat de zeci de ori, din toate părţile, de departe şi de aproape. A făcut cadre mari. Sunt fotografii oribile.

— Mi-aţi trimis florile înainte de a-mi arăta fotografiile cadavrelor. Credeţi că una o compensează pe cealaltă? Raţionament de poliţist. Fie! De ce vreţi să-mi arătaţi aceste fotografii dacă sunt atât de abominabile? Sunteţi sadic?

— Vă voi arăta fotografiile cadavrelor pentru a vă demonstra că minţiţi acuzându-vă de o crimă pe care nu aţi săvârşit-o.

— Asta aţi spus şi alaltăieri, zice baroana.

Se simte agasată. Continuă:

— Mi-aţi spus că mă acuz de crimă pentru a acoperi pe cineva. Pe cine credeţi că acopăr?

— Îl acoperiţi pe asasin, doamnă baroană.

— Îl acopăr acuzându-mă de o dublă crimă? Cine credeţi că sunt? Nu sunt Hristos. Doar El a murit pentru alţii.

Detectivul tace. Liniştea o intrigă pe baroană. Ţipă:

— Hristos S-a lăsat răstignit fiind întru totul nevinovat, pentru a răscumpăra crimele multora. Mă acuz, aşadar, de o crimă pe care n-am săvârşit-o pentru a salva un asasin, ca Hristos?

— Cam aşa, spune detectivul.

— Nu am vocaţia martirului, zice baroana.

— Sunt convins de contrariu.

— Îl cunosc pe adevăratul asasin, dacă pretindeţi că nu sunt eu?

— Îl cunoaşteţi. Fără ascunzişuri. Direct la ţintă. Merg direct la ţintă. Înainte de a vă arăta fotografiile cadavrelor, vă voi spune un adevăr şi mai macabru. Dublul asasinat de Sfântul Dimitrie a fost comis de soţul dumneavoastră. De inginerul Ostan. Nu am încă toate probele. Din această cauză îmi petrec zile şi nopţi scotocind castelul şi împrejurimile. Voi încheia, bineînţeles, prin a aduna toate probele. Aţi fost martoră la carnagiu. Desigur. Poate chiar l-aţi văzut pe soţul dumneavoastră fugind după ce l-a săvârşit. Toate acestea sunt mici detalii care rămân a fi clarificate. Pur şi simplu, detalii.

Detectivul scoate dintr-un plic mare şi galben un vraf de fotografii. Le aşază pe cuvertura de brocart, sub ochii baroanei.

— Uitaţi-vă, doamnă. Priviţi cu atentie. E holul castelului dumneavoastră. Cadavrele sunt întinse pe mozaic. Zac în sânge. Înainte de a muri, s-au zbătut în propriul lor sânge de pe mozaic. S-au zbătut precum animalele sacrificate. Cei doi erau goi în momentul în care au fost asasinaţi. Fotografiile, după cum vedeţi, sunt color. Sângele s-a coagulat pe trupurile victimelor ca noroiul uscat. Le-am văzut la morgă. Sângele se făcuse crustă pe cadavre, precum scoarţa copacilor bătrâni. Nu-ţi face plăcere să le priveşti. Sunt şi alte fotografii mai puţin atroce. Acestea sunt amprentele mărite. Amprentele mărite, după cum vedeţi, sunt precum tablourile moderne. Urmele mâinilor şi încălţărilor pe care le vedeţi în fotografii sunt cele ale soţului dumneavoastră. Degetele şi picioarele soţului dumneavoastră. Soţul dumneavoastră a mers prin sângele jocheului şi prin cel al frumoasei unguroaice după ce i-a ucis. Tehnica nu minte. E mult prea precisă pentru a o face. Fotografiile nu trişează. Soţul

dumneavoastră, după ce a săvârşit uciderea, a fugit fără să şteargă urmele mâinilor şi picioarelor sale.

— Îmi povestiţi un roman-foileton şi de *science-fiction*, spune baroana. Aşteptam ceva mai serios din partea dumneavoastră. După dinţii dumneavoastră sunteţi un bun detectiv. Ce vreţi să-mi demonstraţi cu aceste fotografii?

— Vă arăt fotografiile. Vorbesc de la sine. Şi afirmă că asasinul din noaptea Sfântul Dimitrie este soţul dumneavoastră.

— În seara crimei, soţul meu se afla la Porţile de Fier, în marele salon al Prefecturii. Acolo avea loc un banchet. Zeci de persoane erau prezente în jurul soţului meu. Vărul dumneavoastră, procurorul Aristid Fanariot, şedea de-a dreapta soţului meu. Cum putea el să se afle în salonul Prefecturii şi, în acelaşi timp, să-i ucidă pe unguroaică şi pe jocheul său aici, în holul castelului?

— Fotografiile arată că era aici.

— Era deci, în acelaşi timp, în două locuri, la depărtare de mai mulţi kilometri.

— După legile fizicii, asta e imposibil, doamnă baroană. Dar soţul dumneavoastră i-a asasinat pe cei doi tineri.

— Doar pentru că vreţi dumneavoastră să fie astfel, nu-i aşa?

— Fotografiile sunt clare. Soţul dumneavoastră era aici. În hol. El i-a asasinat. A semnat crimele sale lăsându-şi amprentele aici.

— Confundaţi orele, domnule detectiv. Fotografiile nu mint. Fotografiile spun adevărul. Amprentele mâinilor şi picioarelor soţului meu se află, cu adevărat, în jurul cadavrelor şi în sângele acestor sărmane victime. El a mers prin sângele morţilor. E cumplit. Eviţi să mergi prin noroi dacă eşti o persoană îngrijită. Soţul meu a mers cu picioarele goale prin sânge. Sânge de om. A călcat în picioare cadavrele. Aşa cum calci în picioare buştenii. Aceasta este întru totul adevărat.

— Recunoaşteţi, doamnă baroană?

— Cum să nu recunosc evidenţa?

— Ştiţi, aşadar, toate acestea?

— Bineînţeles că ştiu! De Sfântul Dimitrie, la orele cinci dimineaţa, am auzit zgomot. Bolnavii grav au nervii întinşi precum antenele de pe acoperişuri. Percep totul. Cu precizie. Bolnavii înţeleg atât de bine, că vă pot spune de unde vine fiecare zgomot şi cine l-a provocat. Am auzit, aşadar, zgomote. Mai întâi s-a auzit cheia, de două ori, în broasca porţii de fier a castelului. Auzisem mai înainte cheia învârtindu-se în broasca

grilajului şi în lacăt. Mi-am dat seama că intendenta Mariţa Petrovici intra în castel. Eram mirată că venea la ora cinci, cu o oră mai devreme ca de obicei. Mă întrebam de ce venea atât de devreme. Căci nu putea fi decât ea. Mariţa are toate cheile castelului. Doar ea. Nimeni altcineva. Cu ea au intrat în parc oameni necunoscuţi. De când sunt imobilizată la pat recunosc fiecare servitor şi fiecare vizitator obişnuit al castelului fără să-l văd, doar după paşii săi. Paşii oamenilor care au intrat în castel în acea dimineaţă nu-i recunoşteam. Erau paşi străini, însă paşi româneşti. Paşii ungurilor, nemţilor, sârbilor şi cei ai altor vecini sunt diferiţi. Românii care veneau la castel aveau pasul grav, ca pasul oamenilor care poartă pe umeri sicriul la ceremoniile funerare. Mai târziu, mi s-a povestit cum a fost. Nu mă înşelasem. Ţăranii care intrau la castel nu duceau un mort, dar aşa părea. Îl aflaseră pe soţul meu beat mort şi rănit, zăcând într-un şanţ pe marginea drumului. L-au adus la castel pe o brancardă. Cunoaşteţi povestea. Am auzit oamenii aşezând trupul soţului meu în patul lui. Intendenta Mariţa dădea ordine ferme, însă şoptit. Credea că dormeam. Nu voia să mă trezească. După câteva minute de la plecarea oamenilor, a început vacarmul. Soţul meu s-a deşteptat. Brutal. A apăsat pe sonerie. Bătea în zid cu pumnii. Voia să se dea jos din pat, dar nu putea. Chema servitorii. Urla. Au venit Mariţa şi soţul ei. Soţul meu le-a cerut să fie adus în camera mea. Ţipa: „Duceţi-mă la baroană! Vreau să-i cer iertare. Înţelegeţi? Vreau să-i cad în genunchi şi să-i cer iertare. Nu pot să dorm înainte de a-i cere iertare.” Mariţa şi soţul ei, Ismail, nu au fost în stare să-l liniştească. Era precum un posedat. Urla din ce în ce mai tare, cerând să fie adus în camera mea, ca să se mărturisească şi să-mi ceară iertare că a băut.

— Astfel de scene au mai avut loc şi înainte?, întreabă detectivul.

— Da, răspunde baroana.

— S-au repetat adesea?

— De şapte-opt ori, răspunde baroana. Se petreceau întotdeauna la fel.

— Daţi-mi mai multe detalii despre crizele sale.

— Refuz!, răspunde baroana. Ar fi jenant să vorbesc. În orice caz, n-am fost niciodată martor ocular. Baroana Cornelia Flondor mi-a vorbit despre ele. De când ne-am căsătorit, Anatol n-a avut nicio criză. Niciodată. Mătuşa mea mi-a povestit că după ce bea alcool, chiar într-o cantitate foarte mică, nu mai ştia ce face. Se

purta precum somnambulii. Putea să urce pe acoperişul castelului fără să ştie. Pentru detalii mai ample, consultaţi rapoartele poliţiei.

— A avut de-a face cu poliţia?

— Pe când era adolescent şi student. Poliţia îl aducea la Cornelia Flondor.

Baroana are lacrimi în ochi. Pentru prima oară. Spune:

— Anatol habar nu avea ce face în timpul crizelor. Un singur reflex mai funcţiona: ştia că făcuse ceva foarte grav şi cerea să fie dus la protectoarea sa, Cornelia Flondor, pentru a-i cere iertare. În ciuda inconştientei sale, nu uita niciodată să se simtă vinovat după aceea şi să-şi ceară iertare. În acea noapte nu protectoarei sale Cornelia Flondor, care l-a scos din mocirlă la Calafat pentru a face din el un nou Edison, voia să-i ceară iertare, ci mie. Ştia că sunt îngerul lui păzitor, soţia şi protectoarea sa, sora lui siameză, infirmiera sa. Am izbucnit în hohote de plâns auzind urletele lui Anatol, care cerea să fie adus înaintea mea ca să-mi cadă în genunchi şi să-mi ceară iertare. Eu şi el suntem un singur trup. Făcându-i-se lui rău, mi se face şi mie. Suntem fraţi siamezi. În sensul propriu al cuvântului. El ştie asta. Şi eu. În ziua în care eu sau el vom muri, celălalt nu va supravieţui. Adevăraţii fraţi siamezi nu supravieţuiesc unul altuia. În cazul amanţilor nefericiţi, precum Romeo şi Julieta, trebuie să se sinucidă unul dintre ei pentru a se regăsi după moarte. Anatol şi cu mine nu avem nevoie să ne sinucidem pentru a ne reîntâlni după moarte. Supravieţuitorul va muri firesc, la câteva clipe după aceea, pentru a urma în împărăţia morţilor pe cel iubit, pe cealaltă jumătate a lui.

— Sunt bulversat de cele spuse, doamnă baroană. Dar, oricât de emoţionant ar fi ce povestiţi, ancheta nu avansează. Ne explicaţi de ce amprentele şi urmele paşilor soţului dumneavoastră se află în sângele frumoasei unguroaice şi al jocheului?

— Nu e nevoie de vreo explicaţie, spune baroana. Axiomele nu se demonstrează. Lucrurile sunt atât de evidente, că nu e deloc nevoie să vi le explic. Intendenta Mariţa şi soţul ei Ismail, constatând că era cu neputinţă să-l calmeze pe soţul meu şi să îl facă să adoarmă, au acceptat să-l aducă în camera mea. L-au târât din patul său spre camera mea. Anchetatorii au constatat că lumina nu mai funcţiona. Gloanţele mitralierei au spart becurile lustrei din hol. Mariţa şi Ismail l-au târât pe soţul meu prin întuneric. În mijlocul holului, ei s-au împiedicat. S-au ciocnit

de cadavrul jocheului şi de cel al unguroaicei. Au alunecat în sânge. L-au lăsat pe soţul meu, care a căzut, nemişcat, peste cadavre. A rămas culcat peste morţi. Abandonat. Mariţa şi Ismail au alergat să dea alarma. Să sune la jandarmerie. În timp ce ei, înnebuniţi, strigau după ajutor, soţul meu a rămas în balta de sânge cu cadavrele. Este deci normal să-şi fi lăsat amprentele la locul crimei. Fotografiile dumneavoastră nu mint.

— Ce-a urmat apoi?

— Nimic ieşit din comun, răspunde baroana. Soţul meu a adormit alături de cei morţi. Peste cei morţi. Ca şi când ar fi fost mort şi el. Sunt sigură de asta. Când Mariţa şi Ismail au revenit în hol şi l-au ridicat pentru a-l duce în patul lui, soţul meu n-a scos un cuvânt.

— Nu aţi reacţionat?

— Nu, răspunde baroana. Tocmai ucisesem cu câteva ceasuri mai înainte, din greşeală, pe jocheu şi pe unguroaică. După crimă, am devenit lucidă. Mi-am dat seama de eroare. Comisesem o dublă crimă. Din dispreţ. Omul căruia îi auzeam zbaterile amoroase cu unguroaica nu era soţul meu, ci jocheul. Îl ucisesem în zadar. Mă chircisem sub cuvertură încercând să adorm. Făceam pe moarta. Ca toţi vinovaţii. Nu mişcam. Mariţa vorbea cu glas şoptit. Când au sosit jandarmii, ea le-a recomandat să nu ridice glasul, să nu facă zgomot, pentru a nu mă trezi. Întreaga noapte a crimei şi întreaga dimineaţă de Sfântul Dimitrie am rămas trează, lucidă. Atentă, dar fără să mişc.

— Asta e tot?, întreabă detectivul.

— Nu e îndeajuns, domnule Otacosta? Nu e destul? Nu v-aţi săturat de oroare, de macabru şi de sânge? Ce vă mai trebuie?

— Sunteţi însetată de sânge ca regele Persiei. Ştiţi ce a făcut Tomiris, regina Amazoanelor, regelui Cirus? I-a tăiat capul şi l-a vârât într-un burduf plin cu sânge omenesc spunându-i: „Satură-te de sânge, Cirus!”[1]

[1] Herodot, I, 214.

XV. POLIŢIE ŞI TEOLOGIE

Detectivul Otacosta este din nou la castel. În camera baroanei Diana Flondor.

— Am verificat istoria pe care mi-aţi spus-o ieri. Amprentele şi urmele paşilor soţului dumneavoastră la locul crimei se explică. Versiunea dumneavoastră este plauzibilă. De altfel, intendenta şi soţul ei confirmă cele spuse de dumneavoastră. Au facut-o în scris şi sub jurământ.

— Chestiunea este, aşadar, rezolvată?

— Nu, răspunde detectivul. Căci nu dumneavoastră i-aţi ucis pe jocheu şi pe unguroaică, ci soţul dumneavoastră.

— Soţul meu a făcut asta? Vă cramponaţi în această ipoteză absurdă? Există mai mult de zece persoane care l-au văzut pe soţul meu beat mort, la orele cinci dimineaţa, în şanţ. Nu era în stare să facă ceva, cu atât mai puţin o crimă.

— De acord, spune detectivul, totuşi, soţul dumneavoastră a ucis.

— De ce m-aş acuza de o crimă de care nu sunt vinovată?

— V-aţi răspuns dumneavoastră însevă, doamnă baroană. Ieri aţi afirmat că dumneavoastră şi soţul dumneavoastră sunteţi un singur şi unic trup. Ca fraţii siamezi. Dacă unul dintre ei este rănit, celălalt suferă de parcă ar fi şi el rănit. Aţi spus că, dacă unul dintre dumneavoastră ar muri, celălalt ar muri după câteva clipe, îndată. Inevitabil. Nu puteţi să trăiţi unul fără altul.

— Exact, răspunde baroana. Dar eu am ucis, nu Anatol.

— Am anchetat lecturile dumneavoastră, doamnă baroană, spune detectivul. Se spune: „Arată-mi ce citeşti şi-ţi voi spune cine eşti.” M-am uitat în biblioteca dumneavoastră. Jumătate dintre cărţi sunt despre cai. Sunt cărţi pe care le citeaţi înainte de accident. După accidentul de pe hipodromul din Viena, citiţi cărţi religioase. Exclusiv. Cum aţi spus foarte limpede brigadierului Tudor Noroc, aţi schimbat caii din grajd. Nu mai urcaţi pe cai pământeni, ci pe cai de foc. Precum cei care trag la cer carul profetului Ilie, asa cum vedem în icoanele ortodoxe. Călăriţi acum pe caii spiritului. Iar povestirile sfinte sunt lecturile dumneavoastră preferate.

— Ce legătură are asta cu ancheta dumneavoastră?

— Pentru a creiona personalitatea dumneavoastră, doamnă baroană. Am aflat, de exemplu, o carte numită *Apoftegmele părinţilor pustiei*. Aţi subliniat aici cu creion roşu următoarea frază: „Dacă aş putea să întâlnesc un lepros şi să-i dau trupul meu şi să-l iau pe al său, aş fi nespus de fericit. Aceasta este, într-adevăr, iubirea desăvârşită.”

— Nu văd nicio legătură între această apoftegmă şi ancheta asupra crimei.

— Această frază a părintelui Agathon este cheia dublului asasinat, doamnă baroană.

— Cum aşa? Dinţii dumneavoastră cariaţi vă spun asta? Povestiţi-mi totul. Ard de curiozitate.

— Reconstitui faptele sângeroase care s-au petrecut aici cu ipoteze sigure, bazate pe constatări fără vreun dubiu. Reale. În poliţie se lucrează precum domnul Cuvier, care a reconstituit în laboratorul său de zoologie scheletul unui mamut, având doar un mic os de câţiva centimetri. Un os de mamut pe care l-a găsit în pământ, în deşert. După părerea mea, crima a fost comisă astfel: soţul dumneavoastră, marele savant şi inventator Anatol Ostan, a intrat în camera infirmierei dumneavoastră, frumoasa unguroaică Ilona Király. Nu ştiu dacă a mai făcut asta înainte ori ba. E posibil să fi fost prima oară. A aflat-o pe tânără goală. Alături de ea, tot gol, stătea jocheul Găitan. Tinerii au fugit. Nu cunosc detalii. Mi-e imposibil să reconstitui scena şi să reproduc cuvintele care au fost schimbate între tinerii surprinşi goi şi soţul dumneavoastră. Singurul fapt precis e că amanţii goi au fugit din cameră şi au fost doborâţi în mijlocul holului. Au fost ucişi cu optsprezece gloanţe de mitralieră. Mitraliera care se afla în posesia dumneavoastră. Dar nu dumneavoastră, ci soţul dumneavoastră i-a ucis pe tineri.

— Şi cum a intrat mitraliera în posesia mea?

— V-aţi dus, târându-vă, în hol şi aţi luat-o în camera dumneavoastră. Aţi aşezat-o în cutia cu bijuterii. Ne-aţi dat-o pretinzând că dumneavoastră aţi ucis.

— Şi pentru ce am făcut asta?

— Lecturile dumneavoastră răspund la această întrebare, spune detectivul. Mai degrabă fraza părintelui Agathon. Ea explică limpede comportamentul dumneavoastră. Reţin din povestirea dumneavoastră afirmaţia că împreună cu soţul

dumneavoastră alcătuiţi un singur trup. Aşa cum este spus: „Un trup suntem”[1] şi „trupul e nedespărţit”.

„Suntem concorporali unii cu alţii întru Hristos.”[2] Faptul că soţul dumneavoastră – al cărui geniu nu trebuie demonstrat – e grav bolnav v-a ataşat unul de celălalt mai mult decât toţi îndrăgostiţii din lume. Când aţi devenit, la rândul dumneavoastră, infirmă, v-aţi sudat unul de altul mai mult decât fraţii siamezi. În ajun de Sfântul Dimitrie, la banchetul de la Porţile de Fier, câţiva cheflii i-au dat alcool soţului dumneavoastră. A izbucnit drama. Inevitabilul s-a produs. S-a ridicat de la masa banchetului, a luat motocicleta şi s-a întors la castel. Îi era cumplit de ruşine şi se simţea nespus de vinovat. Chiar dumneavoastră aţi afirmat asta. Tot ceea ce rămânea treaz în el când bea alcool era simţământul de vinovăţie şi de ruşine. A părăsit banchetul fără să-şi ia rămas bun de la cineva. Fugind. De ruşine. Sosind la castel, a intrat în camera unguroaicei. A intrat pentru că era amantul ei, ori poate pentru că a auzit zgomote, ori poate pentru faptul că a văzut lumină, ori fără vreun motiv. Era un om beat. Nu se ştie niciodată pentru ce un om beat face un anumit lucru. Totul s-ar fi putut solda printr-un vacarm, busculadă ori prin alte lucruri de acest gen. Tânărul jocheu a venit la frumoasa amantă cu mitraliera-bijuterie pe care tocmai o cumpărase. În aceasta a constat necazul. Ce s-a petrecut cu exactitate între soţul dumneavoastră şi cele două victime e greu de spus. E posibil ca jocheul să fi pus mâna primul pe mitralieră. Soţul dumneavoastră i-a smuls-o din mână. Poate într-o luptă corp la corp. Aceste detalii nu au prea mare importanţă, anchetatorii le cunosc ori ba, ele nu ajută la nimic. Cert e că soţul dumneavoastră a ucis doi tineri cu optsprezece focuri de mitralieră. Aţi auzit totul. Faptele s-au petrecut dincolo de uşa dumneavoastră. Doar la câţiva metri. Nu puteaţi să rămâneţi nemişcată. V-aţi răsucit din pat şi v-aţi târât către hol. Poate l-aţi văzut pe soţul dumneavoastră fugind. Am spus poate. I-aţi vorbit ori nu? Doar dumneavoastră ştiţi. Nu vă cer să-mi spuneţi. Asta nu schimbă cu nimic lucrurile. Aţi luat mitraliera. Aţi adus-o în camera dumneavoastră şi aţi aşteptat anchetatorii. Ne-aţi auzit. Ne-aţi dat mitraliera şi v-aţi acuzat de crimele pe care nu le-aţi comis.

[1] *I Corinteni* 10, 17 şi *P.G.* 74, col. 760.
[2] Sfântul Chiril al Alexandriei, *P.G.* 72, col. 485 C.D.

— Vă place să ţeseţi poveşti precum Jules Verne, spune baroana dispreţuitoare. Povestea dumneavoastră nu are niciun temei concret.

— Ba da, doamnă.

— Pe ce se întemeiază?

— Pe apoftegma avvei Agathon.

— Nu-mi dau seama cum, spune baroana.

— Ba da, doamnă baroană, înţelegeţi foarte bine ceea ce vă spun. Aţi fost martoră, aproape oculară, la acest dublu asasinat. L-aţi văzut pe soţul dumneavoastră săvârşind dublul asasinat, apoi fugind. Aţi ascuns arma crimei şi aţi reflectat. V-aţi spus că sunteţi pe trei sferturi paralizată. Că viaţa dumneavoastră nu mai foloseşte, practic, la nimic. Sunteţi asemenea leprosului de care vorbeşte avva Agathon. Nu e o aşa mare diferenţă între trupul unui lepros şi cel al unui paralitic. Soţul dumneavoastră are douăzeci şi nouă de ani. Are o reputaţie mondială. Are zeci de invenţii brevetate. Are viitorul înainte. Dacă trăieşte, are toate sansele să-l întreacă pe Thomas Alva Edison. V-aţi hotărât, cu curajul Amazoanelor şi martirilor, să schimbaţi trupul dumneavoastră cu cel al soţului dumneavoastră. V-aţi acuzat de crima pe care a comis-o. Ca el să trăiască. Ca să-şi continue cariera de mare savant şi inventator. Ştiaţi că, dăruindu-i persoana dumneavoastră, nu doar că-l salvaţi pe el, dar Îi plăceaţi şi lui Dumnezeu. Nu riscaţi mare lucru. Ştiaţi că nicio instanţă nu v-ar fi condamnat ori poate v-ar fi dat o pedeapsă simbolică. Chiar condamnată, nu riscaţi mare lucru. Viaţa dumneavoastră nu s-ar fi schimbat. Aţi fi fost mereu într-un pat, pe trei sferturi paralizată, ajutată de o infirmieră. V-aţi hotărât atunci să faceţi pretinsele mărturisiri complete. Acţionaţi, astfel, ca o mare campioană sportivă, ca o eroină a unei mari tragedii şi, mai cu seamă, ca o creştină – căci am găsit o altă frază subliniată cu creionul roşu de dumneavoastră: „Viaţa creştinului trebuie să fie plină de sânge. Nu vărsând însă sângele altora, ci fiind mereu gata de a-l vărsa pe al său.”[1]

— Ştiţi să vârâţi bine în oală cele ale teologiei şi ale poliţiei, spune baroana dispreţuitoare. Din nefericire, cocteilul, mixtura dumneavoastră – Părinţii pustiei, Părinţii Bisericii şi ipotezele poliţiste – e de nebăut. Dacă nu aţi facut-o deja, nu mai povestiţi vărului dumneavoastră Aristide Fanariot ceea ce îmi spuneţi mie.

[1] Sfântul Ioan Gură de Aur, *P.G.* 63, col. 52.

Se va prăpădi de râs. Vă veţi pierde prestigiul de mare detectiv. Raţionamentul dumneavoastră e unul firav.

— În ce este firav?

— În toate, domnule Otacosta. Povestea dumneavoastră e una de-a dreptul puerilă. Mi-aţi povestit cum soţul meu a părăsit discret, fără să fie văzut, banchetul. Şi-a luat motocicleta şi a venit la castel. Apoi, în camera Ilonei, găsindu-i pe Ilona şi pe jocheu, i-a omorât. N-am nimic împotriva naraţiunii dumneavoastră, dar aţi uitat să-mi spuneţi esenţialul: cum a intrat soţul meu în castel? Ca să intri în castelul Amazoanelor, trebuie să deschizi grilajul care este închis de două ori. Apoi, trebuie să deschizi lacătul. Mai departe e marea poartă de fier a castelului. Ea este mereu închisă cu cheia. Singura persoană care are cheile tuturor acestor porţi, broaşte şi lacăte este intendenta castelului, Mariţa Petrovici. Fără ea, nimeni nu poate intra ori ieşi. Aţi interogat-o pe intendentă. L-aţi interogat pe soţul ei. I-aţi interogat pe toţi servitorii. V-au declarat în scris şi sub jurământ că stăpânul lor, castelanul, soţul meu, inginerul Anatol Ostan, a părăsit castelul spre orele şapte seara şi s-a întors adus pe o brancardă de către săteni. Soţul meu, care era beat, ieşind de la banchet, a căzut cu motocicleta într-un şanţ. A rămas aproape fără viaţă până spre zori, când ţăranii l-au descoperit şi l-au adus acasă. Acestea sunt fapte precise. Constatate de poliţie. Consemnate în rapoarte. Cum putea soţul meu să comită dublul asasinat în holul castelului fără să fi intrat aici? E o întrebare esenţială. Fără răspunsul la această întrebare, toate ipotezele dumneavoastră sunt un roman-foileton. Vorbărie goală.

— Ştiu cum a intrat soţul dumneavoastră în castel, doamnă baroană.

— Nu ştiţi, domnule detectiv, pentru că nu a intrat. Nu poţi cunoaşte ceea ce nu există. Faceţi mereu afirmaţii gratuite.

XVI. TUNELUL TĂTARILOR

— Ultimul mister al dublului asasinat de Sfântul Dimitrie a ieşit la iveală, doamnă baroană, spune detectivul Otacosta. Ştiu acum cu probe întemeiate cum a intrat soţul dumneavoastră în castel.

— Aş putea să aflu şi eu cum se intră în castel fără cheie?, întreabă baroana. Frumoasa unguroaică a aruncat peste zid frânghia balansoarului, aşa cum a făcut pentru jocheu? Dacă vreţi să îmi spuneţi asta, puteţi să vă lăsaţi păgubaş. Soţul meu era în stare de ebrietate, ceea ce nu-i permitea să escaladeze zidul precum jocheul.

— Nu escaladând zidul a intrat soţul dumneavoastră în castel.

— Atunci a fost paraşutat?

— Nici paraşutat, nici escaladând zidul, spune detectivul. Soţul dumneavoastră a intrat în castel pe o cale subterană!

— Vreţi să-mi vorbiţi de tunelul tătarilor?, întreabă baroana.

— Există, da ori ba, acest tunel al tătarilor?

— Bineînţeles că există! Chiar are o vârstă respectabilă. Tunelul care pleacă de la fântâna cu ghizduri de granit până la cavoul Amazoanelor din cimitirul Thermodonului există. Are o mie de ani. Datează din timpul invaziilor tătare. De-ndată ce oamenii veniţi dinspre Răsărit se apropiau de Porţile de Fier, întreaga populaţie a zonei se refugia aici, pe platou, la castelul Amazoanelor. Invaziile dinspre Răsărit durează de două mii de ani. Ele continuă. Populaţia e cu ochii în patru. De cum vede o coloană, se refugiază în păduri. Oamenii ţinutului Porţilor de Fier au căutat întotdeauna refugiu în castelul Amazoanelor. Asediile asupra castelului au fost nenumărate. Din fericire, au fost asedii foarte scurte. Hoardele barbare dinspre Răsărit nu făceau decât să treacă pe aici. Scopul invaziilor erau marile oraşe ale Europei Occidentale. Bogăţaşii pământului au trăit întotdeauna în Apus. Când asediul castelului Amazoanelor se prelungea, foamea îi împingea pe asediaţi să iasă. Castelanii de altădată au săpat tunelul tătarilor. Pleacă din puţul cu ghizduri de granit şi dă în cimitirul satului din vale. Prin acest tunel pretindeţi că soţul meu

a intrat în noaptea de Sfântul Dimitrie în castel ca să-i ucidă pe unguroaică şi pe jocheu?

— Exact!

— Tunelul tătarilor n-a mai fost folosit de generaţii. E în ruină. Abandonat. De ce-ar fi intrat soţul meu în castel prin tunelul tătarilor?

— A sosit pe motocicletă până în satul din vale. S-a oprit la înălţimea cimitirului. Dumneavoastră aţi confirmat că atunci când era beat îşi păstra mereu un reflex treaz: acela al ruşinii şi al vinovăţiei. În noaptea crimei, reflexul ruşinii era, ca de obicei, prezent. Nu voia ca intendenta să-l vadă beat. A lăsat motocicleta în şanţ. A intrat în cimitir. A deschis uşa de fier a cavoului Amazoanelor. Cavou în care sunt înmormântaţi toţi înaintaşii dumneavoastră. În fundul cavoului e o altă uşă de fier, care dă în tunelul tătarilor. A deschis această a doua uşă. A mers prin tunel. A sosit la castel. Acolo e o altă uşă de fier, care dă în puţul cu ghizduri de granit. Am parcurs eu însumi itinerarul.

— Urziţi din nou romane de senzaţie, spune baroana.

— Nu construiesc nimic, nu inventez nimic, vă relatez faptele. De altfel, le cunoaşteţi bine. Ştiţi în cele mai mici detalii tot ceea ce s-a petrecut. Pentru că ştiţi că soţul dumneavoastră e vinovat, vă acuzaţi fără să aveţi vreo vină.

— De ce mă priviţi cu compasiune?, întreabă brusc baroana.

Bustul îi tremură de furie. Adaugă:

— Infirmitatea mea vă înduioşează? V-am spus alaltăieri că am aceeaşi infirmitate ca Mont Blanc-ul. Şi el este paralitic. La fel ca mine. Mi-aţi vorbit ieri cu un anumit dispreţ de preferinţa mea pentru Legenda aurea, pentru vieţile sfinţilor şi pentru cărţile Părinţilor Bisericii. Ei, bine! Am această pasiune, într-adevăr. Sufăr de aceeaşi infirmitate ca orhideele. Orhideele sunt cele mai frumoase flori din lume. Dar nu prin frumuseţe mă asemăn lor. Prin infirmitatea lor, pe care, în fapt, nu o au. Orhideele nu-şi au rădăcinile înfipte în pământ. Rădăcina este piciorul plantelor. Orhideele îşi înfig rădăcinile în cer. Nu au nevoie de pământ pentru a trăi. Îşi trag seva, subzistenţa lor, din nori, din azur şi din soare. Eu sunt ca ele. Precum orhideele. Sunteţi grec, domnule Otacosta. Platon, unul dintre celebrii dumneavoastră compatrioţi, care a trăit înainte de Hristos, a spus acelaşi lucru: „Omul este o plantă divină ale cărei rădăcini se află în cer.[1]” Eu sunt chiar astfel. Picioarele mele nu păşesc pe pământ, dar

[1] Platon, *Timaios*, 90, B.

spiritul meu galopează pe cai de foc, la cer. Nu sunt imobilă. Nu mă priviţi cu milă. Sunt chiar demnă de admiraţie. Accidentul care m-a ţintuit la pat reprezintă pentru mine o avansare.

— Îmi este milă de dumneavoastră, baroană, pentru că duceţi o luptă pierdută dinainte.

— Sunteţi sigur?

— Lupta dumneavoastră este pierdută, baroană, spune detectivul-şef. Ieri am deschis uşile cavoului Amazoanelor. Tehnicienii poliţiei au fotografiat amprenta paşilor soţului dumneavoastră în tunelul tătarilor. Au mulat forma încălţămintei sale. E o certitudine că soţul dumneavoastră a intrat în castel prin tunel. După ce a săvârşit crimele s-a întors. A vrut să-şi ia motocicleta din şanţ, dar era mult prea obosit. A căzut. Nu s-a deşteptat decât atunci când ţăranii l-au descoperit la orele cinci dimineaţa.

— V-am spus că urziţi romane fanteziste.

— Urmele paşilor soţului dumneavoastră în tunel nu mint. Există.

— Bineînţeles că există, răspunde baroana, nu le neg.

— Recunoaşteţi, aşadar, că soţul dumneavoastră i-a ucis pe unguroaică şi pe jocheu?

— Deloc, spune baroana.

— Ce căuta atunci soţul dumneavoastră în tunel în noaptea de Sfântul Dimitrie?

— Pe fotografiile dumneavoastră se vede că soţul meu a parcurs tunelul de Sfântul Dimitrie? Nu ştiam că există aparate care indică ziua şi ora când fotografiază. Aveţi aşa ceva la poliţie?

— Nu, nu există.

— Atunci de unde ştiţi că urmele paşilor soţului meu în tunel datează din noaptea de Sfântul Dimitrie?

— Sunt foarte proaspete.

— Soţul meu n-a parcurs tunelul tătarilor de Sfântul Dimitrie, spune baroana.

— Dar el a mers prin tunel, nu-i aşa?

— Bineînţeles!

— Ca să se plimbe?

— Tunelul tătarilor, domnule detectiv, nu e loc de promenadă. N-a fost săpat pentru agrement.

— Atunci de ce soţul dumneavoastră l-a parcurs de două ori de la un capăt la altul?

— Era obligat, spune baroana. Sunt trei săptămâni de când s-a anunţat oficial nominalizarea soţului meu ca preşedinte al Comisiei internaţionale a apelor de la Viena. A făcut pregătirile de plecare. Proiectele noastre prevedeau că îl voi întâlni la Viena în câteva luni. Trebuia, aşadar, să rămân singură la castel vreme de mai multe luni. Baroana Cornelia Flondor ne-a lăsat moştenire bijuteriile sale. Valoarea lor este inestimabilă. Îmi place să le port. Zilnic – după cum aţi băgat de seamă. Astăzi am la gât un râu de diamante care valorează mai mult decât o avere. Toată lumea ştie că am aceste bijuterii pe noptieră. În camera mea de bolnavă. Ar fi fost stupid să le închid într-un seif de la bancă. Le folosesc. Îmi împodobesc zilnic bustul cu bijuterii. E singura parte vie a corpului meu. Merită asta. Soţul meu se temea ca în timpul absenţei sale să nu intre hoţii în castel şi să-mi fure bijuteriile. Le-a asigurat. Singurii asigurători serioşi sunt englezii. Sucursala societăţii engleze de la Bucureşti a trimis un agent asigurător la castel. A inventariat şi fotografiat fiecare bijuterie. Apoi a verificat broaştele tuturor uşilor. În funcţie de acestea a fixat prima de asigurare. A aflat de existenţa tunelului tătarilor. A dublat prima. Pretindea că hoţii ar fi putut să intre în castel prin tunelul săpat de strămoşii mei. Era un risc suplimentar. Asiguratorul a coborât în puţul cu ghizduri de granit. Voia să verifice dacă tunelul tătarilor era o cale la îndemână de acces în castel.

Asiguratorul se numeşte Aaron Kafka. Ca omonimul său, scriitorul Franz Kafka, care era şi el asigurator. Un băiat foarte politicos, dar temător. Când soţul meu a deschis uşa de fier care duce în tunel, sărmanul Kafka a început să tremure. L-a rugat pe soţul meu să traverseze tunelul de unul singur. A pretextat că suferea cu inima şi-i era teamă de lilieci, de şobolani şi de păianjeni. Că dacă îi întâlnea, risca să moară. Asiguratorul Kafka a coborât cu maşina în sat şi l-a aşteptat pe soţul meu de cealaltă parte a tunelului, în cimitir. Cu ocazia acestui contract de asigurare pentru bijuteriile mele, soţul meu a parcurs de două ori tunelul tătarilor. Ceea ce aţi fotografiat în tunel sunt urmele paşilor soţului meu cu ocazia vizitei asiguratorului Aaron Kafka. Puteti să daţi de acest tânăr, căruia îi e frică de păianjeni şi de şobolani, şi vă va confirma cele spuse de mine.

Detectivul-şef Homer Otacosta turbează de furie.

— Sunteţi mereu de neînvins, doamnă baroană. Aveţi răspuns la toate. De cum aduc o probă, aduceţi, într-o clipită, o

contraprobă. Dar până la urmă vă voi demonstra că nu dumneavoastră, ci soţul dumneavoastră a ucis.

— N-o să puteţi aduce niciodată probe. Eu am comis dublul asasinat. Soţul meu e nevinovat. N-o să-l puteţi acuza. Ştiu să câştig la curse. Sunt campioană olimpică. Voi sosi mereu înaintea dumneavoastră. Voi face să treneze ancheta dumneavoastră şi voi face imposibilă orice inculpare a soţului meu.

— Până când vă veţi împotrivi poliţiei?

— Până la Judecata de Apoi, domnule Otacosta. Voi face să întârzie ancheta dumneavoastră până la Marea Judecată. Şi, în acea zi, în ziua Parusiei, nu va mai fi nici ucidere, nici ucigaş, nici poliţie, nici detectivi. Singurul judecător va fi Hristos. El n-are nevoie nici de jandarmi, nici de procuror, nici de detectiv, pentru a-i judeca pe oameni. El S-a făcut om, S-a întrupat, pentru a înţelege tot ceea ce este omenesc. Voi trena, aşadar, ancheta până în acea zi. În acea zi ancheta dumneavoastră se va stinge de la sine. Precum luna. Precum soarele. Căci luna şi soarele se vor stinge şi ele în ziua Parusiei. Nu va mai fi nevoie de lumina lor, căci slava lui Dumnezeu va străluci peste tot. Vă aflaţi în competiţie cu mine. Voi trece prima linia de sosire. Aşa cum am făcut pe toate hipodromurile pe care am alergat.

XVII. DOCTORUL FAUST LA DUNĂRE

E 7 noiembrie. Orele opt dimineaţa. În Palatul Justiţiei se simte miros de cafea. Toamna e intrată pe deplin în drepturi. În fiecare noapte ţinutul Porţilor de Fier e pudrat în alb. A doua zi, de sărbătoarea Sfinţilor Mihail şi Gavriil, va cădea peste ţară prima zăpadă. Un strat nespus de subţire. Căci adevărata zăpadă cade întotdeauna de Sfântul Nicolae, pe 6 decembrie.

Procurorul Aristid Fanariot îl întreabă pe vărul său Otacosta:

— S-o arestăm pe amazoană?

— Nu, răspunde detectivul. Nu amazoana a ucis.

— Îl cunoşti pe asasin?

— E inginerul Anatol Ostan. Ţi-am spus încă de la început.

— De ce nu-l arestezi?

— O să vezi, răspunde Otacosta. Am chemat pe cineva de la Bucureşti. Un mare specialist.

— Tu eşti cel mai mare specialist în chestiuni de criminalistică.

— Specialistul pe care îl vei vedea ştie să facă să vorbească subconştientul omului. Poliţia nu explorează decât conştientul.

În biroul procurorului Fanariot intră un om mărunt, gras şi blond. E un german.

— Vi-l prezint pe doctorul Otto Faust, spune Otacosta.

Îi oferă un fotoliu doctorului.

— Sunt nespus de emoţionat să mă aflu aici, la Porţile de Fier, spune doctorul Otto Faust.

— Aţi mai fost aici?, întreabă procurorul.

— Niciodată, răspunde doctorul Faust, dar aici, la Porţile de Fier, strămoşii mei au pus pentru prima oară piciorul pe pământul românesc... Sunt cu adevărat nespus de mişcat. Nespus. Arborele meu genealogic se confundă, într-un anume fel, cu Dunărea.

Doctorul Otto Faust e vorbăreţ. Conduce la Bucureşti cea mai vestită clinică de psihiatrie. Tocmai ce a sosit la Porţile de Fier de o oră. A fost convocat de detectivul-şef Homer Otacosta.

— Familia mea e din Sigmaringen, spune doctorul Faust, din Pădurea Neagră. Îmi trag originile exact din acelaşi loc în care Dunărea îşi are izvorul. E nostim să ai acelaşi izvor cu acest

fluviu nebun. Căci Dunărea e un fluviu nebun. E singurul fluviu din Europa care curge către Răsărit. Familia mea a căutat şi ea avere în Răsărit. Strămoşii mei au fost medicii casei princiare de Hohenzollern. E cea mai veche familie imperială a Europei. A dat împăraţi vestiţi. Într-o anume epocă, prinţii de Hohenzollern se aflau, dacă se poate spune aşa, în şomaj. Un Hohenzollern nu poate ocupa decât o funcţie de împărat ori de rege. Veacul al XIX-lea a fost unul nefast pentru capetele încoronate. Erau decapitate, vânate, exilate. În timpul acestui veac şi-a dat sufletul faimosul Imperiu Otoman. Teritoriile dunărene, care făceau parte din Imperiul Otoman, au rămas fără stăpân. Anglia, Franţa şi Austria au hotărât să creeze aici mici state naţionale. Astfel, au fost create România, Iugoslavia, Cehoslovacia şi altele. Puterile europene vor decide să transforme noul stat român într-un regat. În ţară erau sute de familii regale. Toţi descendenţii împăraţilor Bizanţului se refugiaseră în România după căderea Constantinopolului. Au domnit în Moldova şi Valahia ca prinţi în solda turcilor. Acum toţi aceşti zeci de prinţi voiau să pună pe capetele lor coroana regală, căci aveau sânge albastru. Printre cele mai influente erau familiile Ghica, Sturza, Mavrocordat, Moruzi, Brâncoveanu, Bibescu, Paleologu, Comnen, Catacuzino, Ştirbei, Duca, Lascaris şi Focas. Niciuna dintre aceste familii nu voia să renunţe la coroana României. Pentru a mulţumi pe toată lumea, s-a decis să se ofere coroana de rege al României unui prinţ străin. Majoritatea caselor regale europene au refuzat să trimită unul dintre ai lor ca rege al României. Tronul nu era destul de important. Familia Hohenzollern, care avea mari dificultăţi materiale, a acceptat oferta. Prinţul Carol de Hohenzollern a acceptat să devină rege al noului regat al României. Viitorul rege a părăsit frumosul castel de Sigmaringen ascuns în spatele pădurilor întunecate de brad. A plecat către regatul său cu o suită de zece trăsuri. Era însoţit de soţia sa, viitoarea regină a României, Carmen Sylva. O frumoasă nemţoaică cu pielea albă, părul blond şi foarte romantică. Pe parcursul întregii călătorii a compus poezii. Drumurile erau foarte proaste. Prinţii de Hohenzollern au urmat calea Dunării. Printre însoţitorii viitorului rege şi ai reginei-poete se afla bunicul meu, doctorul Faust. Era medicul familiei Hohenzollern. Sosind la Porţile de Fier, cortegiul princiar s-a oprit. Prinţul şi suita sa au coborât din trăsură. Puneau pentru prima oară piciorul pe pământ românesc. S-au mirat să afle Dunărea aici. Era acelaşi fluviu care îşi trăgea izvorul din Pădurea Neagră. Din vecinătatea

familiei Sigmaringen. Dar Dunărea, în România, are o altă faţă. Nu mai e frumoasa Dunăre albastră. În aval de Porţile de Fier, Dunărea este fluviul leneş, obosit, cu apele gălbui. Pe măsură ce înaintează, îşi dă seama de greşeala imensă pe care a săvârşit-o îndreptându-se spre Răsărit. Înainte de a cădea în închisoarea Mării Negre, Dunărea vrea să se întoarcă în Occident. Dar niciun fluviu nu poate să facă drumul înapoi. Dunărea refuză să intre în închisoarea întunecată. Ea se desparte în mii de canale, de mlaştini şi de firicele de apă. E Delta Dunării. Delta înseamnă refuzul fluviului de a intra în mare, încăpăţânarea de a se întoarce la izvoare.

Prinţul Carol de Hohenzollern şi soţia sa poetă au vrut să facă la fel ca Dunărea. De îndată ce au intrat în România, li s-a făcut teamă. S-au decis să facă cale întoarsă. În suita lor se aflau emisari români. Emisari aspri. Ei au luat familia de Hohenzollern la Sigmaringen şi n-au vrut să o lase să se întoarcă. De la Porţile de Fier până la Bucureşti, prinţul Carol de Hohenzollern, soţia sa, medicul şi însoţitorii germani au fost aduşi cu forţa. Viitoarea regină Carmen Sylva plângea. A cerut să-l vadă pe unul dintre amicii săi. Dar a fost imposibil să i se satisfacă o astfel de dorinţă. Pe drum nu au întâlnit niciun român. Oraşele pe care le traversa cortegiul princiar erau pustii. Niciun bărbat, nicio femeie, niciun copil. Prinţesa poetă credea că populaţia fusese decimată de ciumă ori de vreun alt flagel. Nu se putea explica altfel cum toate satele şi casele erau abandonate.

„Nu e nicio epidemie, Alteţa Voastră”, i-au explicat emisarii români, care voiau să-l aşeze pe tron *manu militari*.

„Unde sunt românii?”, a întrebat prinţesa.

„Românilor li s-a făcut teamă văzând cortegiul nostru apropiindu-se de satele lor. De două mii de ani, de îndată ce un cortegiu se apropie, populaţia fuge în păduri şi în munţi. Poporul nu ştia că cortegiul nostru le aducea un rege. Primul rege. Credeau că noi eram invadatori. Trebuie să le iertăm aceasta, Alteţă.”

Familia bunicului meu, doctoml Faust, care intra în România cu prinţii de Hohenzollern a rămas aici. Pământul era bogat. Erau de toate, din belşug. Aici se aflau mine de aur şi argint. Petrolul ţâşnea din pământ precum apa de izvor.

— Doctore Faust, v-am chemat aici pentru o consultaţie importantă, spune procurorul Aristid Fanariot.

— Vă stau la dispoziţie. Spuneţi-mi despre ce este vorba. Dacă stă în puterile mele, vă voi ajuta. Se pare că e vorba de un

nebun. Clinica mea îngrijeşte în spatele gratiilor mai mult de trei sute de nebuni. Din cele mai bune familii. Căci clinica mea este scumpă. Nu acceptă decât nebuni foarte bogaţi.

— Doctore, l-aţi îngrijit în mai multe rânduri pe inginerul Ostan?

— Niciodată, răspunde doctorul. Inginerul Ostan n-a fost clientul meu. Protectoarea lui, amazoana Cornelia Flondor, mi-a fost clientă.

— Baroana Cornelia Flondor, marea amazoană, era nebună şi se trata?, întreabă detectivul Otacosta.

— Nu era nebună, răspunde doctorul. În fine, nu era nebună de legat. Era extravagantă. Originală. Astfel se numesc nebunii din marile familii. Veritabilii nebuni nu vin niciodată la medic pentru a se trata. Primul semn de nebunie este să spui că ceilalţi sunt nebuni. Din acest punct de vedere baroana amazoană Cornelia Flondor era nebună. Căci nu venea să se trateze pe sine. Ea mi-a adus un tânăr, spunându-mi că suferea de tulburări. Era inginerul Anatol Ostan. Pentru aceeaşi persoană m-aţi chemat aici, nu?

— Câţi ani avea Anatol Ostan când l-aţi tratat?

— Nu l-am tratat, răspunde doctorul. Tânărul era pe deplin normal.

— Atunci de ce a fost adus la clinica dumneavoastră psihiatrică?

— Făcuse câteva prostii, spune doctorul. Dar un tânăr care nu face prostii nu e tânăr.

— Inginerul Anatol Ostan este aşadar, din punct de vedere clinic, o persoană teafără trupeşte şi sufleteşte? Acesta este diagnosticul dumneavoastră, nu? L-aţi consultat în mai multe rânduri?

— Ultima oară când l-am văzut era înainte de căsătorie. Baroana Cornelia Flondor, dacă ar fi fost lăsată să o facă, mi l-ar fi adus pe inginerul Ostan la clinică în cămaşă de forţă. Doar pentru că tânărul se hotărâse să se căsătorească. Pentru baroană era o nebunie. Îmi spunea că protejatul ei era condamnat la celibat pe vecie. Că dacă s-ar fi căsătorit ar fi făcut nefericită femeia pe care o lua de soţie, iar ştiinţa mondială ar fi fost văduvită de un savant. În ce încurcături a mai intrat acum tânărul? Ce a făcut, domnule procuror, ca dumneavoastră să îmi cereţi să mă ocup de el, adică să-l închid cu nebunii în clinica mea?

— Inginerul Anatol Ostan a ucis doi oameni, spune detectivul Otacosta.

— Pentru aceasta îl credeţi nebun?

— E o crimă pe care un om normal nu o poate săvârşi, spune procurorul. Ştim că a acţionat sub influenţa alcoolului. Înainte de a-l aresta am vrut să vă consultăm. Să înregistrăm depoziţia dumneavoastră. Sunteţi medicul lui. În afară de dumneavoastră, n-a consultat niciun alt medic.

— Nici pe mine nu m-a consultat. Cornelia Flondor l-a adus la mine. Împotriva voinţei lui. Tânărul chiar se simţea foarte rău în cabinetul meu. Cunoştea diagnosticul la fel de bine ca mine. Diagnosticul lui era valabil. Nu trebuie uitat că Anatol Ostan e un om de ştiinţă. Ştia să abordeze o problemă din punct de vedere ştiinţific. Mi-a spus – şi am constatat făcându-i ulterior testele – că avea o inteligenţă ieşită din comun. E-adevărat. E genial. Reuşita lui ştiinţifică e o probă în acest sens. Înainte de a împlini treizeci de ani, a reuşit să depună câteva zeci de brevete de invenţie. Acum e preşedintele Comisiei internaţionale a apelor. Un post pe care niciun român nu l-a ocupat vreodată. Inginerul Ostan ştia că e un geniu. Nu-şi făcea iluzii şi nu era orgolios din această pricină. Geniul e o dezordine. La el, dezordinea avea origini genetice. Tatăl şi mama sa erau alcoolici. Ar fi putut să se nască idiot. Din întâmplare, s-a născut având geniu. E aceeaşi anomalie. Natura detestă excepţiile de orice fel. Natura e ca o uzină care fabrică oameni după acelaşi model. Standardizaţi. Îndată ce un om se naşte cu ceva în plus sau în minus, natura îl extermină. Oameni de talia lui Alexandru cel Mare, Shakespeare, Edison ori Einstein ar fi trebuit, în mod normal, să moară la o vârstă fragedă. Imediat după naştere. Cei care scapă de exterminarea naturală nu întâlnesc în copilăria şi în tinereţea lor decât capcane şi piedici. Natura nu acceptă ca ei să trăiască. Un geniu este un individ pe care natura n-a reuşit să-l extermine. Anatol Ostan face parte din această categorie. Cum se atinge de o picătură de alcool nu mai este om. Un defect al naturii.

— Îl credeţi în stare să fi comis cele două crime sub influenţa alcoolului?

— Suntem cu toţii capabili să comitem un dublu asasinat dacă ne aflăm într-o stare de inconştienţă şi de beţie.

— Cornelia Flondor v-a vorbit de alergia la alcool a protejatului ei?

— Bineînţeles. E o alergie mai răspândită decât ne putem închipui. De ce credeţi că profetul Mahomed a interzis

musulmanilor să se atingă de alcool? Pentru că nomazii din deşert sunt alergici la alcool. De aici vin toate. Nu există nimic anormal în alergia la alcool a lui Anatol Ostan. E ultrasensibil şi trăieşte la limita nivelului emotional. Toţi marii oameni au o astfel de limită emoţională. Toate geniile. Din orice domeniu. Sfântul Pavel nu era mai puţin tensionat şi ultrasensibil decât inginerul Ostan. Un geniu are facultatea de a se concentra asupra esenţialului. Când este preocupat de esenţial, nu se mai interesează de nimic altceva. Devine surd şi orb. Aveţi exemplul acelui matematician atenian care era atât de preocupat de calculele sale, încât nu a băgat de seamă că oraşul a fost ocupat de armata inamică. Sfântul Pavel spune: „Uitând cele ce sunt în urma mea, şi tinzând către cele dinainte”[1], ca o săgeată care iese din arc. Aceasta este *epectaza*. Tensiunea extremă în care trăieşte un om de geniu.

— Puteţi să-l faceţi să-şi mărturisească crima, chiar dacă nu era conştient când a săvârşit-o şi chiar dacă nu-şi aminteşte nimic?

— Am să încerc. În principiu, e cu putinţă. Am avut cazuri asemănătoare.

— Vi-l vom da pe mână pe inginerul Anatol Ostan, spune detectivul. Îl veţi face să mărturisească.

— O să-l arestaţi?

— Da, bineînţeles. Dar după ce vă va fi făcut mărturii complete. Nu înainte.

— N-aveţi nicio probă împotriva lui?, întreabă doctorul.

— Niciuna, răspunde Otacosta. Avem certitudinea, în schimb, că a săvârşit cele două crime sub influenta alcoolului la castelul Amazoanelor, în noaptea de Sfântul Dimitrie. Soţia lui îl protejează. Se acuză pe ea însăsi de crimele comise de soţ. Nici servitorii, nici populaţia platoului Amazoanelor şi nici măcar jandarmii nu ne ajută. Sunt cu toţii de partea baroanei. Vor s-o salveze pe castelana lor.

— Îmi trebuie timp pentru a-l face să mărturisească ceea ce nu ştie, spune doctorul. Durează. Un lucru dificil. Trebuie să-l am pe om la dispoziţie, în clinica mea.

— Vom aranja toate acestea. Vrem schema personalităţii lui Anatol Ostan. Dumneavoastră, psihiatri, folosiţi această expresie: „schema unei personalităţi”.

[1] *Filipeni* 3, 14.

— Fondatorii psihanalizei folosesc această expresie. E abuzivă. O persoană nu doar că nu poate fi redusă la o schemă, ci e dincolo de orice definiţie. Precum capodoperele. Pot fi descrise. Cum ai descrie un tablou de Rubens sau o muzică de Mozart. Dar o capodoperă nu se poate defini. Şi orice om este o capodoperă. Adică a fost creat ca exemplar unic, de neînlocuit şi inimitabil. Nu, schema nu este un cuvânt care se foloseşte atunci când e vorba de un om. Întrebaţi-mă direct: ce vreţi să vă spun despre inginerul Ostan?

— Care va fi reacţia lui dacă noi o arestăm pe soţia sa?

— O reacţie normală. Animalele şi oamenii au aceeaşi reacţie. Dacă vă atingeţi de o leoaică şi de puii ei, leul se va năpusti asupra dumneavoastră.

— Dacă o arestăm pe Diana Flondor şi o acuzăm de crimă, conform propriilor mărturii, credeţi că inginerul Ostan o va apăra?

— Cu siguranţă.

— S-ar acuza de crimă pentru a-şi salva soţia?

— Desigur.

— S-ar acuza ştiind că el e vinovat ori pentru a-şi salva soţia?

— Anatol Ostan face parte dintre acei oameni care nu-şi aduc aminte nimic din ceea ce au făcut când au băut. Nimic. Faptele săvârşite nu i se gravează în memorie. El nu poate, aşadar, să le aducă la suprafaţă. Nu poate să şi le amintească. Precum somnambulii.

— E în stare să o ia la fugă dacă află că vrem să-l arestăm?

— N-are niciun motiv să fugă, răspunde doctorul. N-are nimic să-şi reproşeze, chiar dacă, cu adevărat, el e acela care i-a omorât pe cei doi tineri. N-are niciun motiv de fugă. Nu-şi aminteşte nimic.

XVIII. BUMERANGUL

E 8 noiembrie. O dimineaţă răcoroasă de toamnă. Procurorul Aristid Fanariot intră în marele salon al Palatului Justiţiei din Porţile de Fier. Aici locuieşte. E ora opt şi jumătate. Detectivul Otacosta e în salon.

— Te-ai trezit deja?

— Sunt aici de o oră, răspunde detectivul. Când pleci la vânătoare te trezeşti mai înainte să răsară soarele. Azi e o zi mare.

— O arestăm pe amazoană?

— Nu, răspunde Otacosta.

— S-o arestăm. Încheiem afacerea. A făcut mărturii complete. Avem arma crimei. Totul. O arestare logică.

— Sunt poliţist, dragul meu Aristid. E o vocaţie. Sunt vânător. Un adevărat vânător nu trage asupra ciorilor, găinilor şi pisicilor. Un vânător care se respectă nu se mulţumeşte decât cu vânatul mare. Baroana Diana nu este vinovată.

— Justiţia va decide dacă e vinovată ori nu. Poliţia are mărturiile şi probele. O arestăm.

— Vreau vânatul cel mare, spune Otacosta. Îl voi aresta pe adevăratul criminal. Pe dublul asasin.

— Pe inginerul Anatol Ostan?

— Nu e decât un criminal. El e. Am trimis ieri seară o convocare telegrafică la Viena. L-am convocat pe inginerul Ostan la tribunalul Porţilor de Fier. I-am dat un termen de douăsprezece ore pentru a se prezenta. Termenul expiră în această seară la orele opt. I-am trimis convocarea în trei exemplare, prin intermediul poliţiei din Viena, prin Interpol şi direct la biroul său. Trebuie s-o fi primit deja. Pentru a-l înspăimânta şi mai mult, i-am trimis în această dimineaţă o a patra convocare prin intermediul ambasadei române de la Viena. Ar trebui să fie panicat. E încercuit din toate părţile. Îi aştept reacţia. Am procedat precum australienii. Am lansat patru bumeranguri împotriva criminalului. Am coborât aici în salon şi aştept de o oră telefonul lui.

— Crezi că va telefona?

— Ostan are de ales între trei reacţii. Prima e să dea telefon şi să întrebe de ce l-am convocat. A doua reacţie e să fugă. Dacă este credincios lui însuşi şi dacă acţionează sub impulsul emoţiei, trebuie să fi părăsit deja Viena. Trebuie să fie în drum către România. Va fi aici, înaintea noastră, în puţină vreme.

— Eşti sigur că nu va exista o a patra reacţie, una pe care tu n-ai prevăzut-o?, întreabă procurorul. Omul este un animal cu reacţii imprevizibile.

— Cea de-a patra reacţie a fost, de asemenea, prevăzută, spune Otacosta. Aceea de a se sinucide. În acest caz, el e cel care a săvârşit crima conştient. Dar mă îndoiesc de această a patra posibilitate.

Sună telefonul. Chipul lui Otacosta se luminează.

— El e. Ai proba că am calculat corect lovitura de bumerang. E atât de înnebunit de cele patru convocări, că cere explicaţii înainte de a porni la drum. Nu aş vrea să fiu acum în pielea lui.

Otacosta ridică receptorul.

— Dumneavoastră, domnule inginer Ostan, sunteţi? Procurorul Aristid Fanariot nu s-a trezit încă. S-a culcat târziu. Puteţi vorbi cu mine. Numai dacă aveţi un lucru personal să-i comunicaţi. În acest caz, voi trimite pe cineva să-l trezească.

— De ce m-aţi convocat?, întreabă de la celălalt capăt al firului inginerul. Am fost trezit în această noapte în patru rânduri. Prin cele patru convocări telegrafice ale dumneavoastră. Ce este atât de grav?

— N-aţi dat telefon soţiei dumneavoastră?, întreabă Otacosta.

— Am încercat să o prind toată noaptea, dar telefonul de la castel e deranjat. Mi s-a spus că a căzut un fulger pe un stâlp de telefonie.

— Domnule Ostan, faceţi tot ce vă stă în putinţă să veniţi la tribunalul Porţilor de Fier înainte de orele opt în această seară.

Detectivul este autoritar. Adaugă:

— Mai bine că nu aţi reuşit să vorbiţi cu soţia dumneavoastră.

Otacosta acoperă receptorul cu mâna şi şuşoteşte vărului său procuror:

— Eu am tăiat linia telefonică cu castelul. Voiam să-i vorbesc personal. Trebuie să-i inoculez teama. O teamă autentică.

— Spuneţi că veţi prezida în această seară la orele opt o mare reuniune internaţională? Vă cred. Prezenţa dumneavoastră este indispensabilă la Viena. Sunteţi o mare personalitate. O

somitate. Dar prezenţa dumneavoastră la tribunalul Porţile de Fier este, de asemenea, foarte importantă. Vreţi să ştiţi despre ce este vorba? Da, într-adevăr. E vorba de soţia dumneavoastră.

— E bolnavă?

— Nu. Soţia dumneavoastră nu e bolnavă, dar e în primejdie.

— Despre ce primejdie vorbiţi?

— Soţia dumneavoastră tocmai ce s-a acuzat că i-a ucis pe infirmieră, frumoasa unguroaică, şi pe jocheu.

— E o aberaţie, spune Ostan. Doar n-aţi putut să credeţi asemenea lucruri! Cum ar fi putut soţia mea să coboare din patul ei de paralitică şi să meargă pe hol ca să-i ucidă pe acei oameni? Nu poate fi luată în serios.

— E mai mult decât serios, domnule inginer. Soţia dumneavoastră a arătat cum a procedat. E paralizată. Bun. Dar poate să se rostogolească şi să se târască precum reptilele.

— A făcut aceasta în faţa dumneavoastră pentru a vă demonstra că a ucis?

— Exact, răspunde detectivul. A reconstituit crima în faţa noastră.

— Cu neputinţă! Diana e mult prea orgolioasă pentru a arăta cuiva infirmităţile sale. E mult prea mândră pentru a se rostogoli înaintea poliţiei şi a se târî ca o fiară pe jos. Nu vă cred. O cunosc pe soţia mea.

— Am obligat-o să facă asta, spune detectivul. Într-adevăr, a fost greu. Nu voia să reconstituie crima. Aveţi dreptate. E foarte mândră. Foarte orgolioasă şi foarte pudică. Nu voia să se târască în faţa noastră pe podea, dar în cele din urmă a făcut asta.

— Soţia mea nu i-a ucis pe acei tineri, spune Ostan. Sunteţi mult prea inteligent ca să credeţi un asemenea neadevăr.

— Soţia dumneavoastră a ucis.

— Nu avea niciun motiv să o facă.

— Ba da. Era geloasă. L-a văzut pe fereastră pe jocheul Găitan intrând pe furiş în castel pentru a o întâlni pe amanta lui, pe frumoasa unguroaică. Soţia dumneavoastră credea că dumneavoastră aţi intrat la unguroaică. Jocheul purta cascheta şi haina dumneavoastră în carouri. E adevărat că dumneavoastră i-aţi dăruit tânărului jocheu Găitan cascheta şi mantaua scoţiană?

— E adevărat, spune inginerul. Mi-a fost milă de jocheu. Avea calităţi. Îl protejam la fel cum Cornelia Flondor m-a protejat odinioară. Găitan era şi el orfan. Ca mine. Voiam să devină cineva.

— E frumos să ajuţi tineri, spune detectivul. Dar generozitatea dumneavoastră a provocat drama. Soţia dumneavoastră a crezut că dumneavoastră intraţi la unguroaică. Nenorocita haină şi cascheta au cauzat toate acestea. Când a auzit zvârcolirile amoroase ale unguroaicei, n-a putut suporta. S-a târât afară din cameră, în hol, şi i-a ucis pe cei doi tineri crezând că vă ucide pe dumneavoastră, soţul infidel. Cum fapta îi aparţine, s-a decis să mărturisească crima. E o bună creştină. Nu putea să şi-o ierte. Crima striveşte precum plumbul. Chiar şi la criminalii îndârjiţi. Apoi, ea voia să-i salveze pe cei şapte jochei care sunt arestaţi şi bănuiţi de crimă.

— Soţia mea nu avea armă.

— Ba da, domnule inginer.

— Aţi arestat-o?

— Nu încă, răspunde detectivul. Vărul meu, procurorul Aristid Fanariot, e unul dintre cei mai buni prieteni ai dumneavoastră. Vă iubeşte şi vă admiră. Mi-a interzis să o arestez pe soţia dumneavoastră. Vărul meu m-a obligat să vă convoc. Veniţi de urgenţă. Vom discuta toţi trei. Vom găsi împreună o soluţie. Poate că soţia dumneavoastră va fi închisă. Vom încerca să stingem scandalul. E dificil să facem toate acestea. Prezenta dumneavoastră e absolut necesară. Porniţi la drum imediat şi veniţi cât mai repede cu putinţă.

— Părăseşte Viena chiar acum, spune Otacosta, aşezând receptorul în furcă. Soseşte în câteva ceasuri. Prima mea ipoteză s-a adeverit.

— Faptul că vine imediat înseamnă că nu ştie că el este ucigaşul.

— Habar nu are că a săvârşit dublul asasinat, adaugă Otacosta. Îl ştiu. Pentru aceasta l-am convocat pe doctorul Otto Faust. E psihiatru. Cel mai bun din România.

— Crezi în psihiatri?

— Nu, răspunde Otacosta, dar, ca auxiliari ai poliţiei, psihiatrii sunt eficienţi. Nu l-am convocat pe Faust pentru a vindeca un bolnav. Psihiatrii sunt incapabili să o facă. Cel puţin în starea actuală a pretinsei lor ştiinţe.

— Ce aştepţi de la el, la drept vorbind?

— Doctorul Otto Faust este, în acelaşi timp, psihiatru şi neamţ. Întreaga mitologie germană e populată cu fierari, mecanici, lăcătuşi şi maşinişti. Zeii lor sunt personaje care ştiu să folosească unelte şi maşini. Îl voi încredinţa pe inginerul Anatol Ostan doctorului Faust. Imediat după sosirea sa. Ostan are o

memorie la fel ca a mea, a ta şi a oricărei fiinţe omeneşti. Memoria omenească e ca o bandă de magnetofon ori ca o peliculă de film. Natura plasează această bandă înlăuntrul fiecărei fiinţe omeneşti. Ea este sub sigilii. Individul nu poate să o deschidă ori să o închidă. Funcţionează în mod automat. Fie că vrea, fie că nu vrea, banda-memorie înregistrează tot ceea ce vede, tot ceea ce aude şi tot ceea ce face. Voinţa omenească nu-l poate împiedica. Inginerul nostru, Anatol Ostan, a săvârşit dublul asasinat sub influenţa alcoolului. A doua zi nu şi-a amintit nimic. Dar banda memoriei sale a înregistrat totul. Faptele şi gesturile lui sunt înregistrate şi ascunse în inconştient. Ca psihiatru şi ca german, doctorul Faust e calificat pentru a scoate banda-memorie din inconştient. Nemţii adoră să monteze şi să demonteze maşinile. Va face aceasta cu plăcere. După ce developează filmele aflate în inconştientul său, inginerul Ostan îşi va recunoaşte propriile fapte. Va fi trădat de toate. Va trece la mărturii. E onest.

— Si dacă eşuăm?

— Ce înseamnă a eşua?

— Dacă doctorul Faust al tău nu ajunge să scoată la suprafaţă cutia cu imagini a memoriei?

— Am luat în calcul şi această ipoteză. Sunt accidente tehnice. Sunt filme şi benzi magnetice care nu se pot reconstitui.

— Ce ai prevăzut în acest caz?

— Mizez pe reacţia masculului.

— Ce-i cu asta?

— Orice mascul are reacţii donquijoteşti. Fie că e cocoş, bărbat ori răţoi, de fiecare dată când femeia este în pericol, masculul se interpune pentru a o apăra. O face instinctiv. Inginerul Ostan, văzând-o pe soţia sa infirmă arestată şi acuzată de dubla crimă, se va interpune. Va încerca să o apere. Cum este născut pe malul Dunării, va proceda ca orice dunărean. Un francez, un anglo-saxon ori un italian ar angaja cel mai mare avocat pentru a-şi apăra soţia şi a o scoate din încurcătură. Omul de la Dunăre a învăţat că nu există dreptate pe pământ. Precum corsicanii. Precum sicilienii. Va încerca să-şi facă dreptate el singur. Cu riscul propriei vieţi. Se va acuza pe sine că a săvârşit crima. Chiar dacă nu-şi mai aminteşte că a săvârşit-o. O va face din cavalerism. Din instinct masculin. Autorii latini vorbesc plini de entuziasm de acest neam dunărean. De îndată ce este făcut prizonier şi e înlănţuit, un om din acest popor se sinucide. O sinucidere atroce. Prizonierii îşi muşcau lanţurile cu dinţii până

ce le crăpau maxilarele. Adesea, având mâinile şi picioarele înlănţuite, nu puteau să se sinucidă decât făcând o săritură şi aruncându-se cu capul în jos. Capul le crăpa ca un dovleac, ca un pepene verde. Anatol Ostan va face acelaşi lucru. Chiar dacă nu-şi aduce aminte că a săvârşit crima. Se va acuza de crimă pentru a-şi salva soţia.

— Cum poţi să fii atât de sigur de toate acestea?

— Sunt poliţist, aşadar, vânător. Adevăratul vânător cunoaşte toate reacţiile pe care vânatul pe care-l hăituieşte poate să le aibă. Ele sunt puţin numeroase.

— N-ar fi mai simplu să o arestăm pe baroana Diana?

— Nu. Un adevărat vânător nu ucide găini, tocmai ce ţi-am spus.

XIX. MANDAT DE ARESTARE

E 9 noiembrie. Colonelul Cezar Corvin, însoţit de brigadierul Tudor Noroc, soseşte la castelul Amazoanelor. Poartă uniforme de gală. Trebuia să meargă la slujbă. Procurorul i-a chemat de urgenţă. I-a trimis în misiune. Au chipuri grave. Îi cer Mariţei Petrovici să-i ducă imediat la castelană.

— Baroana s-a culcat târziu. A luat somnifere. Încă doarme.

— Domnul Anatol Ostan s-a trezit?

— E la Viena, răspunde Mariţa. Ştiţi foarte bine. De ce-l căutaţi aici?

— Domnul Ostan s-a întors ieri seară la castel.

— Nu, răspunde Mariţa. Dacă s-ar fi întors aş fi ştiut prima. Eu am cheile.

— Domnul Ostan a părăsit Viena ieri dimineaţă la orele opt. Pe şosea. A confirmat plecarea procurorului. Au vorbit la telefon.

— Dacă trebuia să sosească, ar fi anunţat-o pe doamna.

— Linia telefonică a castelului este întreruptă.

— Domnul Ostan nu este la castel.

— Vreau să vorbesc urgent cu baroana.

— Parcă veniţi amândoi de la înmormântare. Despre ce este vorba? Puteţi să-mi spuneţi. Nu există secret pentru mine la castelul Amazoanelor. De ce s-o deşteptăm pe doamnă?

— Pentru că e grav, Mariţa, spune colonelul Corvin.

— Grav pentru cine?

— Grav pentru domnul Anatol Ostan, pentru doamna baroană, grav pentru mine însumi şi pentru brigadierul Noroc.

— Dacă este grav pentru toată lumea, e cutremur de pământ, spune Mariţa. Iar dacă e un cutremur de pământ, o să-l simţim şi noi. Nu e nevoie de jandarmi să ne spună. N-o s-o trezesc pe doamna.

— Vin cu un mandat de arestare.

— Un mandat de arestare pentru baroană?, izbucneşte Mariţa. Ştiţi că tot ceea ce v-a povestit erau scorneli. Eu însămi, când bărbatul meu, sărmanul Ismail, face o boacănă pe care îi este teamă să o mărturisească, merg la doamna baroană şi îi spun: „Eu am făcut una ca asta.” Cunosc curajul bărbaţilor.

— Mandatul de arestare nu este pentru doamna baroană.

— E pentru mine!, exclamă Mariţa. Daţi-mi-l! Vin cu plăcere. Am să mă odihnesc. Nu e nevoie să o deşteptăm pe baroană pentru asta.

— Mandatul de arestare este pentru domnul inginer Anatol Ostan, spune colonelul. E foarte serios, Mariţa. Nu e vreme de glumit. Detectivul-şef sosit de la Bucureşti a adunat toate probele de acuzare. După el, domnul Ostan i-a ucis pe cei doi oameni. L-a convocat pe domnul Ostan la tribunal, dar domnul inginer n-a răspuns la convocare. A dispărut de la Viena. Se ascunde. Fuga este o mărturie. Şi poliţia a emis un mandat de arestare.

— Domnul Anatol nu era la castel în noaptea crimei, spune Mariţa. Ştiţi bine că a fost găsit la orele cinci în şanţ şi că a fost adus pe o brancardă. A intrat cu motoreta pe câmp întorcându-se beat de la banchet. Chiar şi sfinţi şi savanţi ca domnul Anatol, oamenii beau. Nu ştiu ce găsesc oamenii în sticlă. Şi când oamenii beau, fac accidente.

— Domnul Anatol a căzut în şanţ cu motocicleta ieşind din castel. Nu intrând. Detectivul de la Bucureşti a stabilit asta.

— Aveţi logică, dumneavoastră, în poliţie şi jandarmerie? Spuneţi că domnul Anatol a părăsit castelul la orele şapte seara. Că s-a dus la banchet la Prefectură. Şedea în dreapta procurorului. Spuneţi că a revenit la castel, că i-a ucis pe cei doi tineri şi s-a întors la Prefectură? Că nu a lipsit? Căci, dacă ar fi lipsit, s-ar fi băgat de seamă. Banchetul era în onoarea sa. Apoi, s-a întors, aşadar, la castel, cu motocicleta, fără ca eu să-i deschid uşa. În fine, după ce a comis crimele, a plecat liniştit cu motocicleta, trecând prin ziduri şi prin porţile încuiate. Puteţi, domnule colonel, cu toate gradele dumneavoastră, să treceţi printr-o uşă dacă este închisă?

— Domnul Anatol n-a intrat şi n-a ieşit în castel pe uşă. Din această cauză nu l-aţi văzut.

— A sărit peste zid cu frânghia balansoarului, ca jocheul, cât era de beat?

— Nu, Mariţa. După detectiv, domnul Anatol a intrat în castel prin tunelul tătarilor. Tot prin tunel a părăsit castelul după crimă.

— A trecut prin cavoul Amazoanelor?, întreabă Mariţa. Uşile cavoului Amazoanelor sunt din fier. Sunt blindate. La fel de greu de deschis ca uşile castelului. Iar cheile cavoului sunt la mine. Numai la mine. Când preotul vrea să intre acolo, mi le cere.

— Domnul inginer Anatol Ostan are şi el cheia cavoului care duce la tunel.

— E prima oară când aud aşa ceva. Eu, mama şi bunica am fost intendente la castel şi am fost singurele care am avut toate cheile, inclusiv cheia cavoului. Nu-mi spuneţi basme de adormit copii. Domnul Anatol nu avea nicio cheie asupra lui. Îi curăţam hainele în fiecare zi. Ştiu ce avea în buzunare. În afară de cheia de la motocicletă, nu avea o alta.

— Cheia tunelului tătarilor şi a cavoului nu o avea în buzunar. Detectivul Otacosta ne-a spus asta.

— Şi unde avea cheia cavoului şi a tunelului? O purta la gât?

— Exact.

— Eu l-am văzut pe stăpânul meu intrând şi ieşind din baie. O intendentă nu are dreptul să fie pudică. E meseria ei să-i vadă pe stăpânii săi goi din când în când. Domnul Anatol nu purta nicio cheie la gât. Pentru ce ar fi purtat cheia tunelului la gât?

— Purta la gât o bijuterie de aur ca un vultur. Am văzut-o desenată în dosarul detectivului de la Bucureşti.

— Stăpânul meu nu purta niciun vultur la gât, răspunde Mariţa. Era o cruce lucrată în formă de topor cu dublu tăiş. Este blazonul castelanilor. Toţi stăpânii castelului Amazoanelor au purtat-o la gât. Domnul Anatol a primit această stemă din mâinile baroanei Cornelia Flondor. Înainte de moartea ei. Când i-a dat ca moştenire castelul şi tot ce avea.

— Această bijuterie în formă de cheie, de cruce ori de topor cu dublu tăiş, era în acelaşi timp o cheie. Deschidea uşile tunelului tătarilor.

— Nu l-am văzut niciodată pe stăpânul meu folosind emblema-bijuterie pe care o purta la gât ca pe o cheie. Nici mama şi nici bunica mea nu i-au văzut nici ele pe stăpânii lor deschizând uşa tunelului ori a cavoului cu bijuteria pe care o purtau la gât.

— Am spus acelaşi lucru detectivului de la Bucureşti, răspunde colonelul. Mi-a dovedit contrariul. A făcut o dublură. După schiţe. Din nefericire, ceea ce a spus e adevărat.

— Atunci, după dumneavoastră, domnul Anatol a părăsit banchetul în noaptea de Sfântul Dimitrie şi s-a întors clandestin la castel, prin tunel, i-a ucis pe cei doi oameni şi a fugit apoi tot prin tunel?

— Aceasta este concluzia poliţiei. Este înscrisă în dosar. Şi în actul de acuzare.

— Un om beat e, aşadar, în stare de asemenea isprăvi?, întreabă Mariţa.

Adaugă:

— Nici măcar un om care nu este beat n-ar fi putut să facă una ca asta.

— Aş putea s-o văd pe doamna pentru a-i comunica faptul că avem un mandat de arestare pe numele soţului dumneaei?

— Îi voi comunica eu însămi când se va deştepta, spune Mariţa.

— Sunt obligat să cotrobăi prin castel, zice colonelul. Am primit ordin.

— Credeţi, aşadar, că stăpânul meu este în castel şi că se ascunde?

— Execut ordinul care mi-a fost dat, spune colonelul. Sunt un simplu militar. Am postat santinele în jurul castelului. La toate ieşirile. Inclusiv în cimitir, la cavoul Amazoanelor, unde dă tunelul tătarilor. Toate posturile de poliţie şi jandarmerie au ordin de a-l aresta pe domnul inginer Anatol Ostan, acuzat de dubla crimă.

XX. MARELE NECUNOSCUT AL TREIMII

Castelana află fără să crâcnească veştile. Planul ei a eşuat. Procurorul Aristid Fanariot şi vărul său detectiv l-au convocat pe soţul ei la tribunal. L-au chemat de la Viena prin patru telegrame. I-au dat un termen de douăsprezece ore pentru a se prezenta înaintea justiţiei. Anatol nu s-a prezentat în faţa procurorului. A fost emis pe numele lui un mandat internaţional de arestare. S-au transmis semnalmentele lui tuturor posturilor de poliţie şi jandarmerie. Baroana speră că soţul ei nu va putea fi găsit. Că nu va cădea în mâinile poliţiei. Soţul ei e precum vulturii. Uneori vulturii zboară mai jos decât găinile. Dar găinile nu pot niciodată să zboare la fel de sus ca vulturii. Ca soţul ei. Niciun om nu poate urca atât de sus cu geniul său creator precum inginerul Anatol Ostan. Dar, dacă îl pui să meargă pe pământ, se împiedică în propriile aripi. E precum albatrosul lui Baudelaire. „Exilat pe pământ, în vârtejul ocărilor, aripile-i de uriaş îl împiedică să meargă.” Baroana Diana Flondor îl va apăra, dar e obosită. Lupta este elementul firesc al Amazoanelor, aşa cum apa este elementul firesc al peştelui. Dar lupta pe care o duce de la crima săvârşită de Sfântul Dimitrie a fost mult prea aspră. Caută un aliat. Nu poate să mai facă faţă adversarului de una singură. Îl cheamă la castel pe părintele Zeon, preotul din Thermodon. E un preot de ţară. Poartă cizme butucănoase şi o sutană ponosită din pricina vântului, a ploii şi a soarelui. Părul şi barba sa sunt albe. E un monah sfânt. Monahii, chiar dacă sunt foarte tineri, sunt numiţi, în Răsărit, călugări. Bătrâni frumoşi. Părintele Zeon este, *ad litteram*, un bătrân frumos.

— Am nevoie de sfaturile dumneavoastră, părinte, spune castelana, primind binecuvântare.

— Sfaturi?

Părintele Zeon se abţine mereu să dea sfaturi. Nu povăţuieşte. Nu îndrumă. Preoţii sunt precum râurile, răspândind în această lume apele divinităţii, ale căror izvoare se află în cer, veselind pământul[1]. Preotul dăruieşte Duhul Sfânt. Iar Duhul Sfânt se primeşte, nu se învaţă[2].

[1] Sfântul Chiril al Alexandriei, *P.G.* 76, col. 1 337.

[2] *Faptele Apostolilor* 2, 4.

— Procurorul Fanariot a emis un mandat internaţional de arestare pe numele soţului meu. E acuzat de dubla crimă din noaptea de Sfântul Dimitrie. Toate posturile de poliţie îl caută. Vreau să-l salvez. Sfătuiţi-mă. Ce trebuie să fac?

— Nu sunt decât un simplu preot, răspunde părintele Zeon. Administrez Sfintele Taine. Vă spun, ca Socrate în *Apologia* sa: n-am fost niciodată *didaskalos*, profesor al oamenilor. Ceea ce pretindea Socrate era nu a învăţa, ci a fi util. A face bine, a uşura relele aproapelui.

— Sunt la capătul puterilor, spune baroana. Lupta a fost cumplită. Peste puterile mele. Până astăzi, am învins, dar mi-e teamă de o lovitură mortală. O lovitură care m-ar ţintui la pământ. Nu vreau să fiu învinsă. Vreau să-l salvez pe Anatol. Are geniu. Invenţiile sale vor schimba faţa lumii. Precum cele ale lui Edison. Misiunea mea este să-l protejez. Sunt dispusă să-mi sacrific viaţa, dar nu sunt decât o femeie. Puterile mele sunt limitate. Din această cauză v-am chemat. Fiţi aliatul meu. Luptaţi alături de mine.

— Spuneţi că nu mai puteţi lupta?, se miră preotul. Dar puterile omului sunt nelimitate, doamnă baroană. Hristos ne-a spus: „V-am dat putere să călcaţi peste şerpi şi peste scorpii, şi peste toată puterea vrăjmaşului, şi nimic nu vă va vătăma.”[1] Blasfemiaţi, baroană, spunând că nu mai aveţi puteri. Sunteţi creştină. Hristos ne-a zis: „Cel ce crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu şi mai mari decât acestea va face.”[2] Un adevărat creştin nu se îndoieşte niciodată de puterile sale. Printre creştini nu există slabi şi infirmi. După cum spune psalmistul: „*Et non erat in tribubus eorum infirmus.* Şi nu era în seminţiile lor bolnav.”[3] Din moment ce sunteţi de neînvins, de ce vă este teamă?

— Vreau ca Anatol să nu fie arestat.

— Cereţi rău, cu intenţia de a vă satisface patima[4]. Îi cereţi lui Dumnezeu o minune pământească. Tot ceea ce este pământesc este efemer, chiar dacă este vorba de o minune. Învierea lui Lazăr săvârşită de Hristos a fost o minune. O foarte mare minune. Dar n-a durat. Câţiva ani mai târziu sărmanul

[1] *Luca* 10, 19.
[2] Ioan 14, 12.
[3] *Psalmi* 104, 36.
[4] V. *Iacov* 4, 3.

Lazăr a murit. După firea oamenilor pământeşti. Dumnezeu n-a făgăduit oamenilor muritori lucruri muritoare.

— Ştiu, părinte, dar vreau să-l salvez pe soţul meu.

— O să-l salvaţi, baroană. Aveţi sansa de a fi creştină. Cea mai mare şansă pe care un om poate să o aibă pe pământ. Dacă aţi fi trăit în vremea Vechiului Testament, chiar dacă aţi fi avut credinţă, o credinţă cu care să mutaţi şi munţii, şansele dumneavoastră ar fi fost mult mai mici decât astăzi.

— De ce am mai multe şanse decât cei de altădată?

— Pentru că sunteţi botezată, răspunde preotul. Dacă aţi fi fost în locul sărmanului Iov, aţi fi avut scuza de a vă îndoi. Dar, după Botez, aţi devenit invulnerabilă, de neînvins şi în stare de a săvârşi minuni.

— Îmi daţi curaj, părinte.

— Aveţi curaj înăuntrul dumneavoastră. După Botez aţi fost pecetluită cu *sphragis*, pecetea Duhului Sfânt. Pe frunte, la urechi, la gură, pe piept, la picioare şi pe braţe. Duhul Sfânt, Care este Dumnezeu, Se află în dumneavoastră. El vă va învăţa ceea ce trebuie să faceţi.

— Credeţi că Dumnezeu Se ocupă de nefericirea mea?

— Sunteţi concorporală cu Dumnezeu. Înainte de întruparea lui Hristos, Dumnezeu Se adresa oamenilor din înaltul cerului prin mijlocirea profeţilor. Astăzi Dumnezeu vorbeşte fiecăruia dintre noi. Individual. Atunci Dumnezeu era departe. Inaccesibil. Un Dumnezeu pe Care nu-L vedeam. Nici chiar Moise nu L-a văzut. Doar din spate. După întruparea lui Hristos, Dumnezeu S-a făcut concetăţeanul nostru. A trăit pe pământ ca şi noi. A avut acelaşi trup, acelaşi sânge şi aceleaşi dureri şi bucurii ca noi, oamenii. Nu mai era un Dumnezeu îndepărtat la Care Iov striga: „Ai Tu ochi materiali şi vezi lucrurile precum le vede omul? Zilele Tale sunt oare ca zilele omului şi anii Tăi ca anii omeneşti?”[1] Odată cu întruparea lui Hristos, Dumnezeu are ochi de carne, vede ca un om şi suferă ca un om. Ne înţelege. Vă înţelege. După înălţarea lui Hristos, Dumnezeu S-a apropiat mai mult de oameni. El a aşezat a treia persoană a Treimii, Marele Necunoscut al Treimii, în fiecare om botezat. Dumnezeu locuieşte, efectiv, în orice creştin. Niciun creştin nu este singur. Duhul Sfânt este în el. Nu poate fi nimicit, e de neşters. Cum puteţi să vă îndoiţi de biruinţa dum-neavoastră? Dumnezeu nu poate fi învins. Şi Dumnezeu este în dumneavoastră. Vreţi să-l

[1] Iov 10, 4.

salvaţi pe soţul dumneavoastră de la necaz. De la închisoare. De la umilinţă. E un lucru pământesc. Efemer. O nenorocire trecătoare, căci singurul necaz adevărat nu este nici închisoarea, nici războiul, nici surghiunul, nici ocupaţia străină. Sunt flageluri temporare şi trecătoare. Sunt flageluri muritoare, care nu vor putea vătăma sufletul. Singura nenorocire adevărată este păcatul. Doriţi aceste lucruri din dragoste. Şi cererea dumneavoastră va fi împlinită. Se spune: *„Dilige et Quod vis fac.* Iubeşte şi fă ce vrei!”[1]

Baroana Diana Flondor ia mâna preotului.

— Îl voi salva pe Anatol al meu. Cu ajutorul Marelui Necunoscut al Treimii. Vă mulţumesc, părinte, de a-mi fi amintit că nu sunt singură! Că am un aliat de neînvins Care este un trup cu mine. Şi acesta este Dumnezeu.

— Mai e încă ceva, baroană. Dumnezeu vă încearcă acum. O încercare cumplită. Dar Dumnezeu e credincios. Nu îngăduie niciodată ca omul să fie ispitit peste puterile sale. Cu fiecare încercare, Dumnezeu rânduieşte şi o ieşire fericită din aceasta. El dă omului puterea de a îndura.

Se aud paşi în hol.

— E colonelul Cezar Corvin, spune baroana. A venit cu jandarmii săi. La ordinele procurorului. Scotocesc prin castel. Crede că soţul meu a venit şi se ascunde aici. Bravul colonel face toate aceste lucruri împotriva voii sale. Îi repugnă una ca asta. Ştie că Anatol nu se află aici. Dar pune sigilii peste tot. A sigilat chiar şi cavoul Amazoanelor.

— Fiţi încrezătoare, baroană, spune părintele Zeon. Pacea lui Dumnezeu fie cu dumneavoastră! Nu vă îndoiţi niciodată şi nu vă temeţi de nimic! Dacă veţi slăbi, Dumnezeu va lupta pentru dumneavoastră. Aşa cum este spus: *„Dominus pugnabit pro vobis,* Domnul are să Se lupte pentru voi.”[2]

[1] Fericitul Augustin, *P.L.* 35, col. 2 033.
[2] *Ieşirea* 14, 14.

XXI. FULGERUL A CĂZUT

Un camion militar acoperit cu prelată kaki urcă încet către castelul Amazoanelor. La volan e un sergent. Alături de el, un soldat. E un învăţător care îşi efectuează serviciul militar. Amândoi în uniforma corpului grăniceresc. Camionul îl întâlneşte în drum pe părintele Zeon care coboară către sat. Opreşte în faţa cimitirului.

— Acesta ar trebui să fie cavoul Amazoanelor, spune soldatul.

— Ce scrie pe fronton?

Sergentul citeşte cu voce tare:

— „Pentru istoric, Amazoanele au murit de o boală molipsitoare, dar, pentru poet, ele au murit de dorul veşniciei.”

— Au existat cu adevărat aceste Amazoane?, întreabă sergentul.

— Vei vedea în curând una în carne şi oase, răspunde soldatul. Acest castel a fost construit de Amazoane. Au venit de la Marea Neagră şi din Caucaz urcând valea Dunării. Unele au urcat de aici până la Bratislava şi în Boemia.

— Nu e o simplă legendă?

— Castelul lor îl vezi cu ochii tăi. Are mai mult de o mie de ani. Se spune că în acest castel al Amazoanelor s-a născut părintele Ronsard, marele poet francez. În orice caz, în acest castel se refugia întreaga populaţie din ţinutul Porţilor de Fier în timpul invaziilor barbare dinspre Răsărit. Dacă asediul castelului se prelungea, populaţia înfometată căuta o ieşire, apucând pe tunelul tătarilor. El îşi avea capătul aici, în cimitir. În cavoul Amazoanelor, de pe frontonul căruia ai citit frumosul epitaf. De altfel, chiar dacă poporul Amazoanelor este o legendă, există legături foarte puternice între castel şi legendă. Ai văzut pe fronton, deasupra epitafului, stema castelului? E un topor cu dublu tăiş. E arma preferată a Amazoanelor. Herodot o numea *sagare.*

Camionul militar soseşte înaintea porţii blindate a castelului. Ismail Pândar, soţul intendentei Marita Petrovici, face semn şoferului să oprească.

— Castelul este sub sigiliu din ordinul procurorului.

— Procurorul Aristid Fanariot ne-a dat ordin să-l aducem aici.

— Ce să aduceţi aici?

— Cadavrul.

— Cadavrul?, se miră Ismail.

— Cadavrul castelanului, răspunde sergentul. Deschide poarta! Avem ordin să-l aşezăm în holul castelului.

— Castelanul a murit?, întreabă Ismail.

Îşi scoate pălăria. Îşi face semnul crucii. Ismail, soţul intendentei, a fost jocheu la herghelia Amazoanelor. A avut un accident şi a trebuit să-şi caute o altă meserie. Mariţa Petrovici s-a îndrăgostit de el, s-a căsătorit cu el şi l-a angajat gardian la castel.

— Deschizi poarta sau nu?

— Trebuie să-l anunţ pe colonel, răspunde Pândar.

— Colonelul Corvin e tot aici?, întreabă sergentul grănicer.

— E aici şi, dacă dă ordin, vă las să intraţi. Aveţi trupul castelanului nostru în camion?

— O să-l vezi imediat pe castelanul tău. Anunţă-l pe colonelul Corvin că am sosit cu cadavrul.

După câteva minute, poarta castelului se deschide. Camionul opreşte în faţa scării de marmură.

— Dă o mână de ajutor soldatului să coboare mortul!, ordonă sergentul.

Ismail Pândar ascultă ordinul. Soldatul ridică prelata camionului. Trage o brancardă de pânză kaki. Mortul este înfăşurat într-o cuvertură de aceeaşi culoare.

— Apucă de-o parte. E capul mortului. Eu apuc dinspre picioare.

Urcă încet brancarda cu mortul şi o depun în mijlocul holului, pe mozaic. Colonelul Corvin soseşte, urmat de Mariţa şi de câţiva jandarmi. Ridică cuvertura. Văd capul mortului. Inginerul Anatol Ostan are părul bine pieptănat. Dar faţa îi este complet întunecată. Mai cu seamă orbitele. Par pete de cerneală.

— Dumneavoastră sunteţi colonelul Cezar Corvin?, întreabă sergentul.

E în poziţie de drepţi. Salută. Îi dă colonelului un plic. Spune:

— Sunt sergentul Jasmin, grănicer. Conform ordinului dat de procurorul Aristid Fanariot, vă las cadavrul şi raportul comandantului postului de frontieră.

— Ce s-a întâmplat?, întreabă colonelul Corvin. Capul inginerului Ostan a rămas descoperit. Mariţa e în genunchi pe

podea, lamentându-se şi acoperindu-şi ochii cu amândouă mâinile pentru a nu-l mai vedea pe stăpânul ei mort.

— Faptele sunt relatate în raportul pe care tocmai vi l-am remis.

— De unde îl aduceţi pe castelan?

Colonelul Corvin este nespus de emoţionat. Bulversat. Încearcă să citească raportul, dar nu e în stare. Vrea să audă prin viu grai ce s-a petrecut.

— Îl aducem de la frontieră, răspunde sergentul.

— A murit la frontieră?

— Exact. Aşa e notat în raport.

Colonelul ridică mai mult cuvertura kaki. Se vede trupul întreg al mortului.

— Unde a fost atins?, întreabă colonelul. L-a ucis un grănicer?

— Nu, domnule colonel. Postul nostru de frontieră e închis între orele şase seara şi şase dimineaţa. Interzicem trecerea, punând obstacole de sârmă dintr-o parte în alta a şoselei. La orele şase fix se dă drumul la curent. Toate sârmele ghimpate sunt electrificate. Aşa se procedează mereu, în fiecare noapte. Minele sunt branşate la acest dispozitiv. Chiar şi-o pasăre dacă atinge un fir ori antena unei mine subterane, face ca totul să sară în aer. Ca la un cutremur de pământ.

N-aţi fost niciodată acolo? Este foarte eficace. N-am avut niciodată clandestini de la punerea în funcţiune a acestui sistem.

— Cum a murit inginerul Ostan?, întreabă colonelul.

— Dumnealui? S-a prezentat la frontieră după orele şase. După închidere. Este consemnat în raportul pe care tocmai vi l-am remis. I s-a adus la cunoştinţă că trecerea este interzisă până la orele şase dimineaţa. Întârziatul a cerut să vorbească cu ofiţerul de serviciu. A fost condus la comandament. Ne-a arătat actele. A spus că era un înalt funcţionar internaţional. Că trebuia să se prezinte înainte de orele opt în faţa tribunalului Porţile de Fier. A arătat telegramele de convocare. Toate trimise pe cale oficială. Ofiţerul de serviciu a cerut instrucţiuni superiorilor săi. În principiu, nu există excepţii. Nimeni nu trece frontiera între orele şase seara şi şase dimineaţa. Dar era vorba de o mare personalitate. Dacă nu sunt anunţaţi superiorii, poţi avea neplăceri. Sunteţi militar şi cunoaşteţi cum stau lucrurile. În timp ce ofiţerul de serviciu telefona superiorilor săi, pasagerul întârziat se agita. Era foarte nervos. Se uita la ceas fără încetare. Spunea că trebuia să-l întâlnească în termen de două ore pe

procurorul Porţilor de Fier. Aprindea ţigară de la ţigară. A ieşit din baraca comandamentului. A făcut o sută de paşi în faţa porţii. A atins un fir de sârmă ghimpată electrificată. Nu se ştie cum a atins-o. Dar, într-o clipită, a fost electrocutat. Fulgerat. A plouat întreaga zi. Un adevărat potop. Fulgere, descărcări electrice şi tunete. Ai fi crezut că vine sfârşitul lumii.

— Apoi?, întreabă colonelul.

— O, apoi am dat de bucluc cu ofiţerul de serviciu. A chemat la telefon infirmierul. Ne-a dat ordin să dăm ajutor omului electrocutat. Dar, dacă ne apropiam de el, eram şi noi electrocutaţi. Ne era teamă. Curentul trece prin cadavre ca prin sârmă. Ofiţerul ne-a ameninţat cu Curtea Marţială. Pentru refuzul executării unui ordin. Spunea că un post de frontieră închis e ca un câmp de bătălie. Dacă nu execuţi ordinele, eşti împuşcat pe loc. Noi însă nu ne-am clintit. Am aşteptat ca mai întâi să fie închis curentul pe sector. Apoi, am tras mortul dintre sârme. Căci, încercând să-l salvăm, omul a intrat între sârmele ghimpate. Ofiţerul de serviciu a anunţat superiorii prin telefon că a avut loc un accident mortal în sector. Ni s-a dat ordin să stabilim identitatea victimei.

— De ce te opreşti?, întreabă colonelul.

— Nu ştiu, răspunde sergentul. Doar amintindu-mi de toate acestea mi se face rău. Ofiţerul de poliţie mă luase la ochi. Îmi ordonase să mă electrocutez trăgând de picioare cadavrul curentat. Apoi, tot mie mi-a ordonat să caut în buzunarele mortului. N-aţi scotocit niciodată un mort, domnule colonel? E cumplit.

— Ti-e teamă de morţi, băiete?

— Nu, domnule colonel. Nu mi-e teamă de morţi, dar nu-mi place să le caut în buzunare. Se spune că buzunarele morţilor sunt şi ele moarte. I-am luat portofelul. Am citit numele şi prenumele. Actele de identitate păreau moarte şi ele. Precum frunzele moarte. Când un om moare, domnule colonel, totul moare cu el, toate ale lui. Aveam oroare să-i ating cămaşa şi hainele, căci erau şi ele moarte. Dar am executat ordinul. Victima era, cu adevărat, un om mare. Director mondial al Apelor. Inginer. Constructor al instalaţiilor de la Porţile de Fier şi preşedinte al Comisiei internaţionale de la Viena. O personalitate. Am raportat toate acestea Statului Major. A fost transportat îndată la barăci. Ofiţerul de serviciu mi-a spus că nu era bine să lăsăm mortul afară toată noaptea. Aşa credea el. Cum să nu lăsăm un mort afară? Nu riscă să răcească. Ne-am

dus apoi, imediat, la culcare. Dimineaţa am primit ordin telegrafic să-l arestăm pe inginerul Anatol Ostan dacă s-ar prezenta la frontieră. Telegrama spunea că era bănuit de un dublu asasinat. S-a raportat îndată la Marele Stat Major că-l deţineam pe Anatol Ostan la postul de frontieră încă de seara, înainte să fi primit ordinul de arestare. Dar că era mort. Către ora zece, a sunat procurorul Porţilor de Fier, domnul Aristid Fanariot. Ne-a ordonat să urcăm cadavrul într-un camion şi să-l transportăm de urgenţă la castelul Amazoanelor. Ofiţerul de serviciu ne-a dat procesul-verbal pentru dumneavoastră. Trebuie să semnaţi pentru recepţie. Castelul e al mortului?

— Da. El era castelanul.

În holul castelului soseşte părintele Zeon. Mariţa Petrovici îl chemase în grabă. A aprins deja lumânări în sfeşnicele din cele patru colţuri ale brancardei.

XXII. CÂND DUNĂREA VA CURGE ÎN CER

Moartea inginerului Anatol Ostan a bulversat întreg castelul. Colonelul Cezar Corvin fusese în război. A văzut mulţi morţi. Ca toţi militarii. Însă nu fusese niciodată atât de emoţionat. Căci, pentru el, nu doar moartea inginerului şi recepţia cadavrului au fost dificile. Cel mai greu a fost să anunţe baroanei moartea soţului ei.

— Doamnă intendentă, adunaţi personalul castelului!, ordonă colonelul. Vom merge cu toţii să o anunţăm pe baroană de moartea soţului ei.

Colonelul Cezar Corvin, avându-l înainte pe părintele Zeon şi urmat de Mariţa Petrovici, de gardianul Pândar, sergentul Jasmin, soldatul grănicer şi servitori, intră în salonul castelanei. Baroana Diana Flondor e întinsă pe pat. În mijlocul salonului. E coafată şi împodobită cu toate bijuteriile sale. Ca şi când aştepta vizita. Acoperământul de brocart, roşu cu fir de aur, este desfăcut ca o trenă a unei rochii de gală. Nu se vede decât bustul amazoanei.

— Nu vă fie teamă, spune baroana. Ştiam vestea pe care vreţi să mi-o daţi. Soţul meu a murit fulgerat în timp ce voia să treacă frontiera. Ştiu, am auzit totul. Vreau să-l văd.

— Vreţi să vi se aducă brancarda aici?, întreabă Mariţa.

— Se cuvine ca eu, care sunt încă în viaţă, să merg să mă reculeg în faţa rămăşiţelor sale pământeşti din hol. Ştiu. Un paralitic e mai greu de deplasat decât un mort. Aduceţi-l pe soţul meu aici.

Ismail şi soldatul grănicer aduc brancarda cu trupul lui Anatol Ostan. Mariţa îi urmează cu lumânările aprinse.

— Aşezaţi-l aici, alături de patul meu.

Mortul e aşezat pe brancarda lui alături de patul baroanei.

— Descoperiţi-i bustul!, ordonă Diana Flondor.

Apucă mâna moartă a soţului ei. Cu mâna dreaptă.

O ţine strâns. La fel cum a ţinut mâna lui Anatol în biserică, în timpul ceremoniei căsătoriei lor. Îl priveşte. Aceeaşi privire ca în ziua în care înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor a răspuns „da”, că era de acord să-l ia de soţ.

Anatol Ostan întins, mort, pe brancarda militară din pânză kaki, pare adormit. Nimic din aspectul lui exterior nu lasă să se

creadă că ar fi mort. Chipul lui e mai negru ca de obicei. Doar atât. Diana îl priveşte cu dragoste. Cu admiraţie. Soţul ei este frumos. A fost mereu frumos. Nu este o frumuseţe ieşită din comun. Are fizicul unui bărbat mediteranean. E asemenea altor oameni din valea Dunării. E român. Toate popoarele care locuiesc în această parte a Europei au venit din stepele Asiei. Ungurii, sârbii, croaţii, bulgarii, toţi au venit din Răsărit. Din stepe îndepărtate, în timpul marilor invazii. Românii sunt singurul popor care a sosit în spaţiul danubian venind dinspre Apus. Din Europa occidentală... Legiunile romane ale împăratului Traian au plecat din Spania, din Catalonia şi Occitania. Erau romani din Bordeaux, Narbonne, Montpellier, Béziers, Pau ori Fréjus. S-au îndreptat către Răsărit. Pe valea Dunării. Au trecut Dunărea în regiunea Porţilor de Fier, îndreptându-se către miază-noapte. Anatol Ostan aparţine aceluiaşi tip distinctiv al romanilor sosiţi aici în urmă cu două mii de ani şi care se numesc acum români.

— Ştiam că măritându-mă cu el voi atrage fulgerele din cer asupra noastră. Mătuşa mea, Cornelia Flondor, mă prevenise. Anatol este un geniu. Fulgerul loveşte mereu vârfurile. Fulgerul trebuia să îl lovească. Mă aşteptam la asta. A căzut. Am încercat să mă prefac în paratrăsnet. Să îndrept mânia cerului asupra mea. Am eşuat.

— N-aţi eşuat, spune Mariţa. E o nenorocire. Un accident. Fulgerul cade la nimereală.

— Fulgerul nu loveşte decât vârfurile, răspunde baroana. Trebuia să-l lovească pe soţul meu. Nu am decât să mă resemnez.

Diana Flondor strânge din dinţi. Îl priveşte pe colonelul Corvin în faţă. Ochii ei sunt precum lansatoarele de flăcări.

— Dumneavoastră aţi emis un mandat de arestare pe numele soţului după moartea sa?, întreabă baroana.

— Procurorul Aristid Fanariot a emis mandatul de arestare.

— La ce oră a fost emis acest mandat de arestare?

— În această dimineaţă, către orele opt.

— Soţul meu era mort de mai bine de douăsprezece ore când aţi emis mandatul de arestare împotriva lui, nu-i aşa?

— Da, doamnă baroană, dar procurorul nu ştia.

— Aţi emis totuşi un mandat de arestare împotriva unui mort. Aveţi, cu adevărat, cu ce să vă mândriţi. Se va vorbi de asta la Judecata de Apoi. În ziua în care vom avea un pământ nou şi ceruri noi, când nu va mai fi noapte şi nu va mai fi nici

nevoie „de lumina lămpii sau de lumina soarelui”, pentru că Domnul Dumnezeu va lumina totul[1]. În acea zi, Dunărea va curge în cer. Va fi frumoasă şi albastră. În acea zi, veţi fi întrebat de ce aţi emis mandat de arestare împotriva unui mort. Eu am să vă întreb asta.

— Procurorul Aristid Fanariot va sosi dintr-un moment în altul, spune colonelul Corvin. A telefonat. Mi-a spus că detectivul, vărul său, s-a întors la Bucureşti. Că afacerea e clasată. Dosarul s-a închis. Ancheta nu va mai avea urmări. Va veni să vă prezinte condoleanţele sale.

— Pot să-l înviez pe soţul meu?

Întrebarea baroanei este stupefiantă. Extravagantă. Chiar părintele Zeon, care este toleranţa întruchipată, păleşte auzind astfel de cuvinte.

— Sunteţi cel mai în măsură să răspundeţi la întrebarea mea, părinte Zeon.

— Ce întrebare?

— Soţul meu, care a murit, poate să învieze? E posibilă o minune?

— Bineînţeles că este, răspunde părintele Zeon. Nu ne este dat nouă, oamenilor, să o facem. Doar lui Dumnezeu, desigur. El a arătat-o în trecut. Cu Lazăr. Dumnezeu a făcut legile naturii, ale vieţii şi ale morţii şi poate să le desfacă când vrea şi cum vrea.

— Şi dacă noi cerem nespus de fierbinte învierea soţului meu, va putea să se înfăptuiască cu adevărat?

— Vom învia cu toţii, doamnă baroană. E un fapt sigur. Dar nu aici, pe pământ. Nu cred că asta cereţi pentru soţul dumneavoastră.

— Nu, părinte Zeon. Nu cerem minuni efemere. Mi-aţi spus-o acum câteva zile. De ce aş cere acum învierea soţului meu, ştiind că în câteva luni ori în câţiva ani va muri din nou? Doar pentru a-L ispiti pe Dumnezeu? Am o încredere oarbă în El. Nu vreau să-L ispitesc. Dunărea a părăsit marea închisă a Panoniei zdrobind în chip miraculos munţii la Porţile de Fier. La ce i-a folosit? A plonjat într-o altă mare închisă, Marea Neagră. Să scoţi oamenii din mormânt pentru a-i înmormânta peste câţiva ani? Nu este raţional. Fiţi bun, părinte Zeon, şi spuneţi rugăciunea pentru cei adormiţi.

[1] *Apocalipsa* 22, 5.

Părintele Zeon îşi pune epitrahilul. Colonelul ia poziţie de drepţi. Baroana Diana Flondor Ostan strânge mereu mâna soţului ei mort. Închide ochii. Preotul spune:

— Dumnezeul duhurilor şi a tot trupul, Care ai călcat moartea şi pe diavol l-ai surpat şi ai dăruit viaţă lumii Tale, Însuţi, Doamne, odihneşte sufletul adormitului robului Tău Anatol în loc luminat, în loc de verdeaţă, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea şi suspinarea. Şi orice greşeală ce a săvârşit el cu cuvântul, cu fapta sau cu gândul, ca un Dumnezeu bun şi iubitor de oameni, iartă-l. Că nu este om care să fie viu şi să nu greşească, numai Tu singur eşti fără de păcat, dreptatea Ta este dreptate în veac şi cuvântul Tău este adevărul. Că Tu eşti învierea şi viaţa şi odihna adormitului robului Tău Anatol, Hristoase Dumnezeul nostru, şi Tie slavă Îţi înălţăm, împreună cu Tatăl cel fără de început şi cu Preasfântul şi de viaţă dătătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Rugăciunea s-a încheiat. Dar nimeni nu mişcă. Tăcerea este atât de adâncă, încât ai impresia că auzi prin fereastra deschisă seva care urcă prin trunchiurile copacilor.

Mariţa Petrovici întreabă:

— Putem să ne retragem, doamnă?

Niciun răspuns... Intendenta se apropie de castelană şi îi spune şoptind:

— Vreţi să rămâneţi singură?

Baroana Diana Flondor Ostan nu răspunde. E nemişcată. Intendenta pune mâna pe mâna baroanei care tine strâns mâna soţului ei.

— Nu ne părăsiţi şi dumneavoastră, doamnă baroană!, imploră Mariţa.

Dar rugăciunea ei e în zadar. Baroana a făcut deja ceea ce i se cerea să nu facă. A plecat.

— A murit, spune Mariţa. Chiar a murit. Şi-a dat sufletul în timpul rugăciunii.

Mariţa îşi pune amândouă mâinile la ochi şi începe să plângă.

Soţul intendentei aleargă să cheme doctorul. Dar în zadar.

EPILOG

Procurorul Aristid Fanariot soseste la un ceas după decesul baroanei Diana Flondor Ostan. Brancarda militară pe care este întins inginerul Anatol Ostan e tot alături de patul baroanei.

Cei doi soţi morţi sunt întinşi pe spate, ca în două paturi gemene. Se ţin în continuare de mână.

— E o sinucidere, doctore, nu-i aşa?, întreabă procurorul.

— Baroana nu s-a sinucis, răspunde medicul legist.

— Cum s-a petrecut atunci?, întreabă procurorul.

— Când părintele Zeon a început rugăciunea, baroana a închis ochii. Nu i-a mai deschis. Aceasta e totul. Au fost zeci de martori.

— Care este cauza morţii ei?

— E o moarte firească, răspunde medicul legist. Chiar am semnat actul de înhumare.

— Numiţi această moarte firească?, ţipă procurorul.

— Absolut firească, răspunde medicul.

— Există întotdeauna o cauză clinică într-un deces, spune procurorul. Care este cauza morţii baroanei? Aţi examinat-o? Trebuie să o ştiţi!

— Pentru mine, ca medic, baroana Diana Flondor a murit de un atac de cord. Dar pentru toţi care o cunoaştem bine, dintotdeauna, ştim că inima de amazoană bătea numai pentru soţul ei. Soţul său a murit. Inima doamnei nu mai avea vreun motiv să mai bată. Aşadar s-a oprit. În chip firesc.

Cuprins

I. DUBLUL ASASINAT DE LA CASTELUL AMAZOANELOR.....5
II. ŢINUTUL PORŢILOR DE FIER.....11
III. TERMITELE ŞI AMAZOANELE.....16
IV. UN STÂLP DE TELEGRAF PENTRU UN CASTEL.....19
V. MAREA PREUMBLARE CĂLARE.....23
VI. CELIBAT PE VECIE.....34
VII. CINE A UCIS-O PE FRUMOASA UNGUROAICĂ.....41
VIII. JOCHEII ŞI JANDARMII.....46
IX. BUSTUL AMAZOANEI.....52
X. POLIŢIA ÎN CIMITIR.....56
XI. MĂRTURIILE UCIGAŞULUI.....60
XII. POVESTEA AMAZOANEI DUNĂRENE.....66
XIII. OMUL CU DINŢI CARIAŢI.....69
XIV. FLORI ŞI FOTOGRAFII.....74
XV. POLIŢIE ŞI TEOLOGIE.....80
XVI. TUNELUL TĂTARILOR.....85
XVII. DOCTORUL FAUST LA DUNĂRE.....90
XVIII. BUMERANGUL.....97
XIX. MANDAT DE ARESTARE.....103
XX. MARELE NECUNOSCUT AL TREIMII.....107
XXI. FULGERUL A CĂZUT.....111
XXII. CÂND DUNĂREA VA CURGE ÎN CER.....116
EPILOG.....120

Comenzi:
www.librariasophia.ro

Difuzare:
SUPERGRAPH
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, Bucureşti
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Vă aşteptăm la
LIBRĂRIA SOPHIA
str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, Bucureşti, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

Un dublu asasinat într-un castel în care nimeni, s-ar părea, nu poate pătrunde: este castelul Amazoanelor, vegheat permanent de umbra Marii Amazoane. Străbătând odinioară țara în lung și în lat și căutând printre puii de țărani analfabeți un copil supraînzestrat, l-a aflat și l-a luat sub ocrotirea sa, ajutându-l să devină inventator de renume. Mai apoi, acesta avea să ajungă soț al nepoatei sale, însă din acel ceas nenorocirea s-a abătut asupra castelului...

O atmosferă plină de poezie prin evocarea Dunării, fluviul liniștit care, alergând spre libertate, cade în capcana Mării Negre și a oamenilor de la Dunăre.

Într-un inedit și impresionant roman, autorul *Orei 25*, marele scriitor al exilului românesc, Constantin Virgil Gheorghiu, își demonstrează încă o dată măiestria și sensibilitatea spre a ne dezvălui pasiunea și preocuparea sa fundamentală pentru cunoașterea profunzimii sufletelor oamenilor unei Românii ce va rămâne pururea adevărata lui dragoste...

editura Sofia

www.sophia.ro
ISBN: 978-973-136-872-6